

KÖZTELEK

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI LAP.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Az országos m. gazdasági egyesület tagjai ingyen kapják.
Nem tagoknak előfizetési díj:
Egész évre 10 frt, félévre 5 frt, negyedévre 2 frt 50 kr.

Megjelenik minden szerdán és szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest (Köztelek).
Üllői-út 25. szám.
Kéziratokat a szerkesztőség nem küld vissza.

AZ OMGE. KÖZLEMÉNYEI.

XIV. tenyészállatvásár.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület a nagyméltósági földművelésügyi miniszter támogatásával a f. év május hó 2., 3. és 4-ik napjain tartja meg díjazással egybekötött XIV. tenyészállatvásárját az Erzsébet-királyné-utja mentén fekvő volt ezredéves kiállítás állatkiallitási csarnokaiban.

A kiválóbb tenyészállatok díjazására a földművelésügyi miniszter 3000 frtot adományozott.

A tenyészállatvásárral kapcsolatban gépkiallitás, műtrágya- és abraktakarmány kiállítás is fog rendeztetni.

A vásár tervezetét és bejelentési íveket a rendező-bizottság az ismertebb tenyésztőknek és gépgyárosoknak márszétküldötte.

Minden a tenyészállatvásárra és gépkiallitásra vonatkozó felvilágosítással s bejelentési ívekkel készségesen szolgál az OMGE. titkári hivatala (Budapest, Köztelek).

A XIV. tenyészállatvásár
rendező-bizottsága.

Tavaszi luxulóvásárok.

A folyó évi luxulóvásárok a Tattersallban április hó 4., 5. és 6-án, továbbá május hó 3., 4. és 5-én fognak megtartatni.

Bejelentési ívek ezen lóvásárookra kaphatók a Tattersall titkárságánál, Bpest külső Kerepesi-ut (Tattersall), vagy az OMGE. titkárságánál.

A díjlovaglás és díjugratás pedig május 12-én fog megtartatni.

Törkölybor — olasz bor.

A nálunk már tekintélyes és jövedelmező iparágga fejlődött müborgyártásnak két nyers anyaga van, a törkölybor és az olaszbor. Ezekből olajok és illatszerek segélyével a legkülönbözőbb bor-

minőségeket tudja már a müboripar előállítani.

A földművelésügyi miniszteriumban megtartott mübor-anketten is éppen ezen két segélyanyag, a törkölybor és olaszbor forgalma ellen emelkedtek a gazdák köréből erős hangok és éppen ezekre alapították azon óhajukat, hogy nemcsak a végrehajtási utasítás, de maga a törvény is revidiáltassék.

Mivel ugy látszik, hogy ezidőszerint a törvény revíziójához nem sok reményt fűzhetünk, gondoskodni kellene oly eszközökről és módokról a végrehajtási utasítás útján, amelyek a törkölybornak és az olasz bornak a müborgyártáshoz való felhasználását ha nem is teljesen lehetővé teszik, de jelentékenyen megnehezítik.

A törkölyborgyártásnak a befiltása nem volna opportunus, s ez a törvény revíziója nélkül nem is lehetséges. A gazdának ezen mellékjövedelemre igen nagy szüksége van, különösen a szegényebb parasztgazdának, a ki borteremésén tudád, míg maga a törkölybor élvezetével is megelégszik. Sőt az elől sem lehet elzárkózni, hogy ezen törkölybor, amely különben egészséges ital, a forgalom tárgyát is képezhesse, miután ennek az eltiltása is a törvény revíziója nélkül kivihetetlen.

Ami azonban ezen forgalombahozatal terjedelmét illeti, erre nézve már korlátozó intézkedéseket léptethet életbe maga a végrehajtási rendelet is. Egyáltalában nem lehet kívánatos, hogy a törkölyborgyártás, ugy mint a jelenben, valóságos iparágga fejlődjék és ez által a fogyasztás törkölyborral telítessék a természetes bor rovására.

Minden eszközzel oda kell tehát hatnunk, hogy a törkölybor mindig csak mint törkölybor jöhessen forgalomba. De hogy ezen forgalom sem öltön oly terjedelmet, amely egyrészt az ellenőrzést nehezé tenné, másrészt pedig magát a természetes borok fogyasztását veszélyeztetné, már az anketten is emelkedtek hangok abban az irányban, hogy a törkölybor gyártása csakis gazdáknak engedtessek meg és csakis az illető község területén és a szüret utáni három napon belül.

Ezek mind olyan követelmények, amelyeknek megvalósítása esetén a törkölybornak előállítása bizonyos határok közé szorul. Ez azonban nem akadályozta meg még azt, hogy a törkölybor nagyban elő ne állitassék és hogy forgalom tárgyát egyáltalában ne képezhesse. Mert ha e rendelkezés életbe lép, ugy mi sem lesz sürgősebb teendője a jelenleg müboriparral foglalkozó kereskedőknek, minthogy a kiváló hegyvidékeken telepeket állitanak fel, amelyeken a végrehajtási rendelet által kikötött három napon belül az összevásárolt törkölyből annyi törkölybort állitanak elő, amennyi épp nekik tetszik. Ha a törkölybor azután pinczékbe került, akkor azon oly czim alatt adnak tul, amely épp a fogyasztásnak a legtetszetősebb.

Ha komoly szándéka a kormánynek a szőlőtermelő gazdán olyképp segíteni, hogy a tisztességtelen versenyt teljesen kizárja; illetve azt lehetőleg megnehezíteni igyekszik, ugy ki kell mondania a végrehajtási utasításnak, hogy a község határában és három napon belül előállított törkölybor csakis az illető község határában belül hozható forgalomba. Ez a for-

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
Budapest Alkotmány-utca 31. szám.

Tavaszi mag-árjegyzékünk
megjelenvén, ajánljuk azt a tisztelt gazdaközönség szives figyelmébe és kívánatra bérmentve megküldjük.

Mai számunk 24 oldal.

galombahozatal is azonban csak *törkölybor elnevezése* alatt történhetik.

Ez uton a míg a gazdának módot nyújtunk arra, hogy saját házi népét és saját munkásait olcsó és egészséges itallal láthassa el, a míg módot nyújtunk továbbá arra, hogy a gazda a törkölyborban nyert melléktermény értékesítésével a szőlőrekonstrukció költségeit csökkentheti, addig másrésről meggátoljuk, hogy az a kereskedelem, vagy pedig maga a gazda által a tisztességtelen verseny eszközévé használtassék fel.

A végrehajtási rendelet ezen intézkedése nem ütközhetik a törvény rendelkezésébe, a mely egyszerűen azt mondja, hogy törkölybort minőségének megfelelő elnevezés alatt szabad csak raktározni, és forgalombahozni, a forgalomnak a terjedelmére nézve azonban intézkedéseket nem tartalmaz. A törvény revíziója esetén azonban feltétlenül szükséges a törkölybor forgalmának illetően korlátozása magában a törvényben.

A mi már most a müborgyártás másik segédanyagát az olasz bort illeti, ezzel szemben korántsem léptethetünk életbe oly intézkedéseket, mint a törkölybornál; azaz az olasz bor behozatalát és szabad forgalmát tünnünk kell mindaddig, a míg Olaszországgal kötött szerződésünk fennáll.

Mindennek daczára azonban van mód és eszköz arra, hogy ha már az olasz bornak forgalmát meg nem akadályozhatjuk, legalább némileg meggátoljuk azt, hogy a tisztességtelen verseny eszközéül szolgáljon.

Az új végrehajtási rendelet szigoruan körvonalazza a magyar borok és a törkölybor forgalmát, de teljesen figyelmen

kívül hagyja a külföldi borokat. Illetve csak annyit mond a rendelet, hogy a külföldi borokat hazai borok elnevezése alatt forgalomba hozni nem szabad. Ezen intézkedéssel egyáltalában nem fogunk czélt érni; sőt nem azon módosításokkal sem, amelyeket az angett egyes tagjai javaslatba hoztak s melyek szerint a hazai és külföldi bor keveréke sem volna forgalomba hozható hazai bor elnevezése alatt.

Már sokkal radikálisabb s helyesebb *Miklós Ödönnek* azon indítványa, hogy az olasz bor hazai borokkal ne legyen összeházasható.

Hogy azonban ezt ellenőrizhessük, úgy az olasz bor forgalmát éppoly korlátozásoknak kell alávetnünk, mint a törkölyborét. Az olasz bor behozatalától kezdve egészen a fogyasztásig mindig olaszbor elnevezés alatt kell, hogy szerepeljen és minőségének, illetve ez esetben származásának éppoly kifejezésre kell jutni, az illető edényeken, mint a törkölybor forgalmánál. Ezen intézkedések által egyáltalában nem vetünk gátat az olasz bor behozatalnak, amelyre még — tekintve termelésünk csekélységét, — tényleg szükségünk van, de igenis gátat vetnénk annak, hogy az olasz bor tisztességtelen verseny eszközéül szolgáljon, illetve használtassék fel. De megakadályozzuk továbbá az által azt is, hogy az esetben, ha homoki szőlőterületeink kisebb igényű borfogyasztó közönség szükségletét fedezni képesek lesznek, az olasz bor versenytársképp léphessen fel. Mert bármily olcsó legyen is az olasz bor, amire az a magyar fogyasztóhoz jut, amennyiben borszaporító manipulációk által a behozatali és vámköltségek le nem szállit-

atnak, hliterenkint legalább is 8—9 frtba kerül a fogyasztási adó nélkül.

Ezen rendelkezések életbeléptetésével csökken egyuttal a veszedelme annak is, hogy Ausztria felől árasztassunk el müborral.

De különben már előző közleményemben reámutattam arra, hogy Ausztriával és általában a külfölddel fennálló borforgalmunk akként ellenőrizhető, hogy minden egyes borküldemény a raktározás előtt megvizsgálandó szakszerűen, hogy megfelel-e az a természetes bor feltételeinek. Sőt a mennyiben az olasz borra vonatkozó és itt javaslatba hozott intézkedéseket is felölelné a végrehajtási rendelet, annak származása tekintetében is vizsgálat volna megindítandó és a mennyiben az olasz bornak bizonyulna, úgy csak mint ilyen jöhessen forgalomba.

Általában véve a külföldről beérkező boroknak a magyar borokkal való házasítását illetve az ilykép házasított bornak hazai bor elnevezése alatt való forgalomba hozatalát igen helyesen tilalmazza a végrehajtási-rendelet, de hogy az ellenőrizhető legyen, úgy a külföldről beérkező borok mindig a külföldi termelési helynek megfelelő elnevezés alatt volnának csak forgalomba hozhatók és raktározhatók.

Ez épp úgy érdeke a magyar, mint más ország termelőjének is, bár csak hasonló rendelkezéseknek vettették alá a magyar borforgalom is a külföldön.

A müborgyártással foglalkozó kereskedelem azon nézete, hogy rossz termésű évek esetén nélkülözhetetlen a külföldi bor behozatala a házasítás czéljából, egyáltalában nem állja meg helyét, mert a rossz termésű évek daczára tudott ma-

TÁRCZA.

A petróleum detronizálása.

Abból az ötletből, hogy a francia kormány százezer frank pályadíjat tűzött ki olyan borszeszlámpa konstruálására, a mely a robbanás ellen garanciát nyújt, a szaklapok ismételtlen foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy vajjon nem lehetne-e a petróleumot a világítás terén borszeszszel helyettesíteni.

A kérdés nagyérdekű, mert minden lépésnyi tér, melylyel a petróleumot kiszorítani sikerülne, a szeszipar megfelelő előrehaladását jelentené, s ezzel együtt a szesziparok mind nagyobb földterületek jövedelmező felhasználását biztosítanák.

Két körülménnyel már eddig is tisztában lehetünk. Egyik az, hogy a borszesznek fényereje nagyobb a petróleuménál; a másik az, hogy a borszesz (denaturált szeszt értve) olcsóbb a jobbminőségű petróleum megfelelő mennyiségénél. A kérdés csak az, hogy a borszesznek ezeket az előnyös tulajdonságait a technika mai eszközeivel mennyire tudja értékesíteni? Attól a választól függ a borszeszvilágítás jövője, a melyet a technika erre a kérdésre adni fog.

Midőn tehát az Országos Magyar Gazdasági Egyesületnek figyelme a borszeszvilágítás kérdésére irányult, első sorban is annak technikai oldala iránt kellett magát tájékoztatnia. Evégből kérdést intézett *Wartha Vincze* mü-

egyetemi rektorhoz, aki mint hivatott szak tekintély, kimerítő válaszban volt szives a kért felvilágosítást megadni.

Az izzótestekkel felszerelt lámpák általában jobban beválnak a világítás szolgálatában, mint a direkt égők; az igyekezet tehát oda irányul, hogy bármi legyen is a világító anyag, a fényt izzó testekkel állítsák elő. Próbálták már a petróleumot és a benzint is izzótestekkel felszerelt lámpákban égetni, de kevés sikerrel; a borszeszlámpákkal végzett kísérletek sokkal jobban beváltak. Ennek előrebocsátása után a *Wartha Vincze* ur feleletét, általános érdekénél fogva alább teljes szövegében közöljük:

„A borszeszes izzólámpák kanócosok vagy kanóczatlanok. A kanócos lámpákban a bélen szívódik fel a borszesz azon fémtartóig, a melyben felhevítve gőzzé alakul, a fémtartót segéd láng hevíti a kellő hőmérsékletre. A kanóczatlan lámpákban nyomás által jut a borszesz az előzőöltögetőbe, egyesekben az izzótestet hevítő láng melegíti a gőzöltögetőt is, ezekenél tehát nincs sem szívóbél, sem segéd láng, sőt az alkoholgőzt sem kell külön meggyújtani, mert a lámpagyújtáskor az előmelegítő borszesz lángján magától gyul meg.

A kanóczatlan lámpák sokkal jobbak a kanócosoknál, mert a kanóczok csakhamar elszenesednek és eldugulnak, miáltal szívóképeségeiket elvesztik. A hevítő segéd lángpát és ezzel aztán az izzótest fényét a légáramlat nagyon befolyásolja.

A lámpákban szerkezetökhöz képest 80—95%-os denaturált szeszt lehet égetni, az égés olyan tökéletes, hogy a denaturáló szerek

is szagtalanul égnek el. A lámpák hibája, amely versenyképességüket leginkább gátolja az, hogy a világító gáz-izzótestekkel 35—45 gyertyányi fényt adnak, pedig a petróleum-lámpák pótlására alkalmas asztali-lámpáktól csak 15—20 gyertyát követelünk; ezen a hibán azonban kisebb, alkalmasabb izzótestekkel könnyen lehet segíteni, amikor aztán nemcsak aránylag, hanem a valóságos költségekben is körülbelül 30%-al olcsóbb a borszeszvilágítás a petróleumvilágításnál.

Ez a kérdés azonban közel áll a megoldáshoz, amennyiben a német szeszipárosok egyesülete 1896-ban a kormány által ezen czélra rendelkezésére bocsátott 10,000 márkából pályázatot hirdetett 15—25 gyertyás borszeszes izzólámpák szerkesztésére; tekintve, hogy már eddig is 15-nél több lámpaszerkezet ismertettek, valószínű, hogy ez a pályázat eredményes lesz, bár eldöntéséről még eddig mit sem közöltek.

A borszeszes izzólámpákat Németországban közvilágításra raktarak s egyéb tágas helyiségek világítására szeltében használják. Kiváltképpen kanóczatlan „*Sphinx*” és „*Ceres*” nevű lámpákat dícsérik. A lámpák ára 8 és 20 marka között ingadozik.

Néhány jobb szerkezetű lámpára vonatkozó adat a tul lapon közölt táblázatban van feltüntetve.

A forgalomban 95%-os denaturált szesz literje 24 krért kapható, a köolajfogyasztás lapos égőkre gyertyánként 4 gr. = 5 cm³, körégőkre 3.2 gr. = 4 cm³.

Daczára annak, hogy ezen összeállításból

gán
giten
az á
a jó
össz
gazd
meg
ross
képe

ges
inté
han
maz
ezen
tené
nén
Olas
szer
mén
ha

G

A

felka
here
megl
divo
gubó
kivü
nyel
mert
sok

törel
egys
a kö

fejte

1. N
Ge
Le
2. D
Be
má
3. M
Be
str
ára
4. „H
Ge
Rit
5. Se
Bru
„S
tal
6. Ar
(ka
ára

kitüni
csöb
lanos
tudva
lyes f
föleg
ezen
tani f

gán a gazda és kereskedő az előtt is segíteni, a mikor még olasz bor nem volt az által, hogy gyengébb borminőségeket a jobb évjáratu borokkal házasította össze, másrésztől rendelkezésére állott a gazdának az okszerű pinczekezelés által megengedett borjavítási mód is, amelylyel rossz termései években is borát piaczképessé tehetette.

A tisztességes termelő és tisztességes kereskedő tehát ezen itt tervbevett intézkedésekkel nem hogy károsulna, hanem abból reájuk óriási előny származnék, és míg a forgalom ellenőrzését ezen intézkedések rendkívül megkönnyíténék, másrésztől egyáltalában nem vétenék azon kötelezettség ellen, amely Olaszországgal fennálló kereskedelmi szerződésünkből foly, mert a jó terménynek kelendőségét csak növeli az, ha mindenki ismeri származásukat.

R. Gy.

GAZDASÁGI GÉPÉSZET.

A Graepel-féle kombinált lóhere- és gabonacséplőgép.

Mióta a lóheretermelést általánosabban felkarolták, mindinkább szükségessé vált a lóheremag tiszta, gyors és olcsó kimunkálására megfelelő gépeket alkalmazni. Mert az eddig divott kétszeres lóhereséplési mód t. i. a legubózás és a mag kimorzolása egyrészt rendkívül sok időt s így sok pénzt s munkát igényelt, másrészt nagy volt a magvesztéség, mert a legubózásnál a törekekkel és szalmával sok mag ment veszendőbe.

Ezen segítő, a gazd. gépgyárosok arra törekedtek, hogy először is a kettős munkát egyszerre végeztessék s hogy erre a munkára a közönséges cséplőgépet tegyék alkalmassá.

Ezen eszmét eddig a M. A. V. gépgyára fejtette meg jól, s most legújabbán Graepel

Hugó gépgyáros is szerkesztett egy ily lóherefejtő, illetve cséplőkészüléket, melyet alábbiakban ismertetünk.

Megkísérlette Graepel eleinte azt, hogy a lóhere cséplését egy miveletben egy és ugyanazon cséplődobbal tegye lehetővé, amennyiben a dob hosszának egy harmadával előcséplelt és a dob hosszának két harmadával a magot kidörzsölte.

Ezen kísérletezésekkel azonban nem jutott sokra, mert a törek, amely csak elő volt cséplelve, ismét összekeveredett a már utáncéplelt törekekkel és a sziták olyannyira megtömödtek, hogy a kidörzsölthüvelyekkel ki nem dörzsölt hüvelyek is jutottak ki a gépből, úgy, hogy különösen nem egészen száraz időjárás mellett körülbelül 30% magvesztéség állt elő. Mint-hogy pedig a gép kedvező időjárás mellett is, dacára a nagy magvesztéségnek, csak igen csekély munkaképességgel bírt, az egy dobbal való elő- és utáncéplési kísérleteket, mint elhibáztattak, abban hagyta.

Később azon elvből indult ki, hogy jó lóhereséplés egy miveletben csak olyképp végezhető, ha két különböző dob áll rendelkezésre, egy az elő- és egy az utáncéplésre és ha a lóhereregubók (vagyis a lóherefejek) és a fejekről levált virágkoronák a bennük lévő magokkal majdnem tökéletesen leváltak száraikról s ilyenformán a másik dob képes legyen azt a gubómennyiséget feldolgozni, a melyet az elődob a lóhereszalmától elválasztani bírt.

Elégé ismeretes, hogy a fejek letérése a lóhereszalmáról sokkal könnyebben és gyorsabban megy, mint a lóhere sikeres kidörzsölése. A mit egy közönséges cséplőgéppel 10 óra alatt lehet szalmából csépleni, ahhoz 15 óra szükséges, hogy a dob körül elhelyezett lóhere-dörzsölőköpeny kidörzsölje, mert a közönséges cséplőgép, mely csak egy fa-törekrostával van ellátva, sok töreket hagy a gubók közt, mely törek az utándörzsölést nagyon hátráltatja.

Hogy ezt elkerülje több törekrostát látott szükségesnek alkalmazni s ezért kísérletet tett két törekrostával. De a munka közben azt tapasztalta, hogy ott, a hol a cséplődob munkaképességét teljesen ki akarjuk használni és a lóhereszalmával épp oly gyorsan etetjük az előcséplődobot, mint hogyha gabonát

cséplünk, még két törekrosta sem elegendő a lóhereregubóknak a törektől való elkülönítésére. A gépet most legújabbán tehát három törekrostával szerkesztette, melyek a töreket majdnem tökéletesen elkülönítik a lóhereregubóktól és a gép munkaképességét annyira fokozták, hogy az etetés megszakítás nélkül történhetik. Minél többet töm az eterő a gépbe, annál jobban megy az, mert minél tömöttebben jár az utándörzsölődob, annál jobban dörzsöltetnek ki a magvak a hüvelyekből.

A fent látható rajzban (lásd 36. ábrát) mutatjuk be ezen gépet. Technikai szempontból nincs ugyan e rajz helyesen rajzolva és nincs lépték szerint készítve, de azért helyes fogalmat adhat a gép elrendezéséről és a munkafolyamatról.

Az előcséplődob A betűvel van jelezve, és e cséplődob egészen aczélből vagy vasból készült. A dobkeresztekre sarokalaku aljzatvassinek vannak csavarva, melyekre aczélsinek erősítvék, úgy hogy tehát vas a vasra van csavarva. A fapofák, melyek a rajzon láthatók, nem aljzatsinek, hanem csak arra szolgálnak, hogy a sarokalaku aljzatsinekben lévő üreget kitöltsék és hogy a pornak az üregekbe való lerakódását meggátolják, mert a por a dob egyensúlyát megzavarná.

A cséplőkösár B betűvel van jelezve. Az egész cséplődobot egy pléhköpeny — C — veszi körül, vagy a cséplődob sodronyai egy dörzsölőfelülettel burkoltatnak. Mindkét berendezés arra szolgál, hogy a lóherefejeknek a szalmáról való leszakadását lehetőleg elősegítsék és hogy meggátolják a szalmának a kosáron való keresztülhullását és a törekrostára jutását. A szalmának inkább a D szalmarázókra kell jutni, hogy azok kivigyék a gépből. A lóhereregubók részben már az A betűvel jelzett előcséplődob által a B dob dörzsölőfelületéhez való dörzsöléssel dörzsöltetnek ki. Rend szerint a legszebb magvak azok, amelyeket az előcséplődob kidörzsöl. A D betűvel jelzett szalmarázókon keresztüleső lóhereregubók és törek az E futódeszkán át az F betűvel jelzett törekrostára kerülnek. A törek egy része a G nyíl irányában elhagyja a gépet. Ami az F szítán keresztülesik, a H betűvel jelzett második törekrostára kerül. A lóherefejek és gubók ezen törekrostan keresztül esnek és a K betű-

A lámpa neve	Fényerő	A használt szesz foka	Óránkint fogyasztott szesz	Költség		Költség 1 óra gyertyára					
				ha 1 l. szesz áru	20 kr	24 kr	20 kros	24 kros	18 kros	10 kros	
1. Nesse Gasglühlicht Ges. Berlin W. Leipzigerstrasse 34.	38'0 gyertya	85%	126'0 gr.	2'52	—	0'066	—	—	—	—	—
2. Deutsche Gasglühlichts Berlin, Molkenmarkt 4.	36'5 gyertya	85%	116'5 gr.	2'33	—	0'064	—	—	—	—	—
3. Martini & Pledath Berlin W. Leipzigerstrasse 31/32.	31'0 gyertya	85%	110'7 gr.	2'21	—	0'071	—	—	—	—	—
ára 5 márka	42'0 gyertya	85%	112'2 gr.	2'24	—	0'053	—	—	—	—	—
4. „Helios“ Gasglühlicht Gesellschaft Berlin Ritterstrasse 45.	53'0 gyertya (95%)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5. Schuchard Berlin So Bruckenstrasse 5.	41'0 gyertya	94%	104'8 gr.	—	2'51	—	0'61	—	—	—	—
„Splinx“ (kanócz-talan) ára 23 márka	38'5 gyertya (90%)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6. Arturasser „Ceres“ (kanócz-talan) ára 12 márka	kísérleti adatok hiányzanak.										

kitűnik, hogy a borszeszszel táplált lámpák olcsóbban szolgáltatják a fényt, én azokat általános használatra nem merem ajánlani, mert tudvalevő dolog, hogy ezen eminens tűzveszélyes folyadékkal mily gondatlanul szoktak bánni, főleg a cselédek és azért attól félek, hogy ezen lámpák általános használata sokszorosítani fogja a balesetek számát.

Ujabbán értesültem, hogy most már sokkal tökéletesebb petróleumizzólámpák kerültek a forgalomba, de még nem volt alkalom azoknak hatásköréről meggyőződni.

Mint ebből az autentikus forrásból jött értesítésből meggyőződhetünk a borszeszvilágítás már a mai technikai megoldás mellett is határozottan olcsóbb a petróleumvilágításnál

és remélhető, hogy a mennyiben tökéletesebb borszesz lámpát sikerül előállítani, a borszeszvilágítás még inkább olcsóbbá válik. De ha a borszesz nem is lenne olcsóbb a petróleumvilágításnál, elég lenne már magában az az eredmény is, ha vele a petróleumot részben vagy egészben ki lehetne szorítani. Hiszen a mi kőolajtermelésünk évente nem több, mint 20—25 ezer mtrm., holott évi szükségletünk mintegy 750—800,000 métermázsára tehető; e mennyiséget majdnem egészében külföldről vagyunk kénytelenek behozni. Ha feltesszük, hogy Magyarország évente 350 ezer métermázsára petróleumot fogyaszt el világítás céljára, úgy a különböző minőségű petróleumnak átlagos középárát 22 frtra véve fel, könnyű kiszámítani, hogy a petróleumvilágítás évente 77 millió forintunkba kerül. Ebből az összegből mintegy 32 millió forint marad a külföldön, a fennmaradó összeg oroszlanrésze pedig petróleumfinomító iparunk mérlegére esik.

Arról van tehát szó, mikor a borszeszvilágításról beszélünk, hogy ez a 77 millió frt vagy ennek legalább egyrésze szesziparunk javára essék, mert ennek megvolna az a nagy jelentőségű gazdasági előnye, hogy a szeszgyártás által szükségelt nyersanyag mind nagyobb földterület jövedelmező mivélését biztosítaná s nagy trágyamennyiség maradna vissza, ami egészen új gazdálkodási rendszereket tenné lehetővé.

Az efféle számítások azonban mindeztideig nagyon is illuzóriusok, mert habár a technikusok nem mondták még ki az utolsó szót,

vel jelzett harmadik törekrostára jutnak. Ami a H törekrostán nem esik keresztül, az a J nyíl irányában elhagyja a gépet.

A harmadik törekszita K finom lyukazattal van ellátva, melyen a kidörzsölt lóheremag átesik és az alsó tisztítóba jut. Ami a harmadik K törekszitan nem tud keresztülesni, az L nyíl irányában az M tölesérbe kerül és általa az oldalt lévő N betűvel jelzett szelelélevátorhoz vezetetik, mely a lóherefejetet és gubókat az O csövön keresztül a gép baloldalán a Q utáncsépítő dobhoz, a P lóherefejtő-köpenybe vezeti. Az utáncsépítődob az előcsépítődob által hajtatik. Az utáncsépítődob olyképp van szerkesztve, hogy a magvak legcsekélyebb megsértése nélkül annyira szédörzsöli a gubókat, hogy azok tökéletesen kidörzsölve, az alatta lévő kidörzsölt magszemekkel együtt a gép jobboldalán ismét kijönnek és anélkül, hogy a 3 törekrostára kerülnének, az R csövön keresztül közvetlen S -nél az alsó tisztítóba jutnak. A kidörzsölt gubók tehát nem lesznek többé összekeverve a ki nem dörzsölt gubókkal és így az alsó tisztítót meglehetősen erős széláramnak szabad kitenni, anélkül, hogy ki nem dörzsölt gubóknak a gépen keresztül a törekbe való jutásától kellene tartani. Ezen módon lehetne az alsó tisztítóban lévő kidörzsölt gubókat a gépből kitakarítani.

Most már az alsó rostaszekrény is olyképp van tökéletesítve, hogy az a lóhereséplésre különösen alkalmas. A keresztül-vitt változtatások azonban gabonacséplésnél is elő-

nyösen alkalmazhatók. Tudvalevőleg nehéz dolog, különösen könnyebb magvak cséplésénél, a sziták végein levő állítható szédészkatkat U, W, Y — és a szelelélyképp szabályozni, hogy minden tisztátalanság kifuvasse a gépből, a nélkül, hogy egyuttal a könnyebb, de mégis jó magvak vele ne menjenek. Ha magasra állítják a szédészkatkat, úgy nem sikerül az összes tisztátalanságot kihajtani a szitaszekrényből, még ha meglehetősen erős széláramot is bocsátunk rája; a sziták lassankint megtelnek és végre átömlenek; ha a széláramot fokozzák, akkor a törek jó magot is visz magával. Ez különösen lóhereséplésnél áll be, annyival inkább, ha töredezett hereszárak is kerülnek az alsó tisztítószerkezetbe. Ezért tehát a szédészkat helyett porszitákat — U, W, Y, Y^1 — alkalmazott Graepel, a melyek lehetővé teszik, hogy a szelelély — F^1 — kellő erővel működhesse és a melyek a széláramot a szita nyílásain keresztül engedik.

A szél tehát nem azon a helyen lesz leg-erősebb, ahol az alsó rostaszekrényből kinyo-

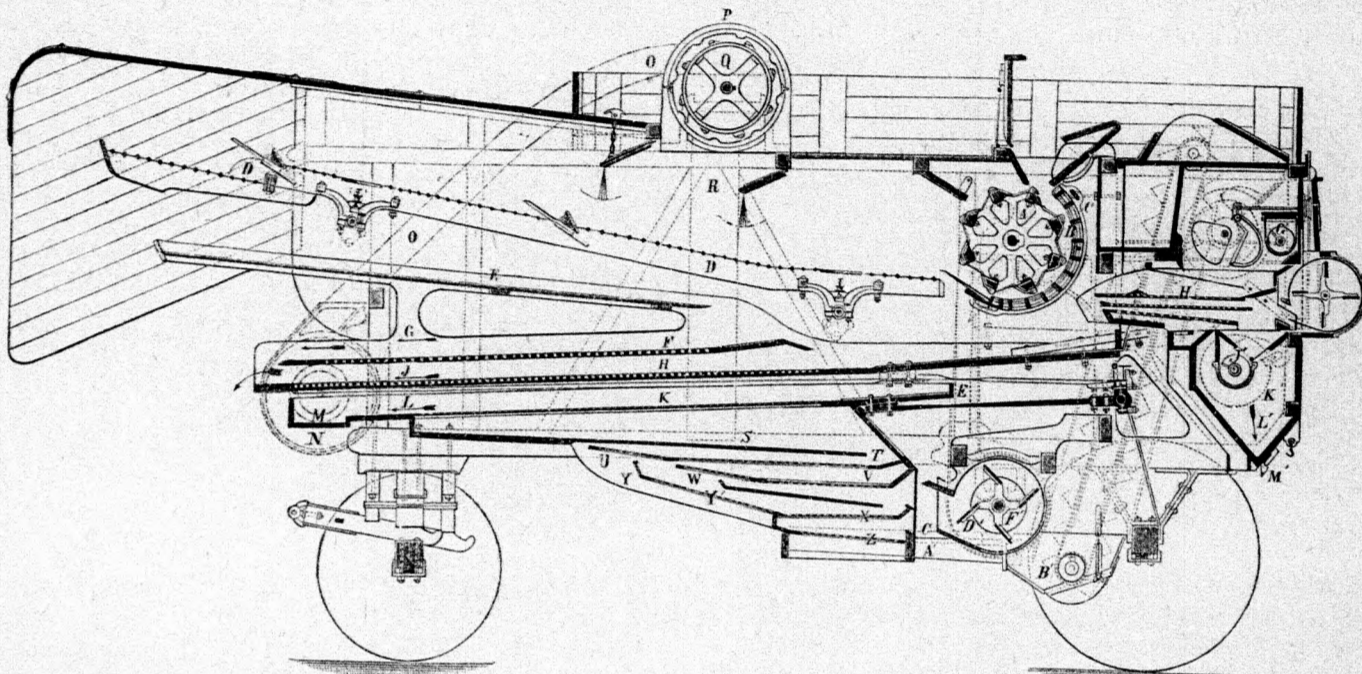
remagból elválaszsa. A piaczképesen megtisztított mag ezután M^1 mellett a zsákba kerül. A gép a rászertelt lóherefejtőkészülékkel együtt szállítható. Nem szükséges a lóherefejtő bármely alkatrészét is leszerelni, hogy a gépet szállíthatóvá tegyék.

Ha gabonát kívánunk a géppel csépelni, úgy csak a cséplőkosáron lévő pléhlemez eltávolítása és a sziták kicserélése válik szükségessé. Mindez egy félóra alatt ép oly könnyen fel-, mint leszerelhető. Gabonacséplésnél is fenmaradhat a gépen a lóhereséplődob.

A gyáros állítása szerint a gépek sokat és tisztán dolgoznak anélkül, hogy a magvak a legcsekélyebben is megsérülneek és magvesztéség alig fordul elő.

A gép bal oldali képét a 37. ábra, a jobb oldalit a 38. ábra mutatja.

Mindenesetre érdekes a gép szerkezete s amennyire azt a szerkezet s munkafolyamat alapján megítélhetjük, a gyakorlatban is valószínűleg jól fog beválni. i. S. P.

36. ábra. A Graepel-Marschall-féle szab. kombinált lóhere és gabonacséplőgép. Hosszmetszet.

sőt határozott reményekre jogosító kísérleteket folytatnak a gyakorlati czéloknek megfelelő borszeszlámpák előállítására nézve, mindazáltal tény, hogy a technika mai eszközeivel a petróleummal szemben a borszeszt versenyképessé tenni még nem sikerült. S ha az idők múltán sikerülne is, nem szabad felednünk, hogy a borszesz a világítás szolgálatában csak igen lassan foglalna tért, mint amily lassan szorította ki a petróleum az olajméceszt és a fagygyugyertyát.

Nem hagyhatjuk továbbá figyelmen kívül, hogy a petróleumvilágítás tökéletesítése körül is fáradoznak s ma még senki sem tudja megmondani, hogy végeredményében e két anyag közül melyik kerül ki győztesként. Lehet, hogy egyik sem a kettő közül, hanem egy harmadik.

Nagyon vékonyka tehát az a reménység, amely hanyatló szesziparunkra s mezőgazdaságunkra révedez, mint lehetősége annak, hogy a petróleumot detronizálni sikerül. Ma legalább még ebben az irányban semmiféle akció nem kezdhető; ilyen akció csak az esetben lesz indokolt és jogosult, ha kezünkben lesz az a borszeszlámpa, mely a gyakorlati követelményeket minden irányban kielégíti.

Egész más kérdés természetesen az, hogy a technikai megoldást siettetni nem áll-e érdekünkben és módunkban, mint azt Francia- és Németországban teszik. E részben jelenleg egészen e két állam buzgólkodására kell számítanunk és ha majd sikerülni fog eredményeket elérniük, akkor mi is indokoltan léphetünk az akció terére, hogy az eredmények gazdasági előnyeit kellőleg kihasználjuk. B. B.

mul, miként ez a szédészkatknál történik, hanem inkább a rostákon keresztül történő részleges kinyomulása következtében a végkiömlőnyílásnál gyengébb lesz, nincs tehát több ereje, mint amennyi épp ahhoz szükséges, hogy az üres, kidörzsölt töreket, az alsó rostaszekrényből kihajtsa.

Hogy az esetleg mégis az alsó rostaszekrénybe jutott hereszáracsákak onnét kikerüljenek, a felül levő, egyébként csak gabonacsépléshez használt, V betűvel jelzett polyvarostára még egy különös hosszú polyvarosta — T, U — is alkalmaztatott, mely az előbbi fölött annyira kiáll, hogy a rajta kicsuszó száracskákat a gépből ki, a földre vezeti.

A K törekrostán a kidörzsölt lóheremagvakkal együtt, egyes ki nem dörzsölt gubók is esnek keresztül. Ezek az X szitáig jutnak s innét átmenetileg oldalt a C^1 csövön keresztül az F^1 szelelély mellett alkalmazott, pontozott vonalakkal jelzett D^1 szelelély-elevátorba kerülnek és ennek segélyével az E^1 csövön át az A cséplődobba visszavezettetnek. Ezen szelelély-elevátor nagy előnyt képez gabonacséplésnél is, mert minden ki nem dörzsölt és máskülönbben oldalt a földre eső kalászt ismét az A cséplődobba vezeti vissza.

A kidörzsölt magvak az alsó tisztítóba az A^1 csövön keresztül a B^1 elevátorba jutnak és innét a G^1 üszögcsiga segélyével a H^1 szitaszekrénybe vezetettnek. A kis szelelély visszafújja a gépbe a magvak között még található tisztátalanságot és a tiszta lóheremag a K^1 osztályozóhengerbe kerül, amely könnyen rászertelhető és levehető finom drótszövettel van áthuzva azon czélből, hogy az arankát a lóhe-

Egész kis recept-világ. A táparány elmélet helyességében, vagyis abban, hogy e szerint a legjobb harmoniában megkapják az állatok a táparányokat, melyeket különböző czélok szerint igényelnek, kételkedni nem lehet. Csak-hogy ma, midőn a gazdának üzletembernek is kell lennie, ha boldogulni akar, tulajdonképpen az a kérdés, mily etetéssel jár több tiszta haszon? A tapasztalás azt mutatja, hogy nem mindig a táparányelmélethez való ragaszkodással. Mert sokszor kevesebb nyers eredményeket produkálva is több a tiszta haszon, ha az arra fordított költség is aránylag kisebb volt. Így esetleg szűken bánhatok vagy akár pazarolhatok a tápanyagokkal s mégis jobban jövök ki a beszerzési, értékesítési árak és más körülmények folytán, mintha a többbe kerülő s aránylag meg nem fizetett táparányelmélethez kötöm állataim etetését. Ezért azután már sok gazda „megjött“ a táparányelmélet szerinti etetésből, sok pedig „el sem megy“. Ez sem helyes. A körülmények határoznak.

A fentiek illusztrálására közlöm az alábbi példát. A mult két év egyikében ugyanis, öreg mustra magyarfajta ökreinket, 40 drbot, a táparányelmélet szerint hizlaltuk, a másik évben pedig a körülményekhez alkalmazott etetéssel.

Ezek eredményének összehasonlítását tünteti fel az alábbi kimutatás, amelyre nézve a következőket kell előre bocsátanom. Feltüntettem a két hizlalás eredményét úgy, amint megtörtént, végül pedig az egyforma értékesítési ár mellett összehasonlítás, ami határozó. A táparányelméleti szabályok szorosan megtartottak, annyira, hogy a kétes takarmány tápanyagtartalma vegyelemezéssel állapotított

ÁLLATTENYESZTÉS.

Rovatvezető:
Monostori Károly.

A táparány elmélet szerinti és a körülményekhez alkalmazott etetésről.

△ A szaklapok praktikus „Kérdések és feleletek“ rovatában már egész kis irodalom keletkezett arról, hogy „mit essünk“?

meg
suly
ökör
form
évbe
egyf
piac
szab
kézz
eszk
hag
viss
mag
ökré
ságt

Beál
tis
Beál
A h
A n
Suly
Elad
Elad
Etet
sé
po
Egy
sá
Egy
sá
Nyer
Vesz
Egy
vo

elmé
az
szers

érték
gel j
kell
form
eseth
jóval
képe

esen megtisz-
zsákba kerül.
tőkészülékkel
a löherefejtő
hogy a gépet
opel csépelni,
ehlemez eltá-
alík szükség-
oly könnyen
cséplésnél is
plódob.
gépek sokat
gy a magvak
ek és mag-

ábra, a jobb
o szerkezete
ünkafolyamat
ban is való-
i. S. P.

LLAT-
NYESZ-
TÉS.

ovatvezető :
ostori Károly.
táparány
élet sze-
ti és a kö-
mények-
z alkal-
zott ete-
tésről.

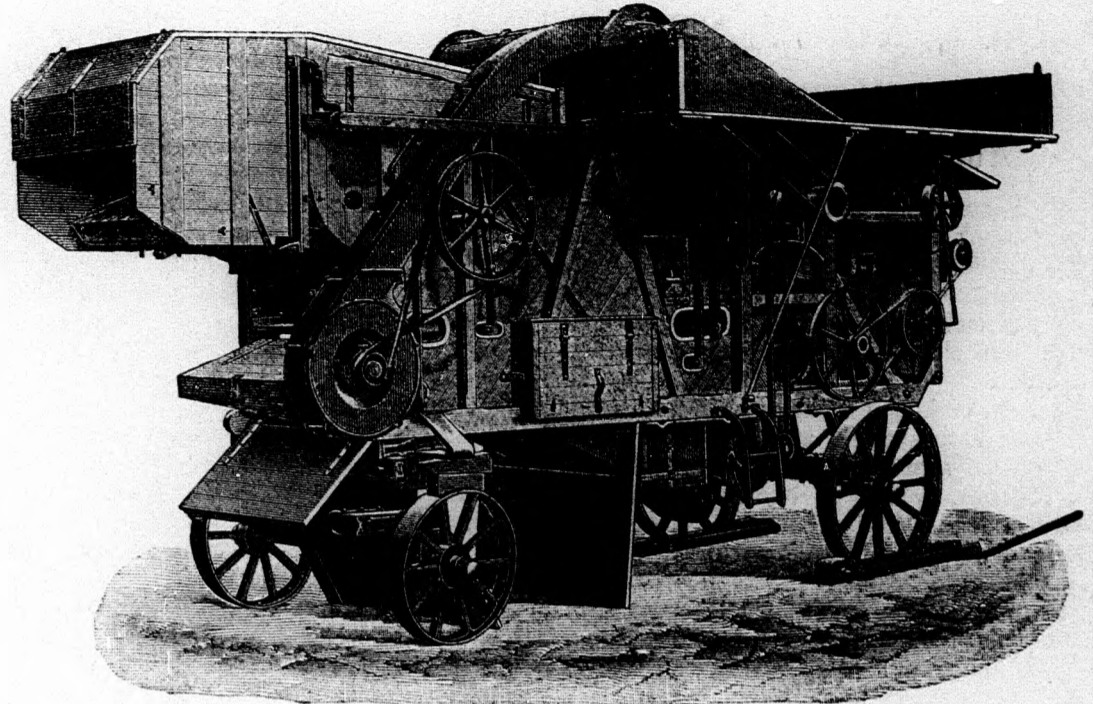
△ A szak-
k praktikus
rdések és fe-
ek" rovatá-
már egész kis
alom keletke-
arról, hogy
etessünk"?
elmélet he-
e szerint a
az állatok a
ezélok sze-
lehet. Csak-
tembernek is
ajdonképpen
ob tiszta ha-
hogy nem
magaszkodás-
redményeket
zon, ha az
yilag kisebb
vagy akár
égis jobban
si árak és
a többre ke-
táparányel-
Ézért azután
arányelmélet
sem megy".
tároznak.
öm az alábbi
gyanis, öreg
drbot, a táp-
másik évben
ott etetéssel.
onlitását tün-
lyre nézve a
n. Feltünté-
amint meg-
a értékesítési
ni határozó.
osan megtar-
armány táp-
állapított

meg. Az egyik esetben a kevesebb beállításí sulyt az okozta, hogy ekkor több kisebb testü ökör volt a bekötöttek között, különben egyforma gyenge kondiczióban voltak mindkét évben. A gazdaságban termelt takarmányok egyformán a legolcsóbban számítottak, a piaciár vett árban. A felhasznált hasonlóforma szalmaféle egyik helyét sem számított, ugy kézzelfogható értékeket keresve, az épület és eszköz tökekamat sem, ezek egyenlegére hagyva a trágyát, mely így méltányosan térülne vissza a gazdaságnak. A kevés felrakott suly magyarázatát abban leli, hogy öreg mustra-ökrökről van szó s hogy az adatok a való-
ságnak megfelelők.

Mérték	A körülmé- nyekhez al- kalmazott etetésnél	A táparány- elmélet sze- rinti
Beállítás kori átlagsúly . . . kg.	530	502
" " ár kg.-onkint		
tisztán kr	18	18
Beállítás kori ár dbonkint . . . frt	95	90
A hizlalás tartama . . . nap	145	189
A napi gyarapodás átlaga . . . kg.	0.74	0.79
Sulyszaporulat "	107	150
Eladáskori átlagsúly . . . "	637	652
Eladási ár kg.-onkint le- vonás nélkül kr	26.5	24.3
Eladási ár darabonkint . . . frt	168	158
Etetési és gondozási költ- ség darabonkint és na- ponkint kr	35	42
Egy kg. élősúly a gazda- ságnak "	23	26
Egy db értéke a gazda- ságnak frt	146	169
Nyereség darabonkint . . . "	22	—
Veszteség " " " " " "	—	11
Egyforma ár mellett lett volna nyereség "	22	3

A kimutatásból kitünik, hogy a táparány-elmélet szerint történt etetésnél a veszteséget az azon évi rossz árak idézték elő, ami egy-
szersmind példa arra nézve, hogy hasonló

történt etetésnél az ökrök minősége nem volt-e annyival jobb, hogy hasonló árviszonyok között, azok nagyobb ára nem fedezte volna-e a költségtöbbletet? Elfogulatlanul mondhatom, hogy a jelen esetben szembevethető különbséget a minőségben észrevenni nem lehetett, csak mint öreg mustraökrök tekintettek azok egyformán mindkét esetben, melyek a „primától“ messze állottak s a folyó árhoz képest mindkét évben hasonló arányban voltak elad-
hatók.

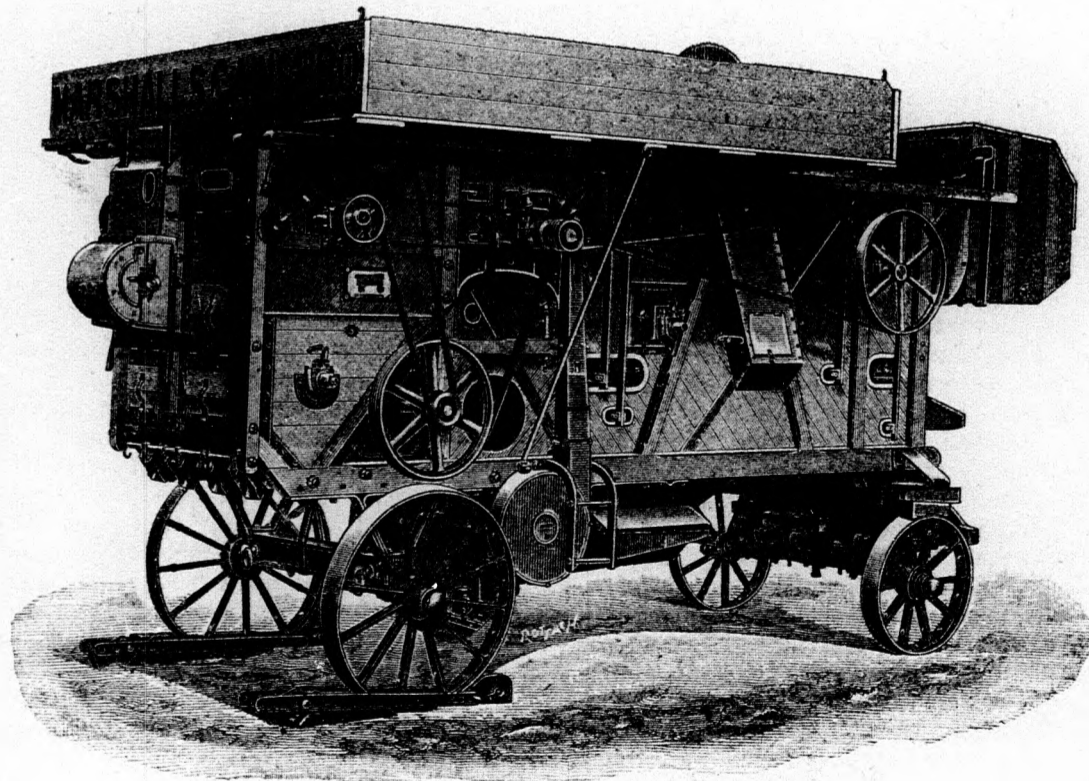

37. ábra. A Graepel-Marschall-féle kombinált löhere- és gabonacséplő-gép. Baloldali nézet.

A körülményekhez alkalmazott etetés kedvezőbb végeredményeinek okát ezuttal megtaláljuk az aránytalanul kevesebb költségben; mert míg ugyanis ennél az abrak nagy részét olcsó, másként érdemlegesen nem is értékesíthető mindenféle ocsu képezte, vett takarmány pedig semmi, addig a táparány elmélet szerint történt etetésnél nagyobb mennyiségű ocsuféle

olcsó husarak mellett, öreg mustra ökröket, melyekből prima áru sohasem lesz, rövidebb ideig s akkor, a midőn olcsó gazdasági takarmányfélékkel, abrakkal rendelkezünk a körülményekhez alkalmazott etetéssel czélszerűbb hizlalmi, mint drágán vett takarmányfélék felhasználásával, a táparány elmélet szabványai betartásával, hosszabb ideig.

Még csak azt kell megjegyeznem, hogy körülményekhez alkalmazott etetés alatt nem lehet minden szabály és számítás nélkül való

38. ábra. A Graepel-Marschall-féle kombinált löhere és gabonacséplő-gép. Jobboldali nézet.

értékesítési körülmények között mily veszteség-
gel jár a gazdára a hizlalás, vagyis mily drágán
kell megfizetnie a nélkülözhetlen trágyát. Egy-
forma értékesítési árakat véve is fel, az adott
esetben a körülményekhez alkalmazott etetés
jóval nagyobb hasznot mutat. Kérdést csak az
képezhet, hogy a táparány elmélete szerint

hiányzott is, s hogy a szabványok megtarthatók
legyenek, drága, vett olajpogácsa stb. takar-
féléket kellett felhasználni, és pedig hosszabb
ideig: melyeket az öreg mustra ökrök nem
értékesítettek kellőleg sem sulyban sem mi-
nőségben, sőt a nyomott árak deficizitet okoztak.
Ez a példa tehát a mellett szól, hogy

eljárást érteni, éppen ellenkezőleg; annak ok-
szerű alkalmazása megkívánja a táparány el-
mélet ismeretét, kellő tapasztalatot és jártas-
ságot, a dolog üzleti részében.

Baly Kálmán.

Régóta hangoztatom azon meggyőződés-
emet, hogy a takarmányszabványok szerint
etetve, még akkor is pocsékolunk, ha kárral
nem dolgozunk oly formán, amint itt czikkiró
ur kimutatja.

E felfogásomnak a „Mezőgazdasági
Szemle“ ez évi 2-ik számában is kifejezést
adtam, ezt mondván:

„Hogy a gyakorlat terén a takarmányszab-
ványok szerinti etetés különösen hazánkban
általánosabb elterjedést nem nyer; hogy a
takarmányreceptek szerinti hizlalás igen gyak-
ran haszonnélkülinek mutatkozik, annak —
egyebektől eltekintve — az is oka, hogy nem
látunk még elég tisztán a dologban, s különö-
sen, hogy nem tudjuk bizonyosan, minő és
mekkora szerepük van egyfelől az állati test
háztartásában, másfelől az állati anyagok (tej,
tejszín, hus, fagygyu) produkálásában a fehérjék-
nek, szénhidrátoknak és zsíroknak.“

De persze nagy bajt okoz az is, hogy
majd Dietrich-König, majd Wolf és más sze-
rint számítottunk, s hogy anyagokat oly tartal-
muaknak veszünk, amilyeneknek táblázatokban
mondva vannak, holott összetételük a való-
ságban talán egészen más itt nálunk, mint
amott Németországban, más az Alföldön, mint
a Felvidéken stb.

Hiszen már annak megítélése, hogy egy
bizonyos széna első vagy harmadrendű, egy
bizonyos olajpogácsa ilyen vagy amolyan ösz-
szetételű, közönségesen alig lehetséges, hogy
volna hát lehető a legjobb kiszámítás esetén
is biztosan tudnunk, hogy egyik esetben nem
adtunk-e jóval többet egyik-másik tápláló-anyag-
ból, vagy jóval kevesebbet s hogy lehetne
biztosan tudnunk, hogy belső értékére nézve
az a takarmány ennyit meg ennyit s nem több-
bet vagy kevesebbet ért.

Hiszen, ha a takarmányok vegyi vizsgálata nagyobb összegbe nem kerülne, némileg talán segíthetnének e bajon. De vegyileg való elemzés még drágábbá tenné a termelési költséget s ez is nagy baj volna.

A jelekből ítélve, válaszul állunk az állattáplálás terén s míg jobb utmutatónk kerül, meg keil maradnunk a mai usznál, kellőképpen figyelmünkre méltatva az oly dolgokat, amiket itt czikkirő is felhoz.

Rovatvezető.

GAZDASÁGI NÖVÉNYTAN.

Rovatvezető: Mezey Gyula.

Amerikai luczerna.

¶ A gazdasági szaklapok hasábjai élénken tükröztetik vissza azt a küzdelmet, amit a mezei gazdálkodás folytat azokkal a rémségesen felszaporodott nehézségekkel és ellenségekkel, amelyek a gazdálkodást megnehezítik s annak jövedelmezőségét oly nagy mértékben csökkentik.

A külföldi konkurrenzia, az árhanatlás, tultermelés, kereskedelmi mizériák, az időjárás viszontagságai s más efféle bajokhoz sorakoznak a filloxera, apion, peronoszpóra, rozsda, aranka s a többi állati és növényi ellenségek. Mindezen bajok nem hogy fogynának, hanem még inkább szaporodnak.

Ezuttal egy mezőgazdasági veszedelemtől kívánok megemlékezni, a legújabbról, amely nem jön, hanem már itt van: az országba vagonok számban érkezik az amerikai luczerna.

Hogy mi jelentősége van az amerikai luczerna beözönlésének s hogy miféle veszedelem fenyegeti ez által a luczernatermelésünket, azt maga a legjobban érdekelt fél a termelő gazdaközönség tudja legkevésbé, ezt az alábbiakban fogom előadni.

Amerikában a luczerna termelésénél a legutóbbi években kezdtek foglalkozni és pedig úgy látszik elég nagy mérvben, mert már két év előtt is megjelent az európai piacokon a tengerentúli luczernamag, tavaly az alacsony árak miatt nem tudott bejönni, ez idén pedig ismét megengedik az árviszonyok, hogy minden nagyobb kikötőn át bejöhessen.

A váratlan jövevény azon felköltötte az arra hivatott szakemberek figyelmét Európaszerte. Mindenfelé így nálunk is kísérlet tárgyát képezte úgy maga a takarmánynövény, mint a magja, s a tanulmányok eredménye összehasonlítva a különböző európai provenienciákkal, nagyon is rosszul ütött ki az amerikai luczernára nézve.

Igy pl. Wagner Nürnbergben végzett párhuzamos kísérletei szerint az amerikai luczerna oly sátnya hitvány növénynek bizonyult, hogy úgy szólván csak felényi zöldtakarmányt adott mint a mellette és ugyanolyan körülmények között termelt magyar luczerna. Ez már magában véve is elegendő volna ahhoz, hogy óvakodjunk a termelésétől. De ez mind nem elég, vannak még egyéb rossz tulajdonságai is, pl. az, hogy az összes létező luczernaféleségek között az amerikai bizonyult legkevésbé állandónak vagyis az pusztul ki leghamarabb. Az élősdiak közül a lisztharmat és aranka pusztítja. Ezen két hátránya az összes európai luczernaféleségeknek meg van, de nem oly mérvben, mint az amerikaiak Stébler kísérletei szerint a lisztharmat (*Erysiphe Martii*) pusztításának sokkal kevésbé képes ellenállani mint az európai féleségek.

Az az arankafaj, a mely az amerikai hereféleként élősdi, nem azonos a miénkkel, hanem még annál is veszedelmesebb. Nálunk főképpen a *Cuscuta Trifolii* pusztít, Amerikában pedig a *Cuscuta arvensis*. A pusztítás mérve talán egyenlő lehet mindkét fajnál, de az amerikai aranka magja nagyobb a miénkénél és éppen ez a nagy baj, mert a kis magu arankát

is csak nagy veszteség árán tudjuk kiostálni a hereféleként magvak közül. A mi hereféle magvakat 22 és 20-as számú rostákkal 8—12% veszteséggel kitisztíthatjuk, míg az amerikai aranka kiostálásához 1—2 számmal bővebb rosta fog kelleni legalább is 18-as számú, ami becslésem szerint 20—25 vagy talán még több veszteséggel is fog járni. Ez is nagyon nyomós ok arra nézve, hogy az amerikai luczernától megkíméljük az országot, mert nem lehetetlen, hogy ez a nagy magu arankafaj meghonosodjék az országban és a mi hereféleinket is megtelepszik, pedig a mi kis arankánk is elég nagy nyűg a nyakunkon, annyira, hogy a legújabb mezőgazdasági törvények, a magvizsgáló állomások, a plombozás intézménye, a gazdák arankapusztító társadalmi mozgalmi mind nem elégségesek e nehéz kérdés megoldásához. Hátha majd sok százezer forint értékét kell e nagy arankamag miatt kiostálni és mint értéktelen anyagot a szemétre dobni! Ez nem lényegtelen kérdés egy olyan nagy heremagtermelő országban, mint a miénk. Mindehhez még azt a veszedelmet is hozzá kell számítani, hogy az amerikai silány luczerna a mi kitünő bőséges fajunkat elkorcsosíthatja és előnyös tulajdonságait csökkentheti.*

Ezt a veszedelmet a kereskedelem hozta a nyakunkra, az az önző kereskedelem, amely természeténél fogva nem szokott válogatós lenni, hanem mindenből kivesszi a maga hasznát, nem törődve azzal, hogy ez a haszon más téren mennyi kárt tesz.

Igy kerül az országba az amerikai luczerna is, a bécsiek s néhány budapesti kereskedő révén; azért mondok, hogy néhány, mert vannak olyan kereskedők is, akiknek a szoliditása nem engedi meg, hogy még a kereskedelemben is rosszhírű amerikai heremagvakat hozzanak nálunk termelés céljából forgalomba.

Az amerikai herefélekkel való kereskedés tehát csakis szoliditási kérdés, mert forgalomba hozatala sem nálunk, sem a külföldön eltiltva nincs, de azért védekezünk ellene mi is, meg a külföld is más uton. Így pl. Franciaország magas vámot vetett ki rá.

Az osztrák és a magyar magvizsgáló állomások oly módon vélik lehetőleg megóvni tőle a gazdaközönséget, hogy nem plombozzák le, tehát aki nem akarja magát kitenni az amerikai luczerna termelés veszélyeinek vásároljon plombozott magot. Van ugyan még erre nézve egy törvényes védelem is, t. i. a mezőgazdasági termények hamisításának tilalmazásáról szóló törvény elrendeli, hogy a vetőmagvak 10 kilogrammon felüli mennyiségben úgy hozandók forgalomba, hogy az eladó tartozik a vevőnek a tisztasági és csiraképességi százalékok bevallásán kívül a mag fajtát és származását is megjelölni. Ámde az unszolid kereskedő, ha csak szerit teheti, nem tartja be a törvény rendelkezéseit, vagy pedig alkalmas kibuvót keres, hogy magának hasznot csináljon, a gazda kárával pedig vajmi keveset törődik. Így pl. az amerikai luczerna-magot, amelyet csak a beavatott szakember és a gyakorlott szemű kereskedő ismer fel biztosan, szokásos francia néven vagy pedig keverékben más provenienciákkal forgalomba hozni. Egyik budapesti kereskedő, akiről éppen tudomásom van, kanadai néven hozza ezt forgalomba és főképpen a vidéki kiskereskedőknek árusítja el, akik azután 1—2 kilónként adják tovább, tehát oly kis mennyiségben. (10 kilón alul), amely mennyiségek mikénti elárúsítására nézve a mezőgazdasági termények hamisításának tilalmazásáról szóló törvény már nem intézkedik. Így hát csak megint az a szegény kisgazda károsodik, aki pedig csekélyebb intelligenciájánál fogva legjobban rászorul a törvényes védelemre.

*) Ezt csak hosszabb megfigyelések után lehetne ilyen kerekén kimondani. A lehetőség ugyan meg van a virágok kereszteződő termékenyítésében, azonban ezenkívül még sok más tényező jön figyelembe.

Rovatvezető.

Azt a káros hatását is meg kell említenem az amerikai luczernamag forgalombahozatalának, hogy a tisztességes konkurrenzitást nagyon megnehezíti, ugyanis azok a kereskedők, akik 40—45 frtért vásárolják az ez évben éppen rosszul sikerült esővert barátságos magyar árut, sehogysem tudnak konkurrálni azokkal, akik 42—43 frtért veszik a külsőleg leggyönyörűbb kinézésű amerikai magot, a gazdának azonban 60—65 frtért adják el! Az amerikai luczerna tehát épp oly hálás czikk a kereskedőre, mint amilyen káros a gazdára nézve.

Az amerikai luczernát a közte levő amerikai gyommagvakról lehet felismerni, ehhez persze botanikai ismeretek kellenek, de a gyakorlott szem könnyen felismerheti a színről is, mert még a legszebb provenienciájú luczernának sincs olyan szép világos sárgaszíne, mint az amerikaiaké s a mellett oly tisztá, hogy alig van közte 1—2 földdarabka és gyommag. Épp ezen rendkívül tetszetős külseje teszi alkalmassá arra, hogy könnyen forgalmazható czikké legyen s hogy a hiszékeny gazdaközönséget meg lehessen vele csalni.

Az amerikai löhere, amely szintén rossz hereféleség, ez idén az olesó árviszonyok miatt nem jön be Európába, azzal a *Köztelek* 1894. évi 11. (245)-ik számában foglalkoztam bővebben, amikor szintén azt tanácsoltam, hogy: *vásároljunk plombozott magot. Thaisz Lajos.*

IRODALOM.

Magyar Agrárpolitika. Tisza Istvánnak ily czim alatt megjelent röpiratára a Magyar Gazdaszövetség válasza a Magyar Gazdák Szemléjének februári számában látott napvilágot. Ez a válasz, mely a Tisza félröpiratát minden egyes pontozatával mélyreható tárgyalossággal foglalkozik, most külön lenyomatban is megjelent. A füzetet ösztönösen ajánljuk mindazok figyelmébe, akik a mai közigazgatás- és gazdaságpolitikai eszmék iránt érdeklődnek. Megrendelhető a Magyar Gazdaszövetség ügyvezetőjénél (Budapest, Egyetem-utca 2.) Ára 50 kr.

LEVÉLSZEKRÉNY.

Kérdések.

137. kérdés. Bérleti szerűskertemet 3 oldalról akácza gyepű keríti, a melyet az uradalom, házi kezelése alatt is 2—3 láb magasságig a gyepű, illetve elevenkerítés létesítése óta is nyestetett; néhány év előtt az uradalom meghatalmazottja maga figyelmeztetett ennek lenyesetésére, most azonban utóbbi a nyestetést kifogásolja; bérleti szerződésben annyit mond, hogy a bérterületen minden fa a tulajdonosé, a melyekért bérlet felelős; tisztelettel kérdem: jogom van-e említett elevenkerítés, valamint a bérleti területen lévő akácfasorok nyesésére; — melynek árnyéka a veteményeknek ártalmukra szolgál, — megjegyzendő, hogy ezen akácfasorok nyesését is az uradalom meghatalmazottja egy ízben megengedte.

P. P.

M. L.

138. kérdés. Bérbe adott birtokom egy része a bérbeadáskor ártérben feküdt, mely a bérlet folyamában — annak 7-ik évében — alakult ármentesítő társulat által emelt védőtöltés által árvizek elöntésétől mentesített. Tekintettel ezen tetemes költséggel létesített talajjavítási műveletre — melynek hasznát a bérlet élvezi — van-e jogom mint bérbeadó tulajdonosnak a bérletől némi haszonbérlemelést követelni? A bérlet haszonbérlemelést szándékozik kieszközölni azon indokból, mivel az ármentesítő társulat védőtöltése és anyaggödrei

által elfoglalt területek a társulat által kisajátítottak s így a bérlet területe kevesbedett.

... s. ... x ... y.

139. sz. kérdés. Van a szükséges mennyiségben cinquantino szemes kukoriczám, a mely kukoriczát a hizóökröknek majdnem liszté őrölve adom, a lovaknak, sertéseknek pedig goromba dara gyanánt. Egy ismerősöm azt állítja, hogy a magyar nagyszemű és a székelly kukorica sokkal táplálóbb és a hizást jobban előmozdítja, mert az állat jobban ki tudja használni, mint a cinquantinót. Mivel szomszédságomban mázsánként 50 krral olcsóbban tudnék székelly tengerit venni, mint a hogy én a cinquantinót eladhatom; az esetben ha fenti állítás tényleg való volna, azt hiszem, hogy métermázsánkénti 20 kr fuvar mellett az üzlet kifizetné magát, avagy tévedek-e?

Bánok-Szt-György. K. S.

140. kérdés. Az idej enyhe tél miatt istállótrágyát hordani lehetetlen volt és miután takarmányrépám az idén gyengébb minőségű talajba jut, szeretném a répa földem termőképességét műtrágyával fokozni, kérem tisztelt gazdatársaimat, kik e téren már kísérleteket tettek, melyik műtrágyát hálálja meg legjobban a répa növény, mikor és mennyi hintendő el 1 kat. holdra. Továbbá a vörös Mammuth jó répa-e tejelő tehenekek, mivel az olajbogyó és az eckendorfi több évi kísérlet után hozamával ki nem elégített.

Vojtek. K. J.

141. kérdés. Sovány fekete agyagos földet lehet-e zöldtrágyázás céljából bükkönyvel bevetni? ha igen, mikortájt kell azt tenni és hány litert kell holdjába vetni; milyen eredményt lehet ettől várni?

Beregszász. B.

142. sz. kérdés. Késő őszszel homoktalajba burgonya után vetett rozsom az enyhe tél folyamán sűrűen kelt; tanácsos-e a még gyenge vetést márczius elején megboronálni? Aranyos. W. G.

143. sz. kérdés. A bodroközi tavakat nagyon ellepi a „kolokán”-nak nevezett, tör-alaku, erősen fűrészelt élű és fészekszerűen ülő levelekkel bíró vízi növény s ez, a mellett hogy a tavakat csónakkal járhatatlanná teszi, egyszersmind a vízi vadászatra is igen kártékony befolyással van. Tisztelettel kérem, mily módon lehetne ezt a növényt kiirtani. A vágását már megkísérletem, de az nemhogy eredményt nem járt, de sőt a növény annál bujábbban nőtt.

Pozsony. W. O.

144. sz. kérdés. A laza, rétiföldbe vetett buzámban a drótféreg nagyban pusztított. A lerágott buzaszálak azonban helyenkint ismét kihajtanak. De miután az álcák nagy mennyiségben találhatók, arra kérem becses véleményét, ésszerű-e a buzát meghagyni? vagy ha annak kiszántását tanácsolná, mit vessek helyébe? A kérdéses parcellák mind kitünő jó erőben állanak.

Istvánvölgy. D. A.

145. sz. kérdés. Fejős teheneimmel ez ideig naponta és darabjára 30 kg. takarmányrépát etettem, dara és szecezkázott takarmánnyal keverve. Miután azonban burgundirépa-készletem alig pár heti szükségletemet fedezi, a nálam készletben lévő több száz mázsa (ez idej) répatörköly (gyárból vett szárított cukorrépaszelet) etetésére kell átmennem. Evégből kérem, hogy nyersrépa-készletem fogytán, az eddig etetet 30 kiló nyers burgundirépa helyett hány kiló szárított szeletet kell teheneimnek adnom, hogy a tej ez által apadást ne szenvedjen s melyik lenne a legjobb előkészítési módja a száraz szeletnek az etetésre való felhasználásánál. Egyáltalán egy kiló nyersrépa takarmányozásnak hány kiló szárított répaszelet felel meg.

146. sz. kérdés. A hány a gazda és a hány a gazdaság, mindenütt más és más ada-

gok adatnak a sóból az állatok sózására. E végből kérem gazdatársaimat arra nézve felvilágosítást adni, hogy naponként mennyi só elegendő egy napra a denaturált sóból:

1 db igáslónak (közép nehéz), 1 db jármasökröknek (közép nehéz), 1 db 2—3 éves gulyabelinek legelőn és istállózással, 1 db 1—2 éves gulyabelinek legelőn és istállózással, 1 db rugott borjunak legelőn és istállózással, 1 db fejős tehének zöldtakarmány és száraztakarmány etetése mellett, 1 db hizó tehének (400—500 kg.), 1 db hizó ökröknek (500 kg.), 100 db öreg birkának ürü vagy anyának legelőn és istállózással, 100 db 3-adfű birkának ürü vagy anyának legelőn és istállózással, 100 db tok birkának ürü vagy anyának legelőn és istállózással, 100 db öreg sertésnek legelőn és istállózással, 100 db süldő sertésnek legelőn és istállózással, 100 db malacznak egy éves korig.

Szolnok. R.

147. sz. kérdés. Egy gyenge három éves lucznerára hány kiló szuperfoszfátgipsz szükséges holdankint fejtrágyának és ennek elszórása, mely időben legezészerűbb?

A talaj mészszegény. B. E. W.

Szend.

148. sz. kérdés. Kérek szives felvilágosítást az iránt, hogy hol és kinél szerezhetnék be jó minőségű szöszös bükköny és biborheremagot.

N. N.

150. sz. kérdés. Gazdaságomban mult évi szeptember hó végével a tehének között a ragadós vetélés lépett fel és 30 drból idáig 12 drb a vemhesség 7—8 hónapjában elvetélt. Azt tapasztaltam, hogy a vetélt tehének nem tejelnek oly jól mint a rendesen leellettek és 3—4 hónap múlva már apasztani kezdenek. Kérnék tehát szives felvilágosítást, mi az oka ezen jelenségnek, azaz tényleg van-e megmagyarázható befolyása a vetélésnek a tejhozam mennyiségére és tartamára? A vetélt tehének jó részben előhasu üszök, de vannak közöttük öregebbek is.

Martfű. K. J.

Feleletek.

Javitott hizlálótakarmány. (Második felelet a 126. sz. kérdésre). Δ Miután az általam vezetett hizlálás nagyon analog jellegű kérdéstevő ur hizlálásával, a mennyiben szintén 1896. év november elején ugyancsak 60 db sovány, lezsarolt s részben öreg jármos fehér ökröt állítottunk be, majdnem ugyanazon takarmányfélékkel hizlaltunk s jelenleg is 120 kg. súlygyarapodást érünk el, tehát közlöm kérdéstevő urral az én hizlálási módszeremet, utólag áttérve az általa folytatott takarmányozásra. Én az ökröknel már február 5-én bevezettem a hizlálás III. időszakát s ezóta adagolok 1000 kg. élősulyra 40 kg. répát, 13 kg. jó zabos-bükkönnyt, 2 kg. buzapolyvát, 1 kg. kukoriczadarát, 7 kg. árpadarát és 3 kg. konkolydarát, vagyis miután az általam hizlalt ökrök a beállításakor átlag darabonként 500 kg.-t nyomtak, 1 dbra fenti adagok felét. Ezen rendszerben a táparány ugyan nem 1 : 6-hoz, de igen megközelítőleg 1 : 5,9-hez s az elért hizási eredmény nagyon jó; tisztelt kérdéstevő ur pedig, ha a 3 kg. konkoly helyett — ezen takarmánya nem lévén — 3 kg. kölesdarát ad ökreinek, mely takarmánnyal rendelkezik, ugy a táparánya éppen a kívánt 1 : 6-hoz lesz s bizonyosan mondom, hogy ökrei igen jól fognak ezen etetés mellett hizni.

Miután kérdéstevő ur ökreinek súlyát nem ismerem, az ő adagolását e szerint alaposan meg sem bírálhatom, tehát áttérek annak mikéntjére. Én ugyan a napi kétszeri etetést jobbnak találom, mint a háromszori, nagy súlyt fektetek arra, hogy a hizómarha minél kevesebbet háborgattassék, nyugodtabban kikerődzzék, emésztszen; mégis miután ökrei már hozzászoktak a háromszori etetéshez,

ugy ajánlom e mellett megmaradni és pedig a páczot adagolja két egyenlő részben hidegen, este és reggel, ezután itatván, adassa a szálastakarmány egy-egy harmadát; míg délben adassa ökreinek a szálastakarmány fenmaradt harmadát.

A sózás legtermészeteszerűbb módja szerintem, ha az apróra zuzva páczoláskor bekevertetik; adjon dbonkint és naponkint 0,030 kg. sót.

Nádasd-Ladány. Fleischer Gyula.

A járványos baromfi betegségek ellen való védekezésről. (Felelet a 129. sz. kérdésre.) A baromfiak között többféle betegség szokott járványosan fellépni, ennél fogva csakis ugy állapítható meg, hogy adott esetben ezek közül melyikről van szó, ha a beteg baromfiakon látható jelenségek, vagy esetleg a hullákon szembeöltő elváltozások részletesen leiratnak. A kérdéstevő mindössze csak annyit említ, hogy az elhullott baromfiak epéje igen nagy. Ezen egyetlen és keveset mondó adat alapján a betegség természetét megítélni nem lehet, miután azonban mindenek szerint járványos betegségről van szó, nem tartjuk feleslegesnek elsorolni azokat az intézkedéseket, a melyekkel az ilyen természetű tömeges megbetegedések ellenében védekezhetünk.

Az első és legfontosabb intézkedés az, hogy a betegség terjedésének útját álljuk, tehát azokat a káros tényezőket kell elhárítani, a melyek a járványos betegségek okozói, a pathogen mikroorganizmusokat, a baktériumokat és az állati élősdiek petéit vagy fejletlen alakjait tartalmazzák. Legveszedelmesebb terjesztői az ilyen betegségeknek az elpusztult baromfiak hullarészei és bélürülekei. Ennél fogva a hullák, hullarészek és ürületek a lehetőség szerint összegyűjtendők és mélyen elásandók.

Ezzel egyidejűleg gondoskodni kell arról is, hogy a még teljesen egészségesnek látszó baromfiak a fertőzött területről mielőbb áthelyeztessenek olyan helyre, a hol a beteg szárnyasok még nem tartózkodtak. A melegebb évszakokban legezészerűbb a legelőre, tarlóra vinni az egészséges állományt és ott improvizálni részükre megfelelő helyiséget. A mikor pedig az áthelyezés kivihetetlen, akkor a leg-alaposabb tisztogatás után, fertőtleníteni kell az ólakat, ketreczeket, sőt a mennyire ez lehetséges, még az udvart is. A ketreczek és ólak farészeit lekapartatva, forró luggal mosassuk le, utána pedig 5%-os nyers karbolsavval, vagy 100/000 sublimatoddal öntözteszük be. Ha pedig az ól köből lenne építve, akkor azonkívül frissen oltott mészszelet meszeltessük be. Hasonló gondos tisztogatást igényelnek az etető és itató edények is, a melyeket azonban fertőtlenítés után forrált vízzel is ki kell még mosatni, hogy a fertőtlenítő anyag maradékai eltávolodjanak.

Az udvarok talaját alaposan fertőtleníteni alig lehet. Itt csak arra szorítkozhatunk, hogy az ürületek összeseprese és megfelelő eltakarítása után, a talajt rostával ellátott öntöző kanna segítségével jól beöntözzük mindenütt 5%-os karbolsavval.

Természetes, hogy az ólakat és az udvart abban az esetben is fertőtleníteni kell, ha a baromfiak áthelyezhetők is egyidőre, mert csakis a betegség terjesztőinek megsemmisítése, vagyis az alapos fertőtlenítés után lehet arra kilátás, hogy az állandó tartózkodási helyre visszavitt baromfiak között nem lép újra fel a betegség.

A kérdéstevőnek is azt ajánljuk, hogy a vasgálic helyett karbolsavval, vagy sublimáttal fertőtlenítsen az ólakat és azok környékét, azonkívül zárja el egyidőre a gyümölcsöst a baromfiak elől, mert annak fertőtlenítéséről alig lehet szó, már pedig természetes, hogy a talaj ott fertőzött, miután a betegek bizonyára jártak ott is.

Mindez nagyon hosszadalmasnak látszik, de határozottan szükséges, mert a baromfikolerától, gümőkórtól, de sőt a bélférgességtől sem

szabadulhatunk meg másképpen, mint úgy, ha a legszigorubb óvintézkedésekkel küzdünk ellenök.

Dr. R. J.

Heremagvetővel kombinált gépek. (2-ik felelet a 131. sz. kérdésre.) Sorvetőgépeket, melyekre löherevetők alkalmaztatnak Melichár Ferencz (Nagymező-utca 68. sz. alatt) gyárt. Ezen vetőgépekre a löherevető készülék a löherét a csoroszlya közé dobja, illetve szórja és így csak olyan mélyre rakja, mint azt a csoroszlya pófája betakarni tudja, kb. 1"-nyire. Ilyen gépek már számtalan mennyiségben vannak alkalmazásban. Baltaczimmag ezen löherevető készülékkel nem, de a géppel igenis vethető.

Ugyancsak a Melichár gyára készít ezen gépekre alkalmazható műtrágyaszóró készüléket. Ugy, hogy ezen készülékkel a gépet, mint egyesített gépet gabnát műtrágyával; gabnát löherével, gabnát vagy löherét magányos és végre műtrágyát sorba és szórva vetésre alkalmazni lehet.

Sz. Zs.

Felelet a 137. sz. kérdésre. Ha igazolni tudja, hogy a szóbanforgó ültetvények nyese-tésére az uradalom jogszerű képviselőjétől engedélyt nyert, akkor semmi kétség sem foroghat fenn az iránt, hogy a nyese-tést szabadon gyakorolhatja.

Ilyen engedély nélkül is a haszonbérlo jogositva van a bérlemény minden hasznainak élvezésére, amennyiben az nem jár az állag sérelmével. Föltétlenül jogositva van tehát mindazokat az ültetvényeket, amelyek azelőtt is nyesettek, rendszeres nyeséssel hasznosítani, sőt nyesetheti a fasorokat is, ha attól a szerződésben világosan el nem tiltatott és ha a nyese-tést oly módon eszközli, hogy az a fák helyes és természetes fejlődésére hátrányos befolyást nem gyakorol. Joga van az elvénült fák kivágására is, de köteles azokat nyomban kellő utánültetéssel pótolni. Szóval a bérlo minden haszonhoz igényt tarthat, ami neki az okszerű és helyes gazdálkodás mellett javára eshetik.

Védőtöltés létesítése esetén emelhető-e haszonbér? (Felelet a 138. sz. kérdésre.) A közbejött ármentesítés nem ad igényt a haszonbérbeadónak arra, hogy a már szerződésileg megállapított haszonbérösszegnek a szerződési idő tartamán belül való felemelését követelje. Viszont, ha a haszonbérlo a terület apadásának címén a haszonbéri összeg le-szállítását követeli, az esetleges perben a tulajdonos sikerrel védekezhetik azzal, hogy az ármentesítés a haszonbérlet jövedelmezőségét emelte, föltéve természetesen, hogy az egyik oldalon szenvedett veszteséggel a másik oldalon élvezett előny értékben csakugyan föler és ezt szakértőkkel, vagy más alkalmas módon bizonyítani is lehet. Mert megeshetik pl., hogy amit a bérlo ily módon a szántóföldek meliorá-cziója által nyer, annál súlyosabb veszteséget szenved, ha pl. értékes rétek használatától esett el, amelyek nélkül rá nézve a birtok hasznavehetősége sokkal csekélyebb. Ezekből az elvekből a tények kellő ismerete mellett könnyű lesz a helyes konzekvenciát levonni.

Cinquantino helyett székely tengeri. (Felelet a 139-ik kérdésre.) A székely tengeri tudtommal nincsen vegyelemezve, összetétele és emészthetősége azonban bizonyára megkö-zelíti a magyar vagy olasz kukoriczát. Ez utóbbi kettő nem lehetetlen, hogy külön is vegyelemezett, az erre vonatkozó adatok azonban nem állnak rendelkezésemre. Annyit tudok, hogy cinquantino és a magyar tengeri csukával együttesen darálva, a következő össze-tételü:

	Cinquantino	Magyar
Száraz anyag	87.9%	89.0%
Légyes anyag	8.2%	7.7%
Nyers zsir	3.9%	3.9%
Keményítő	49.6%	50.8%
Egyéb légytelen anyag	17.6%	18.8%
Növényi rost	7.2%	6.3%
Hamu alk. rost	1.4%	1.5%

Szemes tengerire nézve számos vizsgálat van még a válfaj megnevezése nélkül. Ezek szerint a tartalom nagy határok között ingadozik. És pedig:

Száraz anyag	77.6—91.9%
Légyes anyag	5.8—18.2%
Nyers zsir	1.5—9.2%
Légytelen anyag	49.0—75.2%
Növényi rost	0.5—12.7%
Hamu	1.3—1.7%

Ebből közepesnek vehető a magyar tengeri is, valószínűleg a következő tartalommal:

Száraz anyag	87.4%
Légyes anyag	10.8%
Nyers zsir	6.4%
Légytelen anyag	65.5%
Növényi rost	3.0%
Hamu	1.7%

Az ilyen közepes tengerinek — Wolff szerint emészthető közép számítással következő perzentje:

	Juh által	Ló által	Sertés ált.
Légyes anyag	78.5	77.6	85.5
Nyers zsir	84.6	63.0	76.1
Légytelen anyag	91.3	93.9	94.6

Ilyen összetételűnek és ily mértékben emészthetőnek a székely tengerit is felvehetjük és így indokoltan tarthatjuk, hogy kérdéstevő a jóval drágább cinquantino helyett a székely tengerit etesse még akkor is, ha az elől közölt vegyi összetételből tudjuk, hogy a cinquantino fehérjében valamivel gazdagabb mint a magyar és talán székely tengeri, mert az árkülönség határozottan nagynak mondható, a székely kukoricza előnyére.

Hogy ismerőse is ez utóbbi tengerinek előnyére nyilatkozik, csak megerősítheti kérdéstevőt abban, hogy terveit végrehajtsa.

Takarmányrépa műtrágyázása. (Felelet a 140. számú kérdésre.) A takarmányrépa alá szuperfoszfátot és chilisalétromot kell adni, mert a takarmányrépa is azon növények közé tartozik, mely ezen trágyákat hazai viszonyaink között legjobban meghálálja. A mi jelzett műtrágyáknak alkalmazását illeti, a 17—18%-os szuperfoszfátból kat. holdankint 150 kg.-ot, a vetőszántás előtt szórunk ki. A chilisalétromot két adagban használjuk. És pedig 40—50 kg.-ot az első kapálás, 40—50 kg.-ot a második kapálás előtt szórunk ki. A chilit egyenletesen szórhatjuk ki a földön, vagy pedig csak a répasort (15—20 cm.-es pásztában) szórjuk meg.

A vörös Mammuth répa takarmányozás szempontjából épp oly jó, mint bármely más takarmányrépaféleség, mert ezeknek értéke elsősorban is a helyi viszonyoktól függ. Ha a vörös Mammuth jobban bevált, mint az olajbogyó s eckendorfi, akkor igen természetesen ennek termelése lesz indokolt. Megjegyzem azonban, hogy a vörös Mammuth répa tapasztalat szerint nem áll el oly jól, mint a rövid testü (gömbölyü) fehérhusu féleség s innen van az, hogy sok helyen ellenszenvvel viseltetnek a vörös Mammuth iránt.

Sovány agyagtalaj zöld trágyázása. (Felelet a 141. számú kérdésre.) A sovány földeket zöldtrágyázással fel lehet javítani, de csak azon esetben, ha elegendő foszfor s kálium áll a növény rendelkezésére. A zöldtrágya növények (büköny, borsó, csillagfürt stb.) ugyanis légygyűjtő képességük alapján a talaj nitrogénkészletét gyarapítani képesek, de foszfor s kálium igényeiket csak úgy elégítik ki, mint többi növényeink, vagyis tisztán a talajra vannak utalva. Ha tehát zöldtrágyázást üzünk, akkor különösen ilyen sovány földnél a vetés előtt kat. holdankint 150 kg. szuperfoszfátot vagy pedig 300 kg. Thomassalakat kell kiszórni és pedig a vetőszántás előtt; a mi viszonyaink között kálitrágyázástól eltekinthetünk.

A fekete ugarnak szánt területen a zöldtrágyául szereplő büköny kora tavasszal vetjük el, kat. holdankint 100 kg.-t számítva; még jobb lenne a fele büköny s fele borsóból (felfutó viktorias borsó) álló keverék s pedig 50 kg. büköny s 50 kg. borsó. A csillagfürtök közül kötöttebb talajra, csakis a fehér csillagfürt való, mely Mauthner Ödönnel beszerezhető. Ha ez beválna, akkor a legjobb zöldtrágya növény lenne, mert nagy tömeget ad s igen erős légygyűjtőképességgel bir. Kat. holdankint 120 kg. magot ápril hó első felében vetünk.

K. K.

Rozsvetés fogasolása. (Felelet a 142. számú kérdésre.) Mi a homoki rozsvetések tavasszal, rendszerint fogasoltatjuk és pedig igen jó eredménnyel. Csak arra kell ügyelni, hogy ezt oly korán tegyük, a mint csak az idő s talaj állapota megengedi, mert a rozshamar indul szárba s ekkor már kárt tehetünk. Másrészt oly nehéz fogast kell használni, mely biztosan, nyugodtan jár a talajban. Mi homoktalajunkra fakeretű s fafogu boronát használunk; ha ez azonban nem felelne meg, tessék valamivel súlyosabbat használni, vagy megterhelni. A gyenge rozsfogasolása csakis előnyös lesz s nyugodt lélekkel ajánlhatom.

y-n.

Kolokán irtása. (Felelet a 143. számú kérdésre.) Nemesak a kérdésben felemlített, de egyáltalán minden vizigymnövény, mely gyök-törzsekkel vagy hagymagumóval bir, igen nehezen irtható ki. A kérdésben említett „vágatással“ még legtöbb eredményt érhetünk el, de csak akkor, ha rövid időközökben gyakran megismételjük. Ha ugyanis a kolokánnak hajtásait kaszával, a víz színe alatt — oly mélyen a mennyire csak lehet — levágatjuk s ezen miveletet, a mint a hajtások ismét felszínre kerülnek megismételjük, akkor a növény végül is elgyengül s kipusztul. Kipusztul pedig azért, mert a vízszíne fölé emelkedő hajtásait folyton kaszával, gyök-törzse végül is elgyengül, mert tartalék tápláló anyagokat raktározni nem képes. Megjegyzem azonban még egyszer, hogy sikert ezen eljárással csak akkor érhetünk el, ha lehető mélyen s gyakran kaszálnak.

Ky.

Burgundirépa helyett szárított répaszelet. (Felelet a 145-ik sz. kérdésre.) A burgundirépa és a szárított répaszelet közép szá-mítással, a következő összetételü:

	répa %	szelet %
Szárazanyag	12.0	90.0
Légyes anyag	1.1	7.8
Zsir	0.1	1.3
Légytelen anyag	9.1	54.0
Növényi rost	0.9	19.0
Hamu	0.8	7.8

A tápláló anyagtartalom e lényeges kü-lönsége folytán répát szelettel, szeletet répával pótolni lehetetlen, vagyis egy kiló répának, a szelet semmiféle hányada se felel meg.

Egészen más kérdés az, hogy répa hiányában adható-e tejelő tehéneknek szárított répaszelet és mennyi? A felelet erre az, hogy fejünkint és naponta 10 kiló mennyiségig adható. De hogy mennyi kell a szeletből egy napra s pl. 1000 kiló élősúlyra akkor, mikor dara és szecs-kázott takarmány is nyújtatik, azt csak az esetben mondhatjuk meg, ha kérdéstevő közli velünk, hogy micsoda daráról van szó és miféle szalásról, vagyis csak úgy állithatunk össze czélszerű takarmánykeveréket szárított szelet felhasználásával, ha tudjuk, hogy mi minden egyéb takarmányféle felett rendelkezik még a kérdéstevő, s ha azok nem volnának alkalmasak kellő tápanyu eleség összehozására, hajlandó-e beszerezni elkerülhetlenül szükséges anyagokat?

Ezekre kérünk előbb választ, aztán érdemlegesebben felelhetünk.

△

Utóvédekezés a drótféreg ellen. (Felelet a 144. számú kérdésre.) A vetés kiszántása csak abban az esetben indokolt, ha az infekció olyan nagy és olyan mértékű, hogy az ilyen helyen nincs remény semmiféle terméshozamra. Ha a drótféreg csak foltonként mutatkozik, akkor czélszerű csakis ezeket a foltokat kijelölni, keskeny, de vagy másfél láb mély árokba körülvenni, az árokba pedig többször oltatlan meszet hinteni, hogy a foltról menekvő férgek ott pusztuljanak el. Hogy a siker még határozottabb legyen, szükséges ilyen foltokra többször néhány sertést hajtani, amely a férget kiturja és fölfalja.

Ugyanez áll a tábla teljes kiszántására vonatkozólag, mert mint azt a *Köztelek* 1894. évi folyamának (II. félév) 1771—2. oldalain közöltük, a drótféreg megtámad kivétel és különbség nélkül minden gazdaságilag termelt növényt s így a buza után vetett bármely növény csak úgy pusztulna, mint mostanáig a buza. A mostani buzának kiszántása után tehát, ha a tábla kisebb-nagyobb terjedelme és a gazdasági viszonyok megengedik, itt is okadatott, hogy a szántóföldterületet előbb a sertések minél gyakrabban járják be s csak azután lehet hozzáfogni újabb vetéshez.

Jablonowski József.

VEGYESEK.

Mai számunk tartalma:

	Oldal
XIV. tenyészállatvásár. — Tavasz luxulóvásárok.	357
Törkölybor — olasz bor.	357
Tárca. A petroleum detronizálása.	358
Gazdasági gépészet.	
A Graepel-féle kombinált löhere és gabona- cséplőgép.	359
Állattenyésztés.	
A táparány elmélet szerinti és a körülményekhez alkalmazott etetéséről.	360
Gazdasági növénytan.	
Amerikai luczerna. <i>Thaisz Lajos.</i>	362
Irodalom.	
Magyar Agrárpolitika.	362
Levélzékreny.	362
Vegyesek.	365
Kereskedelem, tőzsdé.	367
Budapesti gabonátőzsdé. — Vetőmagvak. — Mű- trágyák. — Szeszüzet. — A központi vásárcsarnok- árújegyzése a nagyban (en gros) eladott élelmiszer- cikkék áráiról. — Állatvásárok: Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár. — Budapesti vágómarhavásár. — Budapesti lóvásár. — Kö- bányai sertésvásár. — Budapesti szurómarha- vásár. — Ingatlanok árverései (20000 frt becs- értéken felül.)	368
Szerkesztői üzenetek.	368

Megbizatások. A földmivelségi miniszter *Buday János* ev. ref. lelkész, h.-bőszörményi lakost, Bihar vármegye mező-keresztési járására nézve, *Riger Lajos* vaskóhi lakost Bihar vármegye vaskóhi járására nézve, *dr. Hönig Márton* vittenei lakost Nyitra vármegye pöstényi járására nézve, *Vajna Domokos* altorjai lakost Háromszék vármegye kézdi járására nézve, *Krebsz Tivadar* berzetei lakost Gömör-Kishont vármegye rosznyói járására nézve, *Tolva Ferencz* pókai lakost Maros-Torda vármegye marosi-felső járására nézve az állandó gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Gyümölcserőntesítő szövetkezetek. Mint már megírtuk, az OMGE. akciót indított meg az iránt, hogy az országban már lehetőleg a f. évi gyümölcsesszezonra gyümölcserőntesítő szövetkezetek létesítsenek. A szövetkezetekre vonatkozólag már tervezetet is dolgozott ki, a melyet gyümölcserőntesítő szakosztálya a vidéki érdekelttség bevonásával vitatott és állapított meg. A szövetkezetek központja a Magyar Gazdák Vásárcsarnok Ellátó Szövetkezete lesz, a mely központ a vidéki szövetkezetek gyümölcsterményeit részben a központi vásárcsarnok útján adja el, részben pedig a külföldi piacokon értékesíti. Miután a központi vásárcsarnok a gyümölcsesszezon beálltával előreláthatólag

amugy is el lesz árasztva gyümölcsterményekkel, a szövetkezetek czélja távolról sem lehet az, hogy a vidék gyümölcsterményét mesterséges uton is Budapest piacán koncentrálja. Mielőtt tehát a szövetkezetek működésüket megkezdénék, szükség van a kiviteli piacok megszerzésére. E szempontból az OMGE. feliratot intézett a földmivelségi miniszterhez, melyben arra kéri a minisztert, hogy vagy a létesítendő szövetkezeteket részesítse olyan szubvenzióban, hogy azok a kiviteli akció megindítására rögtön, kezdetben képesek legyenek, vagy pedig utaztassa szakközgeit a külföldi piacokon, a kik a szövetkezeteknek kereskedelmi összeköttetéseket szerezniének. Nemesak a szövetkezetek érdeke kívánja meg, hogy a külföldi piacokat nagyobb figyelemben részesítsük, de az ország érdeke is, mert gyümölcskivitelünk rohamosan hanyatlik s csakis erőteljes kiviteli akcióval ellensúlyozhatjuk a velünk konkurrens államok mozgékonyaságát. A felirat továbbá arra kéri a minisztert, hogy a mennyiben a kiviteli előkészítésével az értékesítési feltételek biztosíthatnának, vegye ezt a szövetkezeti eszmét erkölcsi támogatásába és utasítsa szakközgeit, a gazdasági vándortanítókat, gazd. és vinczellériskolákat, gazdasági tudósítókat, hogy a gyümölcserőntesítő szövetkezetek alakítására befolyjanak, azokat kellő támogatásban és utmutatásban részesítsék.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének üzleti jelentése az 1896-ik évről. A Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének ötödik üzleti jelentése fekszik előttünk, mely habár üzleti forgalmát tekintve, végeredményben a múlt évi forgalmon alul maradó eredményeket tükröz vissza, mindazonáltal kétségtelen tanubizonyosságát szolgáltatja e szövetkezeti intézmény nagyjelentőségű működésének. A szövetkezetnek öt osztálya működik; ezek közül a *bizományi osztály* forgalma kitett 464,700 méter-mázsát (1895-ben 442,600 mmázsát) a hízó állatok forgalma pedig 100,079 frt 90 kr értéket képviselt. Az *áruosztály* forgalma 7,629,312 kg, (1895-ben 9,871,234 kg); a *vetőmag* forgalom 968,594 kg, (1895-ben 704,508); a *gép-
osztály* 1984 d. gép (1895-ben 1154 drb), végre a *szövetkezeti pénztár* forgalma 5,504,202 frt 57 kr tett ki. A szövetkezet vagyoni állapota az 1896. év végén a következő:

Cselekvő vagyon . . . = 786,180 frt 47 kr.
Szenvedő vagyon . . . = 451,930 " 39 "
Tiszta vagyon . . . = 234,250 frt 08 kr.

amely összességben az alaptőkét 167,600 frtot és a tartalékalapot, 40,000 frtot levonva, marad az évi tiszta nyereségül *26,650 frt 08 kr.* Ebből a nyereségből 10,000 frtot a tartalékalaphoz fognak csatolni, az üzletrészekre pedig 5%-os osztalékot adnak. Tisztán üzleti szempontból ezeket az eredményeket feltétlen megelégedéssel kellene fogadnunk, azonban a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete tevékenységének nem csupán magas üzleti haszon biztosítására kell irányulnia. A szövetkezetnek hivatása is van, ez az, hogy működését ne csak a nagybirtokosokra, hanem a gazdai világ szélesebb köreire, tehát a közép- és kisbirtokosokra is kiterjessze. E tekintetben ismételtlen konstataciónk kell, hogy a vidéki kis emberek a szövetkezet forgalmában nem vettek részt. Mint már a múlt évi üzleti jelentés kapcsán rámutattunk, a szövetkezeteknek vidéki fiókok létesítésére kellene törekednie, mert csak ily módon vonhatná körébe azokat a vidéki kisembereket, akiket a drága közvetítő kereskedelem tartja a kezét. Sajnosan tapasztaljuk, hogy ez irányban a szövetkezet nem igyekezett azoknak az intenczióknak eleget tenni, amelyek már megalapításakor reá ruháztattak; és bármely elismeréssel is viseltetünk a szövetkezet egyébkénti tevékenysége iránt, mindaddig, míg a kisebb gazdák bevonása érdekében vidéki szervezetet nem létesít, véleményünk szerint egy igen fontos hivatásos feladatát teljesítetlenül hagyta.

Gazdák a cukorkartel ellen. A nyitrai megyei gazdasági egyesület által kezdeményezett és az OMGE. által megindított azon akció, mely a cukorrépa-termelő gazdákat a cukorgyárosok karteljével szemben szervezni s megvédeni hivatott, mint értesülünk a fehérmegyei gazdaközönség körében is visszhangra talált. Ugyanis, míg a múlt évben a megye gazdái közül sokan foglalkoztak a cukorrépa-termeléssel, illetve lekötötték magukat a cukorgyárosok előnyére, az idén belátván, hogy a régi feltételek mellett a cukorrépa-termelést haszonnal folytatni nem képesek, saját kárukra okulva, óvatosabban jártak el a szerződés megkötésénél a cukorgyárosokkal szemben s a felajánlott alacsony répaárak mellett nem igen bocsájtkoztak alkuba. Azok a gazdák pedig, akik szerződést kötöttek, 2—4 krral olcsóbban fogják a répat átszolgáltatni mint a múlt évben. A cukorkartellel szemben akezió tehát megvan az a hatása, hogy a gazdák a legtöbb vidéken szervezkednek érdekeik megvédelmezésére, vagy legalább óvatosabbak a szerződések megkötésében, mint eddig voltak s nem kételkedünk, hogy ezek a mozgalmak egy erőteljes védszövetség megalakulásához fognak vezetni, mert a védekezésnek legtermészetesebb logikája az, hogy kartellekkel szemben ellenkartellekkel harcoljanak.

Bejelentések a luxulóvásárra. A f. év április hó 4., 5. és 6-án a Tattersallban tartandó luxulóvásárra ezideig a Tattersall titkárságánál 16 bejelentő 52 drb lovat jelentett be, és pedig; Trubint Lukács 2 drbot, dr. Burián Aladár 3 drbot, Weisz Adolf 6 drbot, ifj. Szent Ivány Farkas 4 drbot, Kosztolányi Sándor 3 drbot, Beretvási Endre 3 drbot, Jeszenszky Ferencz 4 drbot, Oberndorff Hugó gróf 2 drbot, Kazy János 4 drbot, Lits Gyula 2 drbot, dr. Jankó Miksa 1 drbot, Mikovics Ágoston 8 drbot, Jeszenszky József báró 2 drbot, Kubinyi Martonné 2 drbot, Csiky Sándor 4 drbot, Sárközy Pál ifj. 2 drbot.

Dijlovaglás és díjugratás! A budapesti sportkedvelő közönség által a múlt években oly nagy érdeklődéssel kísért díjlovaglás és díjugratás tervezetét a rendezőbizottság már véglegesen megállapította. Eszerint a díjlovaglás és díjugratás folyó évi május hó 12-én délután 2 órakor fog a „Tattersall“ telepen megtartatni. A rendező-bizottság a következő tagokból alakult meg: Elnök: Csepei Zoltán Elek altábornagy, tagok: gróf *Andrássy Sándor*, *Antosch Ede* ezredes, *Döry Jenő*, *Forster Géza*, *Haidenthaler Miksa* százados, *dévaványi Halassy Pál* ezredes, *Hoffmann Lipót* százados, *Kisfaludy Sándor*, *Kovács Sebestyén* Endre, *Luczenbacher Miklós*, *Polkó Henrik* tábornok, gróf *Szapáry Iván*, gróf *Széchenyi Aladár*, ifj. gróf *Széchenyi Imre*, titkár *Jeszenszky Pál*. A versenyeke czéljaira eddig tiszteletdíjakat a következők adományoztak: a m. kir. honvédelmi miniszter, a magyar lovaregylet, az osztrák lovaregylet, Lobkovitz Rudolf hadtestparancsnok és a Lótenyésztés emelésére alakult részvénytársaság. Az eddig adományozott tiszteletdíjakon kívül kilátás van arra, hogy még több értékes tiszteletdíj is fog befolyjni. A bizottság a következő pénzdíjakat állapította meg: a díjlovaglásnál hat díjat, összesen 3800 korona értékben, a díjugratásnál 6 díjat 2500 korona értékben. a jeu de barre-nál 3 díjat 800 korona értékben. A tiszteletdíjak mikénti felosztásáról a bizottság egyelőre még nem határozott véglegesen, és annak idején, ha a még remélhető tiszteletdíjak be fognak folyni, azokat az egyes versenyeke aránylagosan fogja szétosztani. A díjlovaglás és díjugratás tervezetét a rendezőbizottság e napokban fogja szétküldeni az összes honvédelmi és közöshadseregbeli lovasezredek parancsnok-ságainak, a hazai és külföldi sportegyesületeknek, a németországi lovasezredeknek stb. A versenyeke iránt érdeklődőknek az „Országos Magyar Gazdasági Egyesület“ titkári hivatala szivesen nyújt részletes felvilágosítást.

Katonai korpá eladása. A katonai korpá mérsékelt áran való eladása ügyében az O. M. G. E. felterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez a végből, hogy a hadügyminiszter a katonai korpát a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetének az eddigiekénél jutányosabb eladási

feltételek mellett szolgáltatassa ki, mert a régi árák és átvételi nehézségek mellett a szövetkezet a rozskorpát átvenni nem volt hajlandó. Miután azonban a cs. és kir. közös hadügyminiszter a katonai élelmezési raktáraknál előállítandó rozskorpá árának mérséklésébe és az átvételi fel-

tételek módosításába bele nem egyezett, a katonai korpát a gazdák csakis az élelmezési raktáraknál közvetlenül és a szabad kézből szerezhetik be. Hogy az eladási kerülő korpá mely helyeken, minő mennyiségben és árban lesz beszerezhető, az alábbi kimutatásban van feltüntetve.

Az állomás neve	A korpá mennyisége méter-mázsákban	A kitüntetett korpamennyiségek				A katonai kincstár szolgálatainak igénybevételéért az áru átvétele és elszállítása körül fizetendő illetmények					
		A következő időpontokban eredmények (előreláthatólag)		átvehető			beosztás és felrakás	lorakás	vasúti állomáshoz (hajóhoz) fuvarozás	zsákok kölcsönadásáért	zsákok eladásáért
		Az alábbi napokon	hol	Mily árban	forint	q-kint krajczár					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Budapest	2103 ¹⁹⁵	1897 márczius 500 q " április 400 " " június 600 " " július 603 ¹⁹⁵ "	Hétköznapokon kivéve minden hó 1, 5, 6, 10, 11, 15, 16, 20, 21, 25, 26 és 31-ikét.	A vácsi határon lévő raktárban	2'97 ⁵			21			
Pozsony	960	1896 deczember 150 q 1897 január 150 " " február 150 " " április 150 " " május 150 " " június 210 "	Minden szombaton	A malomligeti raktárban	3'77 ⁵			12			
Komárom	469 ⁵	1897 január 150 " " márczius 150 " " május 150 " " június 64 ⁵ "	Minden hétfőn	a régi vár vagy Sandbery raktárban	3'48			10			
Szombathely	360	1896 végével 80 q 1897 január 60 " " február 60 " " márczius 60 " " április 60 " " május 40 "	Minden hétfőn (kivéve a kérévényelési napokat)	a Szegő Benő-féle raktárban	3'56 ⁵			14 (a Schupályaudvar összekötő vágánya használatánál waggonhint 10 kr)			
Kassa	1350	1896 végével 410 q 1897 január 189 " " február 189 " " márczius 189 " " április 189 " " május 184 "	Minden hónap 2, 7, 12, 17, 22 és 27-én, ha a vásár- vagy ünnepnapra esik, a következő napon	Az új élelmezési telepnél	3'31			4			
Munkács	480	1896 végével 105 q 1897 január 75 " " február 75 " " márczius 75 " " április 75 " " május 75 "	Minden hónap 2, 7, 12, 17, 22 és 27-én, ha a vásár- vagy ünnepnapra esik, a következő napon	A Munkács melletti várpalánkai élelmezési raktárban	3'01 ⁵			15			
Arad	366 ⁹⁰	1897 márczius 100 q " június 90 " " július 50 " " augusztus 50 " " szeptember 79 ⁹⁰ "	heti vásárnapokon (kedden és pénteken) Szegeden azonkívül szombaton is	Az aradi várbán lévő raktárban	2'56			10'8			
Szeged	420 ⁹⁰	1896 végével 100 q 1897 február 100 " " április 100 " " május 120 ⁹⁰ "	heti vásárnapokon (kedden és pénteken) Szegeden azonkívül szombaton is	Az élelmezési raktárban	2'56 ⁵			10			
Nagyvárad	761 ¹⁰	1896 végén 80 q 1897 január 80 " " február 70 " " márczius 70 " " április 70 " " május 70 " " június 60 " " július 60 " " augusztus 60 " " szeptember 60 " " október 50 " " november 31 ¹⁰ "	Minden hetivásár napon (kedden és pénteken)	Az élelmezési raktár „Kepes” raktáránál	2'29			11			
Gyulafehérvár	360	1896 végével 210 q 1897 márczius 50 " " április 100 "	Minden hónap 2, 7, 12, 17, 22 és 27. napján	Az élelmezési raktárban	15'3			15'3			

Két tized (0'2) krajczár darabonként és naponként a kölesönzés tartamára

Harminez (30) krajczár egy jó juta zsákért, halvankét és 3/10 krajczár (62'3) másféle jó zsákért

egyezett, a az élelmezési ad kézből sze- lő korpa mely ban lesz besze- an feltüntetve.

zsákok köl- csönadástért	zsákok eladásért
10	11

Két tized (0-2) krajczár darabonként és naponként a kölcsönzés tartamára
Harminez (30) krajczár egy jó juta zsáért, hatvankét és 3/10 krajczár (62-3) másféle jó zsáért

Orosz mezőgazdasági attasék. Már régen nyilvánult az az óhaj az OMGE. kebelében, hogy Németország mintájára Magyarország is külön mezőgazdasági képviselőre gondoskodjék a külföldi államoknál, az u. n. mezőgazdasági attasékra, akiknek feladata a köz- és mezőgazdasági viszonyoknak az értékesítés szempontjából való tanulmányozása volna. Mint azonban tudjuk, a gazdaköröknek ez az óhaja mindaddig teljesületlen maradt. Most — ha a hírlapok értesülése helyes — Oroszország előzött meg bennünket a mezőgazdasági attasék létesítésében. Az orosz földmivélésügyi miniszter ugyanis tervebe vette, hogy épen úgy, mint a pénzügy-miniszterium, külön mezőgazdasági ügyvivőket nevez ki Német-, Francia-, Ausztria-Magyarország Anglia és számára. Ha magvalószínű ez a terv, egygyel több okunk lesz arra, hogy ezeknek a mezőgazdasági külképviseleti intézményeknek szervezését mi is sürgessük.

Bivalyűzők árverése. A fogarasi állami ménésbirtok bivalytenészetéből bivalyűzőket f. é. márczius hó 24-én Sárhány községben fogtak elárverezni. A részletek a lapban közölt hirdetésben olvashatók.

Az orosz mezőgazdasági szövetkezetek és a börze. Oroszországban nemrég egész sorozata alakult mezőgazdasági szövetkezeteknek, azzal a kizárólagos czállal, hogy a gabonát közvetlenül adják el. Az eladásra kerülő gabona minőségének a javítására s az alkalmas módon való szortírozás és a börzeszerű spekuláció szigorú elkerülése képezik ezeknek a szövetkezeteknek kötelező alapelveit, a minnek az köszönhető, hogy ezen orosz társulatok tevékenységét a külföldi üzleti világ a legszélesebb körben kezdi használni. Így például a kievi mezőgazdasági szindikátus Norvégiából kapott legújabb megbízást nagyobb mennyiségű rozs szállításra, úgy hogy koronként csak ezzel az egy üzleti összeköttetéssel 50,00 pud rozs vihető ki Oroszországból. Egy déloroszországi lap erről szólva kiemeli, hogy bár Norvégia gabonaszükségletének fedezésében természetesen a balti orosz kikötőkre volna utalva, a kievi piacot mégis előnyben részesítik a norvégek, ami csakis annak tulajdonítható, hogy ott a jól szervezett gabonaszindikátus minden spekulációtól tartózkodva rendezkedett be. Ha ilyen szindikátus volna Libanóban, Rigában vagy Pétervárott, a norvégek bizonyosan oda fordulnak volna. Ez az orosz lapból vett idézet kitünő illusztrációja annak, hogy minő jelentőségük van az orosz mezőgazdasági szövetkezeteknek, a melyeknek a szolid üzleti munkássága hátterbe szorítja a börzespekulációt s olyan piacokat nyit az orosz termékeknek, a melyeket a geográfiai helyzet szinte kizár. Oroszországban a börze ellen való harcban a mezőgazdasági szövetkezetek már eddig is sok eredményt mutatnak.

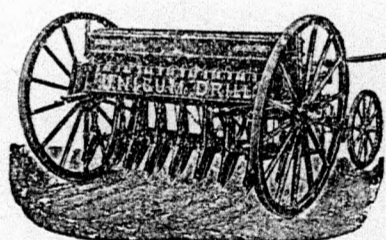
A szőlőfelújítási kölcsönök. A Magyar Agrár- és Járadékbank már megkezdte az 1896: V. t.-cz. alapján engedélyezhető szőlőkölcsönök nyújtását. Ezen kölcsönöket a törvény értelmében bizottság engedélyezi, melynek elnöke Bedő Albert ny. államtitkár, tagjai a földmivélésügyi miniszterium részéről: Dobokay Lajos min. osztálytanácsos, orsz. borászati felügyelő és Hagara Viktor földbirtokos mint rendes tagok, dr. Lónyay Ferencz min. titkár és Takách Mihály jószágigazgató mint póttagok; a pénzügyminiszterium részéről Benedicty Béla oszt. tanácsos mint rendes tag és Lingauer Jenő min. titkár mint póttag; az agrárbank részéről Enyedy Lukács vezérigazgató mint rendes tag és dr. Schöber Béla igazgató-helyettes, mint póttag. Az agrárbankhoz már eddig is tömegesen érkeztek a kölcsönkérvények; a múlt hó végéig összesen 579 kölcsönkérvény érkezett be 2.095.667 frt kölcsönért. A bizottság eddig tartott 7 ülésében 207 kölcsönkérőnek 701.168 frt 86 kr kölcsönt szavazott meg. A szőlők felújításának ellenőrzésére és felügyeletére hivatott külső szervezet is működik már, miután az erre vonatkozó utasításokat a

földmivélésügyi miniszter ur február 23-diki kelettel jóváhagyta. Ezen szervezetnek alapvonásai, hogy az ország hegyi szőlővidéke egyelőre 16 kerületre osztattak, melyek mindenikében egy *kerületi szőlőbiztos* végzi a teendőket. A kerületi szőlőbiztosok kirendelésénél a bank kiváló súlyt helyezett arra, hogy a szőlőfelújítás ügyének oly férfiakat nyerjen meg, a kik ugy társadalmi állásuknál, a gazdaközön-ségnél élvezett bizalomnál, valamint szakértelmükkel fogva hivatottak és alkalmasak felad- tuk teljesítésére. A felekkel közvetlenül *helyi szőlőbiztosok* fognak érintkezni, kik a kerületi szőlőbiztosok ellenőrzése mellett fogják a köz- vetlen felügyeletet és ellenőrzést gyakorolni. A helyi szőlőbiztosoknál lesznek a kérvény- minták kaphatók, a kölcsönkérvények náluk is benyújthatók és az ő jelentéseik alapján fog a kölcsönrészletek folyósítása történni. Ez a szer- vezet az igényeknek megfelelő mértékben foko- zatosan fog életbe léptettni. A kölcsönkér- vények ugy a kerületi és helyi szőlőbiztosoknál, mint közvetlenül a Magyar Agrár- és Járadé- banknál nyújthatók be. A kérvényekhez a be- ültetni szándékolt terület hiteles telekkönyvének A) és B) lapja melléklendő, a mely ugy, mint a kérvény, bélyegmentes. A kerületi és helyi szőlőbiztosok eljárásukért a kölcsönkérőkötől díjazásban nem részesülnek. A kölcsönök kész- pénzben vagy részben készpénzben és részben ültetési és védekezési anyagokban szolgáltatnak ki. Arra nézve, hogy a szőlőfelújításra szüksé- ges ültetési anyag kellő mennyiségben a köl- csönvevők rendelkezésére álljon, a földmivélési miniszter ur pályázatot hirdetett szőlővesszők és ojtványok előállítására, a termelőknek állami támogatást biztosítva.

Marhasó. A gazdaközönység figyelmét ezennel felhívjuk arra, hogy az olcsó marhasó már most kapható közvetlen a mármaros-szigeti bányákból 50 métermázsán felül tetszés szerinti mennyiségben. A szállítást *Goldmann és Engel* cég *Mármaros-Szigeten* eszközli.

Dr. Lendl Adolf tanár ur praeparatoriumát madár és egyéb állatok kitömésében kiválóképp megdicsérem, ki nemcsak hogy az állatoknak a kiállítását eszközli dícséretreméltóan, hanem még hozzá igen jutányos áron is.

Pusztai-Péli Intézőség.

Tagadhatatlan legjobb vetőgépe a jelenkorban a **MELICHÁR-féle Unicum-Drill** rendkívül egyszerű és feltétlenül szolid kivi- telű.

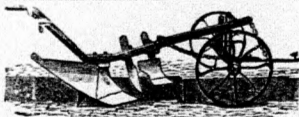
Leírás és árajánlattal bérmentve szolgál

MELICHÁR FERENCZ

cs. és kir. szab. vetőgépgyára,

BUDAPEST,

VI. ker., Nagymező-utca 68. sz.

Ajánlom az 1896. évi szept. 21-én *Hódmező-Vásárhelyen* tartott ekeversenyen

arany, ezüst és bronzéremmel díjazott egyetemes aczélekeimet, melyek anyag, kivitel s olcsó áruknál fogva az összes eddigi konkurencziát legyőzni képesek.

BÄCHER RUDOLF

cs. és kir. kizárólagos eke és talajmivelő eszközök gyára,

BUDAPEST, VI., Nagymező-utca 68.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

KERESKEDELEM, TŐZSDE.

Budapesti gabonatőzsde.

(Guttman és Wahl budapesti terménybizományi cég jelentése.)

Napi jelentés 1897. márczius 12.

Készbuza ma gyengén volt kinalva, a malmok igen kevés vételkedvet mutattak és az irány teljesen ellanyhult, a forgalom csak néhány ezer mm. ára szorított és az árak 10 krig olcsóbban mutatkoznak.

Feljegyzésre méltó eladások nem történtek. *Készrozsban* ma alig volt forgalom, mert a fo- gyasztás teljesen szünetel, névleges árként 4:40 frt pesti paritással jelenthetünk.

Árpa csak etelési czélra 4:70—75 frt ab itt fizetik.

Tengeri forgalom kicsiny, az árak tartottak, új áru helyben 4:65—70 frt kelt el.

Zab tartott, finomított fajok keresettebbek és jobban is fizetik.

Határidők az igen lanyha Newyork folytán lany- hán indultak.

Következő kötések történtek.

	Kötetett.	Déli zárlat.
Tavaszi buza . . .	7:97—7:92	7:92—93
Máj.-jun. buza . . .	7:88—7:82	7:82—83
Őszi buza . . .	7:34—7:31	7:30—32
Tavaszi rozs . . .	6:47—6:43	6:43—44
Tavaszi zab . . .	5:72—5:70	5:70—72
Őszi zab . . .	—	—
Uj tengeri . . .	3:71—3:69	3:69—70
Uj repce . . .	—	10:60—70

Szeszüzlet.

Szesz. (*Goldfinger* Gábor szeszgyári főtisztviselő tudósítása.)

A szeszüzletben e héten meglehetősen kinalat iral- kodott és a szeszarak, daczára a változatlan szitárd kontingens jegyzéseknek 13 krral olcsóbban jegyeznek. Finomított szeszben a vételkedv e héten meglehetősen korlátolt volt és minthogy nagyobb eladási kedv mutakozott, gyarak által ugy több tétel azonnali szállításra 52:25 frton lett zárulva.

Mezőgazdasági szeszgyarak által kontingens nyers- szesz e héten 14:75 frton lett kinalva és ez áron több nagyobb tétel márczius—áprilisi szállításra el is kelt felsőmagyarországi vasutániomásokhoz szállítva.

Galicziából kontingens nyersszeszt 14:63 frton kinaltak, de üzlet a magas ár folytán nem létesült. Finomított szesz változatlan.

*Morvaország*ból exkontingens finomított szeszben ajánlat e héten nem volt.

A *budapesti piacon* kontingens nyersszesz 15—15:25 frton zárul. A vidékről meglehetősen érkeztek ren- delések és főleg kötések iránt volt nagyobb fedezési vételkedv. Elkelt: élesztő-szesz 52—52:13 frt, nyers- szesz adózva 51:25 frt, adózatlan (exkontingens) 12:25 frt, denaturált szesz 17:50 frt, finomított szesz ugy budapesti, valamint vidéki vevők által 52:25 frton lett vásárolva.

A *kontingens nyersszesz ára Budapesten* 15—15:25 frt.

Bécsi jegyzés 15:90—16:10 frt kontingens nyers- szeszért.

Prágai jegyzés 51:13—51:25 adózott burgonya- szeszért.

Trieszti jegyzés 8:50—8:63 frt magyar kiviteli szeszért.

Lembergi jegyzés 15—15:25 frt kont. finom. szeszért.

A *kivitel* e héten csak néhány kisebb tételt vásárolt.

Vidéki szeszgyarak közül: D-Tuzla, Temesvár, Marosvásárhely, Kenyermező, Losoncz 13 krral olcsó- ban, a többiek változatlanul jegyeznek.

Budapesti zárlatarak e héten: Finomított szesz 52:25—52:50 frt, élesztő-szesz 52:25—52:50 frt, nyers- szesz adózva 51:50—51:63 frt, nyersszesz adózatlan 12:50—12:75 frt, denaturált szesz 17:50—17:75 frt. Kontingens nyersszesz —.

Az árak 10.000 literfokonként hordó nélkül budapesti vasutállomáshoz szállítva készpénzfizetés mel- lett értendők.

A *központi vásárcsarnok árjegyzése nagyban* (en gros) eladott élelmiczikké arairól. (A székesfő- városi vásárcsarnok-igazgatóság jelentése a „Köztelek” részére). Budapest, 1897. márczius 11-én.

Hus. Marhahus I. oszt. 1 q frt 40—60, II. oszt. 35—44, III. oszt. 25—36, borjúhus I. oszt. 58—65, II. oszt. 48—55, birkahus I. oszt. 32—36, II. oszt. 25—32, bárány 1 db 2:50—5, sertéshus magyar (nyers) 1 q 45—50, füstölt 45—50, sertéshus szerb 44—52, sonka nyers

1 kg. 56—80, füstölt belf. csonttal 0-75—1, csont nélkül 0-80—1, sonka füstölt külf. csont nélkül 1—1-10, szalonna sózott 1 q 54—56, füstölt 56—60, sertés-zsir hordóval 50—56, hordó nélkül 54—60, kolbász nyers 1 kg. 58—60, füstölt 58—64, malacz szopós élő 1 db —, tisztított 3—4.

Baromfi. a) Élő. Tyúk 1 pár frt 1-20—1-80, csirke 1-20—1-60, kappan hizott 2—2-80, sovány 1-30—1-80, réce hizott 1-60—3—, sovány 1-20—2—, lud hizott 5—10—, sovány 2-50—4—, pulyka hizott 4—6-50, sovány 2-50—4—. b) Tisztított. Tyúk 1 db frt 0-90—1-20, 1 kg. —, csirke 1 db 0-60—0-90, 1 kg. —, kappan hizott 1 db 0-80—1-40, 1 kg. 0-55—0-58 réce hizott 1 db 1—1-30, 1 kg. —, félkövér 1 db 0-80—1—, lud hizott 1 db —, 1 kg. 0-54—0-60, félkövér 1 db —, 1 kg. —, pulyka hizott 1 db —, 1 kg. 0-48—0-56, félkövér 1 db —, 1 kg. 40—50, ludmáj 1 db —, 1 kg. 2—2-50, ludzsir 1 kg. —, idei liba 1 db 1 1/2—3 1/2.

Hal. Élő. Harsca 1 kg. frt 0-60—1-20, csuka 0-60—1-80, ponty (dunai) 0-50—1-20, süllő 0-60—1—, kecsge 1-80—2, márna 0-45—0-60, czompo 0-40—0-60, angolna —, apró kevert 0-20—0-40, lazac 5—6, pisztráng 5—5-50.

Tej és tejtermékek. Tej 1 lit. frt 0-08—0-09, lefölözött 0-05—0-07, tejszín 0-24—0-36, tejföl 0-30—0-40, tehénvaj (tea) 1 kg. 1-10—1-40, I. rendű 1—1-10, II. r. 0-70—1—, olvasztott —, Margarin I. rendű 0-65—0-70, II. rendű 0-54—0-60, tehénturó 0-18—0-28, juhturó —, liptói 0-45—0-52, juhsajt 0-80—1, emmenthali sajt 0-92—1-20, groji sajt 0-76—0-76.

Liszt és kenyéremű. Fehér kenyér 1 kg. frt 0-11—0-15, barna kenyér 0-09—0-11, rozskenyér 0-09—0-09.

Hüvelyesek. Lencse magyar 1 q frt 10—12 stokerani 20—25, borsó héjas magyar 14—16-5, koptatott magyar —, külföldi 20—24, bab fehér apró 10—12, nagy 12—14, szines 10—14.

Tojás. Friss I. oszt. (1140 db.) 1 láda frt 27—29-0, II. oszt. (1440 db.) 26—27-0, meszes —, orosz tojás 100 db. —.

Zöldség. Sárgarépa 100 kötés frt 0-60—4-0, 1 q 3-5—6-5, Petrezelem 100 kötés 1-80—5-0, 1 q 4-60—10, zeller 100 drb 1—3—, karalábé 0-60—1-60, vöröshagyma 100 kötés —, 1 q 2—3-0, foghagyma 100 kötés —, 1 q 6-0—8-5, vörösrépa 100 drb 0-60—2—, fehér répa —, fejeskáposzta 3-5—10, kelkáposzta 100 drb 0-80—2-0, vörös káposzta 8—20, fejessaláta 1-50—2-80, kötött saláta —, burgonya, rózsza 1 q 1-60—2—, sárga 1-80—2-50, külföldi 8-0—12, fekete retek 100 drb 0-60—2-0, uborka nagy salátának 1 drb —, savanyítani való 100 drb —, savanyított 2—2-20, zöld paprika —, tök —, zöldborsó hüvelyes 1 kg. 40—60, fejtett 1 lit. —, tengeri 100 csó —.

Gyümölcs. Fajalma 1 q frt 16—35, közönséges alma 8—15, fajsörte 40—45, közönséges körte —, szilva magvával —, vörös —, aszalt —, cseresznye faj —, közönséges —, barack kajszin —, ősi —, dinnye görög nagy 100 drb —, görög kicsi —, sárga, faj —, közönséges —, szőlő 1 q —, csemege —, dió (faj, papirhéjú) —, közönséges 16—22, mogyoró 26—50, gesztenye magyar —, olasz 18—19, narancs messinai 100 drb 1-60—3—, pugliai —, mandarin 1-70—3—, citrom 1—1-60, füge, hordós 1 q 15—16, koszorus 17—18, datolya 40—54, Mazsolaszőlő 42—58.

Fűszerek és italok. Paprika I. rendű 1 q. frt 45—90, II. rendű 38—40, csöves —, (száritott) —, kömény —, kömény —, borsókamag —, mák 1 q. frt 14—16, méz csurgatott 0-40—0-75, sejtken 1 q. 1—1—, szappan szin —, közönséges —, fehérbor asztali palaczkban 1 lit. 0-40—0-60, vörös asztali palaczkban 0-55—0-85, házi pálinka palaczkban 1—1-20, ásványvíz palaczkban —.

Budapesti takarmányvásár. (IX. kerület Mester-utca, 1897. márczius 12. A székesfőv. vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhozott a szokott községekből 166 szekér réti széna, 80 szekér muhar, 29 szupszalma, 14 szekér alomszalma, — szekér takarmányszalma, — szekér tengeriszár, 4 szekér egyéb takarmány (lóhere, luczerna, zabosbüköny, köles stb.), 1100 zsák szecska. A forgalom gyenge. Árak q-ként a következők: réti széna 230—270, muhar új 190—210, szupszalma 1100—1300, alomszalma 130—150, egyéb takarmány —, lóhere —, takarmányszalma —, tengeriszár —, luczerna —, sarju —, szalmaszecska 160—180, széna —, új —, zabosbüköny 200—220. Összes kocsiszám 304, súly 243.200 kg.

Állatvásárok.

Budapesti gazdasági és tenyészmarhavásár. 1897. márcz. hó 11-én. (A budapesti község- és marhavásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtott: 269 db, ugymint: jármos ökör elsőminőségű 47 db, közép 210 db, alárendelt — db. Fejőstehén: fehér — db, tarka — db, bonyhádi — db, tarka ökör — db, üsző — db, jármosbivaly — db, hizalmi való tinó — db.

A gazdasági marhavásár lánghán folyt le és a jó ökrök is csak nagy kínálat mellett keltek el. Az

egyed vevők közül említhetők: Brüll J. Heréd 60, Sifowsky L. Királykut 24, Velemer Zsigmond Királykut kut 20 db.

Következő árak jegyeztettek: Elsőrendű jármos ökör 350—370, középminőségű jármos ökör 320—350, alárendelt minőségű jármos ökör 220—240, hizalmi való — forintig páronkint. Jármosbivaly —, jobb minőségű jármos ökör —22 1/2, tarka bekötőni való ökör — frt páronkint. Fejőstehenekért és pedig: Fehérszörű magyar tehén —, tarka kevert származású tehén —, bonyhádi tehén — frt páronkint.

Budapesti vágómarhavásár. 1897. márczius hó 11-én. (A budapesti község- és marhavásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.) Felhajtott: 2644 db nagy vágómarha, nevezetesen: 1836 db magyar és tarka ökör, 547 db magyar és tarka tehén, 94 db szerbiai ökör, — db boszniai ökör, 3 db szerbiai tehén, 120 db bika és 44 db bivaly.

Minőség szerint: 601 db elsőrendű hizott bika, 1876 db középminőségű bika és 173 db alárendelt minőségű bika, — db elsőrendű hizott ökör, — db középminőségű ökör és — db alárendelt min.

A mai vágómarhavásárra 30é dbbal többet hajtottak fel, mint a múlt héten. A helybeli mészáros-mesterek és a konzervgyárak az üzletet azonnal megkezdették, mindennek daczára a vásár forgalma kezdetben vontatott, később azonban megelégnült. Az árak 1/2—1 frttal emelkedtek.

Következő árak jegyeztettek: Hizott magyar és tarka ökör jobb minőségű 27—29—, kivételesen —, hizott magyar és tarka ökör középmin. 25—26—, alárendelt minőségű magyar és tarka ökör 20—24—, jobb minőségű magyar tehén 25—26, kivételesen tarka tehén 31, magyar tehén középmin. 20—24, tarka tehén —, szerbiai ökör jobb minőségű 25—27-50, kivételesen —, szerbiai ökör középminőségű 21—24, szerbiai ökör alárendelt minőségű 21—24, szerbiai bika 20—28—, szerbiai bivaly 16—18—, kivételesen — frt métermázsankint élősúlyban.

Budapesti lóvásár. Budapest, 1897. márczius 11. (A budapesti vásárgazgatóság jelentése a „Köztelek” részére.)

A vásárforgalom a mennyiségileg és minőségileg is kielégítő felhajtás daczára, vevők hiányában csak középszerű volt.

Felhajtott összesen 867 db. Eladatott 345 db. Jobb minőségű lovakból hátsó 25 db, eladatott 10 db 160—270 frtért, könnyebb kocsi (jukker stb.) 60 db, eladatott 40 db 100—185 frtért, nehezebb kocsi (hintós) 30 db, eladatott 14 db 110—180 frtért, igás kocsi (nehéz nyugoti faj) 50 db, eladatott 30 db 65—130 frtért, pony 2 db, eladatott 0 db — frtért; közép minőségű lovakból: nehezebb félék (fuvaros ló stb.) 125 db, eladatott 50 db 55—85 frtért, könnyebb félék (parasztló stb.) 230 db, eladatott 70 db 30—57 frtért; alárendelt minőségű lovakból 345 db, eladatott 131 db 10—25 frtért. Bécsi vágóra vásárolt 70 db, az állatkert és kutyák részére vásárolt 13 db, tulajdonjogra gyanus ló lefoglaltatott — db, ragályos betegségre gyanus ló lefoglaltatott — db, takonykór miatt a gyeppmesterhez küldetett — db.

Köbányai sertésvásár. 1897. márczius 12. (Első magyar sertésüzem-részvénytársaság telefon-jelentése a „Köztelek” részére.) Az üzlet kellemes. **Heti állomány:** Magyar válogatott 320—380 kg. nehéz 48—51 kr, 280—300 kg. nehéz — kr, öreg 300 kg. könnyű — kr, vidéki sertés könnyű — krajezar. Szerb 49—51— kr. Román — tisztá kg. páronkint 45 kg. élet-súlylevonás és 4% engedmény szokásos. — **Eleség-árak:** Tengeri új 4-30— frt, árpa 5-20 frt Köbányán átvéve. **Helyi állomány:** febr. hó 19. maradt 8557 drb. **Felhajtás:** Belföldről 233 drb, Szerbiából 2707 darab, Romániából — drb, egyéb államokból 2940 darab. Összesen 11497 db. **Főösszeg** — db. **Állomány és felhajtás együtt** — drb. **Elhajtás:** budapesti fogyasztásra (I—X. kerület) 1197 drb, belföldre Budapest környékére 467 drb, Bécsbe — drb, Csehországba, Morvaország és Sziléziába — drb, Ausztriába 120 db, Német birodalomba — drb, egyéb országokba — db. A szappangyárakban feldolgozott 33 drb, összesen 1814 drb. Maradt állomány 9683 drb. A részv. szállásokban 3438 drb van elhelyezve. Az egészségi és tranzitállásokban maradt 2977 drb. **Felhajtás:** Szerbiából 1538 drb, Romániából — drb, összesen 4515 drb. **Elhajtás:** 1600 drb, maradt állomány 2915 drb és pedig 2977 drb szerb és — drb román. Az egészségi szemlénél jan. 1-től máig 116 drb a fogyasztás alól kivonatott és technikai czélokra feldolgozott.

Budapesti szurómarhavásár. Márczius hó 11-én A székesfővárosi község- és marhavásár igazgatóság jelentése.

Felhajtott: 486 drb belföldi, — drb galicziai, — drb tiroli, 50 drb növendék élő borju, 732 drb élő bárány; 533 drb belföldi, 6 drb galicziai, — drb tiroli, — drb bécsi, — drb növendék borju, 2511 drb öltöt bárány, — drb élő kecske.

A borjuvásár élénk lefolyású volt.

Árak a következők: Élő borjuk: belföldi 15—28 frt, kivételesen — frt páronkint, 32—42 frt, kivételesen — frt súlyra, növendék borju — frt, kivételesen — frt páronkint, —20— frt súlyra. Öltöt borju: belföldi 50—56, tiroli — frt, galicziai — frt, növendék borju — frt páronkint, bárány 2-50—6-50 frt, bécsi — frt súlyra. Élő

bárány 3-50—6— frt páronkint. Élő kecske — frt páronkint, kivételesen — frt.

Ingatlanok árverései (20000 frt becsértéken felül.)

(Kivonat a hivatalos lapból.)

Márcz. 16	Budapesti kir. a tkvi ha-törvényszék tóság	Neuhäuser és Rockenszein czég	50899
Márcz. 18	Nyitrai kir. a tkvi ha-törvényszék tóság	Röck Istvánné	34115
Márcz. 22	Pancsovai kir. tvszék tóság	Frank Ödön	20000
Márcz. 29	Budapesti kir. a tkvi ha-törvényszék tóság	Braun György	26058
Márcz. 30	N.-tapolcsányi kir. jbiróság tóság	Ordódy Ferencz	5540105
Április 1	Tasnádi kir. járásbiróság tóság	Jalsoviczky Izabella	24254
Április 3	Budapesti kir. a tkvi ha-törvényszék tóság	Müller Vilmos	138917
Április 6	Budapesti kir. a tkvi ha-törvényszék tóság	Kerekes Elek	150709
Április 8	Szolnoki kir. a tkvi ha-törvényszék tóság	Káta Imre	24000
Április 9	Szigetvári kir. járásbiróság tóság	Odescalchi Gyula hg.	241221
Április 21	Paksi kir. járásbiróság tóság	Folkmann Jánosné	22799
Május 12	Beregszászi kir. tvszék tóság	br. Podmaniczky Horác	45828
Junius 2	Esztergomi kir. jbiróság tóság	Müller Gyula	27050

Szerkesztői üzenetek.

G. L. urnak A-Hencse. Legjobb ajánlható a Gerber-féle Acyd Butyrometer, mely Pfannhauser A-nál Budapest, Aradi-utca 60. sz. a. 50—60 frtért kapható.

Uj. N. M. urnak Nagy-Kürü. A gyümölcsértékesítő szövetkezetek tervezetnek egy példányát megküldöttük. Ebből kellőleg tájékozódhatik a szövetkezet létesítésének gyakorlati kiviteleit. 2. A Losonci Szabó Endre fogyasztási szövetkezetéről írott műve megrendelhető az „Alkotmány” kiadóhivatalánál Budapest, VIII., Mária-utca 11.)

Az ORSZ. magy. gazd. egyesület tulajdona.

Lapfelügyelő-bizottság: Gróf Desseffy Aurél, Bernát István, dr. Darányi Gyula, Forster Géza, Galgóczy Károly, dr. Hagara Viktor. — Főszerkesztő és kiadást felelős: Forster Géza az O. M. G. E. igazgatója. — Felelős szerkesztő: Szilassy Zoltán az O. M. G. E. szerkesztő-titkára. — Társzerkesztő: Buday Barnabás.

Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat.

Gőzcseplőink

a tökéletesség legmagasabb fokán állanak.

Magyarország legnagyobb és egyedüli gazdasági gépgyára mely a gazdálkodáshoz szükséges összes gazdasági gépeket gyártja.

Részletes árjegyzékkel és szakbavágó felvilágosítással díjmentesen szolgálunk.

Kérjük minden kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Czím:

Első magyar gazdasági gépgyár részvény-társulat BUDAPESTEN.

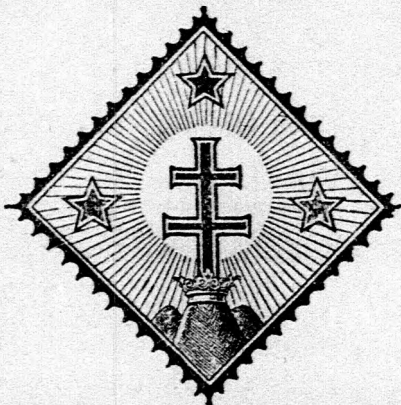
Czímre ügyelni tessék!

A „HUNGARIA“

MŰTRÁGYA, KÉNSAV és VEGYI IPAR RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

ajánl:

SUPERFOSZFÁTOT, CHILISALÉTROMOT

és minden más műtrágyafé-
léket, legjutányosabb áron
és elismert kitünő minő-
ségben.

Központi Igazgatóság:

BUDAPEST,

V. Váci-körut 21. szám.

Herényi Gotthard Sándor

és

Rovara Frigyes

művét érdeklődőknek ingyen és bér-
mentve küldjük meg.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhatalban
BUDAPEST,
Üllői-ut 25-dik szám.

VÉD-

JEGY.

A zsalathnai kénkovand ipar r. t.

BRASSÓI

kénsav- és műtrágya-gyára

ajánlja legjobb minőségű mindennemű

MŰTRÁGYÁIT

a t. cz. gazdaközönség b. figyelmébe.

Árajánlatokkal készséggel szolgál a

Központi iroda, Budapest, IV., Bécsi-utca 5.

Vintschgauai hasas tehének
tejelési képesség

2500—3000 liter,

melyet több oldali bizonylatokkal igazolhatok.

Pick Oswald,

VIII., Külső Kerepesi-ut 1. sz.

Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövetkezet.

BUDAPESTEN, VIII., József-körut 8.

Alakult 1894. évben.

Elnökök: TELEKI Géza gróf. Alelnökök: CSÁVOSSY Béla.

Igazgatósági tagok:

ANDRÁSSY GÉZA gróf, BUJANOVICS SÁNDOR, DESSEWFFY ARISTID, KOMJÁTHY BÉLA,
PÉCHY TAMÁS, PÜSPÖKY EMIL, RUBINEK GYULA, SZENTKIRÁLYI KÁLMÁN, SZILASSY
ZOLTÁN, SZÖNYI ZSIGMOND, SZTÁRAY ISTVÁN gróf, TELEKI SÁNDOR gróf.

Vezérigazgató: SZÖNYI Zsigmond.

Az Országos Magyar Kölesönös Biztosító Szövet-
kezet a gazdaközönség általános elismerése szerint hiven megfelel hivatá-
sának; folyton fejleszti a reformokat, melyeket a gazdaközönség évek óta
sürgetően és a károknak gyors és méltányos kiegyenlítésével a felek teljes
megelégedését vivta ki magának, az

épület és átalány (pauschal) biztosításnál

rendkívül mérsékelt díjaival tetemes megtakarítást tesz lehetővé; a szövetke-
zet pusztán csak a díjakat számítja fel a megfelelő kincstári bélélyeggel; minden
más illeték kizárásával.

A takarmány és termények (szalmás eleség)

biztosítása szintén a legkedvezőbb feltételek mellett eszközölhető. A díjak itt
is a lehető legmérsékeltetebbek.

Gazdasági egyesületi tagok — tekintet nélkül a biztosított érték
nagyságára — a tiszta díjból 5% díjengedményben részesülnek.

Kiszágnak, ha huszan egyszerre, egy csoportban, de külön-külön ajánlat-
tal terményeiket biztosítják, 10% engedményben részesülnek.

Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság Budapestben, (József-körut
8. sz.) és a vidéken létesített ügynökségek. 3019

Csak fogyasztóknak!!

A legjobb gép- és cylinder olajok

az amerikai Highthe-féle szabadalm-
coumounded Ocean Engine and
Cylinder oils.

Előnyök: Kiváló kenőképesség nagy takarékoság a használatban, sok évi
használat után sem támadják meg a gépet.

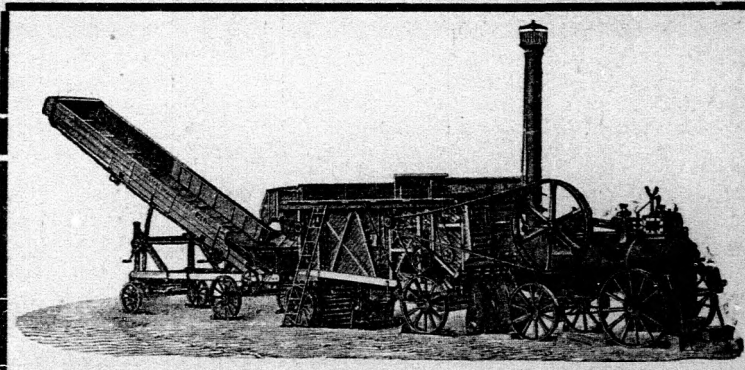
Használatban vannak: Amerika és Európa legnagyobb gyártelepein és majd-
nem az egész világhajózás vállalatainál.

Prospektusok és elismerő nyilatkozatok kívánatra küldetnek.

Mintahordókkal szívesen szolgálunk a magyarországi vezérképviselők.

Kormos és Társa Budapest, VIII., Bezerédy-utca 6.

Csak fogyasztóknak!

UMRATH és TÁRSA

mezőgazdasági gépgyárosok

BUDAPESTEN,

V., Váci-körut 60. szám.

Kedvező árak és fizetési feltételek mellett szállítanak kitün-
ően működő és több fontos ujitással bíró

gőzcséplőkészleteket

valamint kazalozókat

minden nagyságban a legmesszebbmenő jótállás mellett.

Ugyanott a tavaszi időnyre egyetemes és többvasu
ekék, boronák, hengerek, trieurök, vetőgé-
pek, kaszáló- és aratógépek, lógereblyék, rend-
kívüli nagy választékban, a legjobb szerkezetben olesó
árakon beszerezhetők.

Képes árjegyzék összes gazdasági gépekről kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

KÖSZÉN

összes gazdasági ipari és házi czélokra
legkitünőbb minőségben legjutányosabban kapható

RADNAY KÁROLY

Tokodi, Dorogi és Ebszőny-
Osztraui gyári, dió-, koczka annavölgyi szén,
és darabos,
2-szer mosott ostrai Henrikaknai kovácsszén, porosz, szalonszén,
coaks, szobafűtésre és épületek szárítására,
kőszén-nagykereskedőnél,
Budapest, Arany János-utcza 34. sz.

A cs. és kir. szab. Hitelintézet kőszén-osztályának vezérképviselője.

RÁCZ GYÖRGY

jolánföldi szőlő- és kertészeti telepén
KULÁN, Bácsme gyében.

kapható a legjobb és legellentállóbb
eleven sövény, maclura aurentiaca országok narancsa,
nagyon sűrűn bokrosodó és kemény tövisű sövény,
melynek még azon előnye is van, hogy a nyúl nem
rágja, semmiféle rovar nem pusztítja, nem sarjadzik,
és a levelei selyembogár etetésére éppen úgy használ-
hatók, mint az eperfa levelei. Czélszerűen alkalmaz-
ható szőlő, kert, udvar, legelő és utak bekerítésére.
Ültetési időszak márcziustól május hó 10-éig.

Egyéves gyökeres csemeték ára 1000 darab 6 frt, válogatott
csemeték 8 frt, két évesek 12 frt; ezen alól tizenkét száza-
lékkal drágább. — Előjegyzések kéretnek, míg az évenkénti
készlet tart. Maclura aurentiaca friss mag kilója 6 frt, ez éven-
ként május elején lesz kisajtolva narancsalaku gyümölcséből,
tehát ugyanezen időtájtban szállítható.
Kapható még különféle gyümölcsfa, külön árjegyzék mellett,
azután szép utsalú fák, u. m.: acer negundu, akác, populus
canadensis és pyramidalis, eperfák stb. 3-4 méteres magas-
ságban, százanként 15 frtért.
Magburgonya kincsem és hóhely méterházánként 4 frtért.

BARANYAY I.,

turfatermények és szabadalmazott
önműködő turfahintó-closetek,

valamint
árnyékszék-berendezési

és
felszerelési tárgyak vállalata
BUDAPEST,
II., Lánchíd-utcza 2.

Árjegyzékek
kivánatra
bérmentesen
küldetnek.

Lapunk bekötési táblája

1 frt 36 krért (portomentesen)

kapható kiadóhivatalunkban.

Unghváry Sándor

gyümölcsfa iskolája Czegléden.

Unghváry József e lapok hirdetési rovatában a következő nyilatko-
zatot teszi köze:
»Unghváry László teleptulajdonos, kinek telepe van és Unghváry
Sándor, kinek telepe nincs (ki csak Unghváry Lászlónál alkalmazott
írrok), egy és ugyanaz. A hirdetésükben használt jelző (fával kupcz-
kedik) jó hírnévnek örvendő telepeim rongálására és a nagyközönség
felvezetésére szolgál. Ezen jelző megzafálására és teljes érvényte-
lenségére feleletet adnak idei árjegyzékemben közjegyző által hitelesí-
tett elismerő nyilatkozatai. Különben jelenleg 9 nold üzempépes
telepem van.»

En — Unghváry Sándor — csak örülök azon, hogy bátyám Unghváry
Lászlónál, ha úgy tetszik mint írrok, de nekem megis úgy tetszik, hogy
8 éven át beltagja is voltam a vállalatnak. Itt váltam szenvedélyes
gyümölcsészé; itt tanultam meg a munkát becsülni és hogy miként
lehet egyeslelkének lenni és éiosdi módjára senkit meg nem károsí-
tani. On József ur 3-szor lett e helyről ebocsajtvá és mindannyiszor
jellemtelen módon szegény bátyám ellen zúditott szülot, rokot, jobará-
tot, kik ugyanakkor részben vagy egészen nagy összegig megvonták
bátyámtól a támogatást, melyből végtelen károk származtak. Egyébként
tudva van, hogy legutóbb is csak azért ment bátyámhoz, hogy követni
szokott eljárását úgy az irodában, mint a telepen, valamint nagy fáradsá-
ggal betanított embereit és sok más mindent magához vevessen,
hogy így azok segélyével — az adott becsületsót megcségye — hason-
irányu vállalathoz kezdhessem, mert jól tudta azt, hogy

Czegléden az Unghváry nevet

használni mert bátyám szénját húzogatva (mert a rendes emlékezet-
ben leginkább Czegléd és Unghváry név marad tenni) megis csak
oicsódo mód leszen a boldogulásra mint más városban, kezdve a
nagy költségu (40-50 ezer forintra menő) hirdetés melletti, valamint
becsületes kiszolgálás utján saját terményeivel az egész orszagra nézve
elismerténi vállalatát.

A fentiek, de inkább az alant következők után a nagy közönségen
a sor megíténi, hogy mennyit érő József ur mod nekul való anykolodása.
Közjegyzőnek nyitottat masolat az 50 kros bejegyzéssel elhatolt e-
redetiről:

1-ór. Nyilatkozat. Mivel öcsém Unghváry Sándor nyolcz éven
keresztül csekély évi fizetésben részesült, végzetleges czimén atengedek
résztve negy évi kiuntes menett tanuk előtt kijelölt 25 tabia vadoncz és
nemes ojtast olyképen, hogy ezen tablatol kiuntes után egyenként 500
500 forintot tartoznak nézni, azonban ot iuntes tenü ideig az árjegyzéki,
hirdetési és minden néven nevezendő munkáit költse. Folytatlagos
telepessies eseten pedig minden egyes új tabia után 50 frt évi haszonbért
tartozik fizetni. Felolvasatvan avaratott. Czegléden, 1896. deczember
15-en. Unghváry László s. k. Elottunk Zambó János s. k. tanu, Kupp
Frigyes s. k. mint tanu.

(Tehat tenyog van telepem, egyébként is kereskedelmi aka-
démiait vegezve, legálább is formálnatok annyit jogot, ha nem
többet jegyzek kiadás es hirdetéshez, mint a mennyi József ur
(ki ereueting pék volt) magának megenged.)

2-ór. bizonyítv.ny. hogy Unghváry József czeglédi falkola
tulajdonosnak, két helyen levő telepén, gyümölcs vadoncz es csemetek-
kel összesen 6 1/2 hold (1200 negyszög-ol) terület van beueltve, ezennel
bizonyitom. Czegléd, 1897. február 14. Biczeg Pál s. k. varosi mernok.
(Tehat József ur itt is schwindlizik, mert telepe nem 9, hanem
csak 6 1/2 nold.)

Czegléd, 1896. márczius 18. Taborita János urnak Jász-Apáti.

3-ór. Es kerdem, mit akar On azon nagy része szemét ravál
mit nekem kuldott nagy állományool, ugy niszen eriedte On,
hogy én ismet eladó vagyok es nagy en szép fakat es nem szem-
metet vettem meg stb.

Unghváry József.

Tehát a József ur Jász-Apátirol Taboritától tavaly csemetét rendelt,
még peng eurot az egy helyrol 4000 drbot, de ezek fenu sajátkezuleg
irt soiat szerint is szemetre valok voltak, ugy hogy ezért jozset ur
Taboritát 3884. 1896. sz. alatt a czeglédi bíróságnál be is perete.

De ne higye a nagyközönség, hogy csak Jász-Apátirol rendelt
József ur csemetét. Vedró, Alcsuth, Nagy-Koros, Torda, Katocsa stoc
városokból szállítja waggon száma azokat, behurczolva es szetter-
jeszve vele az egész országban a filoxerat.

Es mivel az ilyen szédelgesnek hire fut, a károsítás nem a kevésbé
ismert József, hanem a széles körben es regen smert Unghváry László
es most már czegem rovasára is eskik.

Hogy a nagyközönséget az ilyen szédelgestől és a filoxera széthur-
colásától megóvjam, legközelebb nem csak az item leadó állomást
kiseritem figyelemmel, hanem ez ügyben lepest fogok tenni a földmí-
velésügyi miniszternél is.

Zaradékul, szükségesnek tartom kijelenteni, hogy legközelebb József
urnak (országos fakupecz) a szemtelenségig vitt elismertéget igoa
hiteles adattal fogom kiegészíteni.

Unghváry Sándor.

SZIVATTYUK

minden neme, házi, nyilvános, mezőgazda-
sági és iparczélokra.
BOWER-BARFF-féle szabadalmazott inoxidálás
módszer szerint inoxidált szivattyúk rozsdá
ellen védve.

Arjegyzékek **W. GARVENS, Wien,** I., Walfischgasse 14. sz.
ingyen és bérmentve. Schwarzenbergstrasse 6.
1806

MÉRLEGEK,

legujabb javított rendszerű tizedes, száza-
dos és hidmérlegek fából és vasból, kereskedelmi,
közlekedési, gyári, mezőgazdasági és ipari czélokra.
Embermérlegek, mérlegek házi használatra, barommér-
legek. Commandit-társaság szivattyu- és mérleggyártásra.

Kwizda Ferencz János

KWIZDA-féle
Restitutionsfluid
cs. és kir. szab. mosóvíz lovaknak
Egy palacczkkal 1 frt 40 kr. oszt. ért.

KWIZDA-féle
Korneuburgi marha-táppor
étrendi táplálószer lovak, szarvasmarha
és juhok számára.
Ára 1/4 doboznak 70 kr., 1/2 doboz 35 kr.

<p>Kwizda-féle patakenőcs érdes és töredezett patakra 1 doboz a 400 grm. ára 1 frt 25 kr.</p>	<p>Kwizda-féle pataragasz mesterséges pataszaru, 1 rud ára 80 krajczár.</p>	<p>Kwizda-féle kresolin-kenőcs pataconserváló szer, 1 szelencze a fél kiló 1 frt 10 kr.</p>
--	--	--

KWIZDA-féle szab. szárszalagvédő gummiból
A szab. szárszalagvédők szürke, fekete, barna és fehér színben
4 nagyságban állittanak elő és pedig bal- és jobblábihoz. A megerősítéshez
méret a-a-nál

20-22 cm. ker.-nél megfelel	1. számu nagyságnak	
22-24 " " " "	2. " " "	
24-27 " " " "	3. " " "	
27-30 " " " "	4. " " "	

A szab. szárszalagvédők ára szürke színben dara-
bonkint: 1. sz. 2 frt 50 kr., 2. sz. 2 frt 70 kr., 3. sz.
2 frt 90 kr., 4. sz. 3 frt 30 kr.

A szárszalagvédők fekete, barna és fehér színben
darabonkint minden nagyságban 20 krral drágábbak,
mint szürke színben.

Kwizda-féle nyeregszappan
a nyereség és szíjszerszámok tisztítása
és konserválásához 1 szelencze ára 1 frt.

Kwizda-féle patkányirtó
patkány- és egérpusztító szer, mérég-
mentes, 1 rud 50 kr.

Naponkénti postai széküldés a főraktár által:
Kerületi gyógyszerár Korneuburg, Bécs mellett.

Csász. és kir. osztrák-magyar
román királyi udv. szállító.

Alapítatott
1853-ban.

Kerületi gyógyszerár
Korneuburgban Bécs mellett.

Méltóságos gróf Wenckheim Frigyes ur békési uradalma hirneves tiszta magyar alföldi jellegű gulyájából

2 drb 3 éves
és
16 drb 2 éves

tenyész-bika

f. évi márczius hó 29-én Békés-Földvár pusztán délelőtt 10 óraker tartandó nyilvános árverés utján eladandó.

Venni szándékozik a Békés-Földvár vasuti állomásra a Budapest felől reggel 1/2 7 óraker, Arad felől 6¹⁰ óraker érkező vonatokat vehetik igénybe és a délután 1/2 2 óraker mindkét irányból érkező vonatokon távoznak.

Az érkezés és távozás alkalmára az érkezők számára kellő számú fogatok állandnak rendelkezésre.

Emperl Ernő,
urad. tisztartó.

3456

Kérem a 140 holdas üzemű 15 éves s nagy hirnevek örvendő cég pontos czimére ügyelni, mert itt több Ungvárynak is van 4-5 holdas kezdetleges kertészet.

Igy pl. Ungváry József, ki az egész országból összehordott fákkal kupeczkodik

Cseresznye- és meggyfa-csemeték nagymérvbeni eladása.

Eladásra szánt készlet: cseresznyéből 80,000 drb. meggyből 50,000 drb. 1534

Cseresznyefa-csemeték árai: a 160-200-240 centiméter magas hajttással bíró, gazda gyökerű, életős, 1-2 éves csemeték darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 40 krig.
Meggyfa-csemeték árai: az 1-2-3-4 éves, gazdag gyökerű, igen szép fejlődésű, élet-erős csemeték darabja (azok erőssége szerint) 20 krtól 50 krig.

	100 drb 40 kros csemete 1 vagy több fajban	38 frt	
	250 " 40 " " " " " " " " " " " "	36 " " "	} 100-ankint
	500 " 40 " " " " " " " " " " "	32 " " "	
	1000 " 40 " " " " " " " " " " "	30 " " "	
	5000 " 40 " " " " " " " " " " "	30 " " "	

A 4-5 éves, igen erős meggyfa-csemeték 100-a 48 frt, 250 db vételénél 45 frt, 500 db vételénél 44 frt. Igen nagy készlet van a következő cseresznye-fajokból: Germersdorfi nagy, Nagy fekete ropogós, Korai májusi cseresznye, Badaconsyi óriás, Ferencz császár ropogósa, Dünissen sárga ropogósa, Hedlingeni óriás, dr. Entz feketeje, Schneider kései ropogósa, Coburgi korai fekete, Glocker óriása, Büttner kései ropogósa, Mezei ropogósa, Reverchen ropogósa, Heintze korai cseresznyeje, Korponai fekete ropogós, Mückebergi nagy, Disznódi fuseres, Jaboulay ropogósa, Hollandi herczegnő, Kanizsai fekete, Esperen ropogósa stb. stb.

Igen nagy készlet van a következő meggy-fajokból: Körösi meggy (Spanyol meggy), Spanyol meggy piros, Pándi meggy, Korai Hortensia, Hortensia királynő, Eugenia, Váltva érő, Oignesi apatnó stb. A fenti cseresznye és meggyfajokon kívül adnak ki **körte, alma, szilva, őszli és kajszinbarack, lasponya, birs** és **eperfa-ajtványok** egy gazdasági mint törpére nevelt 1-2-3-4 éves példányokban, még pedig gazdag fajlászték mellett. A csemeték tisztán homoktalajon nevelkedtek s ezért gazdag gyökérzet s biztos fogamzási képességgel bírnak, ezentelül hiteles fajnak edzett természetűek, egészségesek, hosszú életűek és igen olcsók is. Adatik ki fentiekben kívül 1-2-3-4 éves vadoncz is, körtéből, almából, doucinból, paradicsom-alma, birs, beszterczei szilva, duránczai szilva, Prunus Myrobalana, Saint Joulieu, kökény, mandula, sárga barack, cseresznye, fekete meggy, sajmeggy és eperből, az árak erősség (vastagság szerint) következők:

2. CSOPORT.			
Kézbelli nemesítésre kiválóan alkalmas 2-3 éves vadonczok.			
I. oszt. 11 mm.	100 2-20 frt	1000 19-80 frt.	
II. " 8 1/2 "	1-80 " "	16-20 " "	
III. " 6 1/2 "	1-40 " "	12-60 " "	
3. CSOPORT.			
Nyári szemzés alá, vagy gyökérképzés céljából kiültethető 1-2 éves vadonczok:			
I. oszt. 4 1/2 "	100 1-10 frt	1000 9-90 frt.	
II. " 3 1/2 "	0-85 " "	7-65 " "	
III. " 2 1/2 "	0-65 " "	5-85 " "	

!!Tessék árjegyzéket kérni!!

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságú

A legmagasabb díjakkal kintüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatalt 15-20% citrátban oldható foszforsavtartalommal és 85-100% porfinomsággal.

Felülmulhatlan, minden talajra alkalmas trágyaszor, különösen sovány talajok javítására, kitűnő hatása az összes gabbaneműek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya; tekintettel hatásának tartósságára, felülmulja az összes szuperfoszfátokat.

A citrátban oldható foszforsav-tartalomért **szavatosságot** vállalunk, netaláni hiányt megtérítünk.

Árajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágosítással a legkészségesebben szolgál

A csehországi Thomasművek prágai foszfátliszt eladási irodájának vezérképviselőse a magyar korona orsz. területén

KALMÁR VILMOS, BUDAPEST, VII., Erzsébet-körut 34. sz.

Vetőmagvak eladása

a gróf ZSELENSKI-féle uradalmak jószágigazgatóságánál

Uj-Aradon.

Vregon árpa, sárga oberndorfi takarmányrépa, cukorczirok, florenczi seprő czirok, prairie királyné és fehér lófogu tengeri magvak.

3522

14.555. számhoz.
1897.

Bérleti hirdetmény.

A magy. vall. alap tulajdonát képező s közigazgatásilag Bács-Bodrogh vármegyébe kebeleztet Mélykut községéhez tartozó tinójárasi pusztai részletei, még pedig:

az I. számú 825 ⁸²⁸/₁₁₀₀, a II. számú 799 ⁸⁸⁷/₁₁₀₀, a III. számú 3085 ⁷⁴⁵/₁₁₀₀, a IV. számú 2039 ⁹⁰⁸/₁₁₀₀, az V. számú 2043 ¹⁰⁸⁴/₁₁₀₀, a VI. számú 1767 ⁶²⁴/₁₁₀₀, a VII. számú 1495 ⁸²⁴/₁₁₀₀, a VIII. számú 778 ²⁷⁴/₁₁₀₀ és a IX. számú 849 ⁸⁶/₁₁₀₀ — 1100 □ öles hold kiterjedésben az alólirt miniszterium IX. ügyosztályában

1897. évi április hó 22-én

tartandó nyilvános zárt ajánlatu verseny utján 1897. évi november hó 1-től 1922. évi október hó 31-ig terjedő 25 évre hasznóberbe fognak adatni.

A részletes versenytárgyalási és bérleti feltételek a miniszterium segédhivatalainak igazgatóságánál, a közalapítványi gazd. felügyelőségél Czeglédén és a közalap. ispánságnál Mélykuton f. évi márczius hó 12-től kezdve a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az 50 kros bélyeggel és a versenytárgyalási feltételekben megállapított bánatpénzek letételét igazoló pénztári nyugtákkal ellátott zárt ajánlatok a fent kitett nap déli 12 órájáig az alólirt miniszterium segédhivatalainak igazgatóságánál nyujtandók be.

Budapesten, 1897. évi márczius hó 5-én.

M. kir. vall. és közoktatásügyi miniszteriumtól.

3525

ČERNOVSZKY & Co.

gazdasági gépgyár

BÖMISCH BROD

Prága mellett.

Ajánlja a t. gazdáknak leg-
újabb szabadalmazott

— 8 vasú —

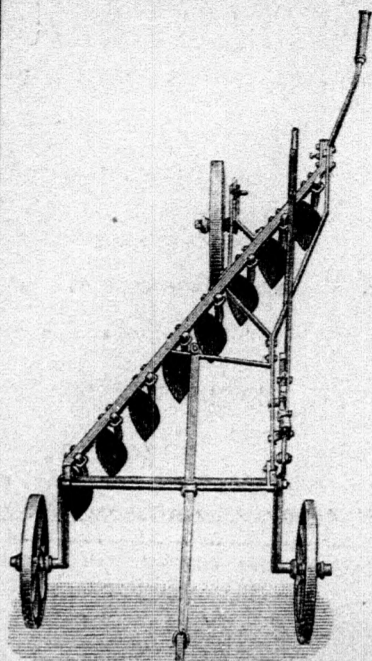
CULTIVATORÁT

a tavaszi vetést megelőző ala-
pos felporhanyítására a föl-
deknek,

munkálati szélesség 110 cm.

Ára egy darabnak 50 frt.

Részletes árjegyzék kívánatra in-
gyen és bérmentve.

MŰTRÁGYÁT

minden minőségben szállít bárhova

versenyképesen 1349

SCHRAM A.,

kénsav- és műtrágyagyára

Központi iroda: PRÁGA, Heinrichgasse 27.

A magyar

gazdatisztek és erdőtisztek or-
szágos egyesülete ajánlja a t.
cz. földbirtokos és bérlő urak-
nak állásközvetítő osztályánál
bejelentett tagjait elhelyezésre.
Az ez ügyben való felvilágosi-
tások és közvetítések díjmen-
tesek.

Mezőgazd. és erdészettel fog-
lalkozók nyugdíjintézete. Esz-
közöl biztosításokat: nyugdíjra,
és özvegyi díjra, mezőgazda-
sági, erdészeti és ezekkel rokon
foglalkozásu egyének számára
a legolcsóbb díjtelekkel, mert
nem nyereszkedésre alakult
vállalat. Kívánatra alapszabály
díjtáblázattal és bővebb felvil-
ágosítással szolgál az iroda:
Budapesten, IX. ker., Lónyay-
utca 7. sz. alatt.

Eperpalánták eladása:

Laxton noble, legnagyobb, gömbölyű, piros, édes, bőtermésű,
korai.

König Albert von Sachsen, igen nagy, lapos szivalaku, piros, késői,
száza 1 frt, ezre 8 frt, ezenkívül ajánlatnak elősövények:

Illatos levelű sövényrózsa, (Sweet briar) 2 éves gyökeres ültőnczök,
ezre 12 frt.

Osagoknarancia (Maclura aurantiaca) 1 éves gyökeres magonc,
ezre 10 frt.

Mindezek vasúthoz vagy postához szállítva, csomagolás
a legjutányosabb önköltségen.

Megrendelések intézendők:

FEHÉR IRMA kertészetéhez

TEMESVÁROTT.

3412

Herczeg Liechtenstein Alajos

iltyói uradalma

(Aradmegye) ajánl erdei tisztásokra mint legjobb
takarmányt vad részére

csicsókát

100 ktkint 3 frtért a MÁV. Zám vagy Soborsin
állomásáról. Zsákok önköltség szerint.

3483

A mezőgazdasági ipar részvénytárs.

kaposvári béruradalmában

eladásra bocsájt

tenyésztésre kiválóan alkalmas

7 darab tiszta fajta SIMMENTHALI,

9 „ tiszta fajta MESSKIRCHENI és

4 „ BONYHÁDI fajta

tenyészbikát,

1³/₄—2¹/₂ éves korig,

53 darab BONYHÁDI fajta, különböző koru

hasas és növendéküszöt,

4 drb tiszta fajta Simmenthali és Messkircheni üszöt.

Felvilágosítással szolgál

a mezőgazdasági ipar részvénytársaság

kaposvári béruradalma

Kaposvár, (Somogy megye)

Sürgöny-czim: „Georgia Kaposvár“.

3508

Párbaj-Codex.

Irta: **CLAIR VILMOS.**

Ára: **1 frt 50 kr.** (3 korona), ajánlott portó-
mentes megküldéssel **1 frt 70 kr.**

Megrendelhető lapunk kiadóhivatalában:

Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. (Köztelek.)

A Schaumburg-Lippe herczeg-féle
Verőcei (Szlavoniai) uradalom
KOSELADÁSA

tisztavéri fésűs-gyapjas Merinós-törzsnyájából,

mely az 1885. évi Budapesti kiállításon a legnagyobb kitüntetést — a nagy díszokmányt — nyerte f. é. márczius hó 25-én déli 12 órakor kezdődik árverés utján.

A törzsnyáj Verőcén (Virovitica), a Barcs-Pákrácsi vasut állomása közvetlen közelében van.

Esetleges kérdésekre az alulírt igazgatóság készségesen szolgál felvilágosítással, valamint előzetes bejelentésnél kocsit állít a verőcei pályaudvarhoz. Az eladandó kosok már a megelőző napokon is megtekinthetők.

Verőcze (Szlavonia), 1897. márczius 4-én.

Schaumburg-Lippe herczeg-féle
igazgató-gondnokság.

3497

Birtok eladás,
esetleg
haszonbérbeadás

Néhai özv. Micsinger Sándorné hagyatéki tömegéhez tartozó Győrmezőgyéren fekvő, Győrtől háromnegyed órnyi kocsis távolságban fekvő Pillingér és Karrós egyesített puszták

örök áron eladatnak,
esetleg több évre
haszonbérbe adatnak.

Az ingatlan a katasteri birtokiv szerint 1200 □ ölével átszámított körülbelül 1241 holdnyi összterülettel bir, mely legnagyobb részben szántóföldből, némi rétből és legelőből, továbbá mintegy 30 holdnyi erdőszőlőből (pagonyból), belső-ségből és dűlőutakból áll. Mindkét pusztának egy egyesített majorja van kellő gazdasági épületekkel. Vasuti állomás közvetlen közelségben. Az ingatlanon első rangú pénzintézet javára 91000 forintnyi teher van bekebelezve, mely mérsékelt kamatozás mellett továbbra is bekebelezve maradhat. A vételár hátralékra esetleg kedvező fizetési feltételek engedélyeztetnek. A tényleges átvételt, illetve haszonbérbevételt folyó 1897. évi október hó 1-én okvetlenül fogatnosítani kell. A részletes feltételek alulírott Krausz Miksa győri ügyvédnél (Baross-ut 32. szám) megtudhatók, ki egyttal minden szükséges felvilágosítást levélileg is megad, a birtoknak térrajzát és leírását kívánatra elküldi és a birtok megtekinthetőségéről intézkedik.

Vételi vagy bérleti ajánlatok legkésőbb 1897. évi márczius hó 31-éig nagyságos Zechmeister Károly kir. tanácsos polgármester urhoz Győrbe nyujtandók be írásban, mindegyik ajánlat elfogadható értékben 5000 frt bánatpénzzel felszerelendő, egyttal ezen kijelentést kell tartalmaznia, hogy ajánlattevő a részletes feltételeket ismeri. Az ajánlat elfogadása esetén az ajánlattévő köteles a szerződést bánatpénzének elvesztése terhe alatt aláírni, ennek költségeit, valamint a kincstári jogügyleti illetéket sajátjából megfizetni.

Az érdekeltség a beérkezett ajánlatok között a teljesen szabad választási jogot fenntartja magának és esetleg azon jogot is, hogy a legmagasabb ajánlatot is visszautasíthassa.

Krausz Miksa,

ügyvéd Győrött,
mint végrendeleti végrehajtó és vagyonkezelő

3441

Mindennemű tornaszereket
és legjobb minőségű
gazdasági kötelneműeket,

ajánl a

BLEIER és WEISZ,

kötélgyári cég Budapest.

Raktár és iroda: Károly-körút 9. szám, a gróf Hadik-Barkóczy féle házban
Gyártelep: Hajtsár-ut 7307. sz.

Ajánlásra méltó tárgyak: torna-eszközök, Cocos futészőnyegek, lábtörlők, ruhaszáritó kötelek.

halhálók,

készítések stb. továbbá gazdasági cikkek u. m.: istráng, kötőfék, rudaló gabonaszákok, vízhatlan ponyvák, itató és tüzi vedrek, kender-tömlők, hevederek, kender-kőcz stb. a legjutányosabb eredeti gyári áron.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.
Képes árjegyzék kívánatra bérmentesen küldetik.

MAGYAR JELZÁLOG HITELBANK.

HIRDETMÉNY.

A Magyar Jelzalog-Hitelbank t. cz. részvényesei az 1897. márczius hó 23-ik napján déli 12 órakor a bank helyiségeiben (V., Nádor-utca 7. sz. a.) tartandó

XXVIII-ik rendes közgyűlésre

ezennel tisztelettel meghívotnak.

NAPIREND:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése.
2. Az 1896. évi mérleg megállapítása és a felmentvény megadása.
3. Határozathozatal a tiszta nyereség hováfordítása iránt.

A részvények letehetők:

Budapestben: a bank főpénztáránál (V., Nádor-utca 7. sz. a.) és a Magyar Leszámitoló- és Pénzváltóbanknál.

Bécsben: az Union-Banknál.

Párisban: a „Société-générale pour favoriser le développement du Commerce et de l'Industrie France” című banknál.

Az igazgatóság.

(910)

Alapszabályok kivonata.

20. §. 10 teljesen befizetett részvény vagy 20 részvényjegyet tulajdonosa egy szavazatra jogosít. 21. §. Részvényesek, kik szavazó jogukkal élni akarnak, kötelesek a közgyűlés összeülése előtt legalább 8 nappal, részvényeiket térítvény mellett letéteményezni. A letéteményezés a bank pénztáránál, vagy más, a hirdlapokban kijelölt helyeken eszközöndő. 22. §. A szavazójog személyesen vagy meghatalmazott által gyakorolható. Meghatalmazás csak részvényeseknek adható. Testületek, intézetek és kereskedelmi cégek, továbbá nők és kiskorúak a közgyűlésen törvényes képviselőjük által vehetnek részt, ha azok különben részvényesek nem volnának is. Azoknak, kik szavazó jogukat igazolták, a részvények és az utánok járó szavazatok számának megjelölésével ellátott igazoló jegyek adatnak ki. A részvények a részvényes által sajátkezűleg aláírandó jegyzékbe, számszerű sorrendben és pedig a Magyar Jelzalog-Hitelbanknál 1, minden egyéb letéthelyen 2 példányon bejegyzendők. A letéte a letéte részvényekről térítvényt nyújt és a részvények annak idején, a közgyűlés megtartása után, csakis ezen térítvény visszaadása mellett fognak neki kiszolgáltatni. Az 1896. évi mérleg és jelentés 1897. márczius hó 15-től kezdve a t. cz. részvényesek rendelkezésére áll.

Ajánljuk francia

spiritus-répánk
magját,

brabanti fajtát,
melynek hozama 40—60.000 kiló
hektáronként 14—17° Brix mellett,
a csirakéességért és
valódiságért jótállás.

Association Maurus Deutsch
Paris 8 rue Laffitte.

GRAEPEL HUGÓ

gép- és rostalemez-gyár, malomépítészet
Budapesten, V., Külső váci-ut 46.

Marshall Sons & Co. Lmtd

angolországi gépgyár vezérigazgatója ajánl utólrhetlen szerkezetű és minőségű Marshal-féle

gőzmozgonyokat és gőzcséplőgépeket,

szabadalmazott

kombinált gabona- és

lóhere-cséplőgépeket két cséplődobbal,

3466

szabadalmazott gabonacséplőgépeket kombinálva kukoriczamorzsolóval, — Gibás-féle szabadalmazott kazalozó készüléket (golyát), Harrison-féle „Albion” őrlőgépeket.

Malomépítészeti osztályom elvállal gazdasági malmok, magas-, félmagas- és vāmőrlő-malmok teljes berendezését és takarmánykamrák felállítását.

Árjegyzékek ingyen és bérmentve.

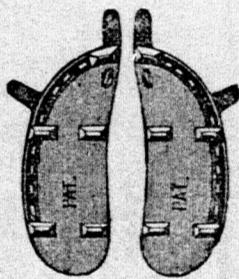
M. Hann's Söhne

cs. kir. udv. patkolási eszköz szállító

BÉCS, I. ker., Strauchgasse 2. szám.

Ajánlják nagy raktárukat minden patkolási czikkből és ezen szakmába vágó különlegességekből. — Továbbá ajánlják szabadalmazott, kiváló szakferfiak által legjobban ajánlott patkóikat ígáslovak és paripák, ugyszintén ökrök vasalására.

Különösen kiemeljük czégünknek legujabban szabadalmazott rudvasalásait és kengyeleit.

1815.

Az ezredéves kiállításon: az arany érdemkeresztrel és a millenniumi nagy éremmel kitüntetve.

WEISER J. C.

gazdasági gépgyára és vasöntődéje

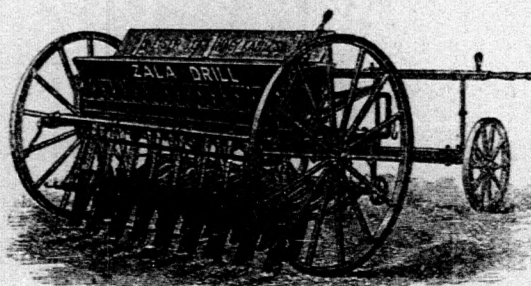
NAGY-KANIZSÁN.

Magyarország legjobb sorvetőgépei:

az összes létező vetőgépek közt legkitünőbbnek bizonyult

„ZALA DRILL“ (szabad. Simplex)

sík és hegyes talajhoz egyaránt alkalmas sorvetőgép és a meritőkongos rendszerűek közt legkedveltebb

szab. „PERFECTA” sorvetőgép.

Mindgyike a gyakorlatban feltette czélszerűnek bizonyult

szab. kiváltható kapacitásokkal van ellátva.

Főtulmulhatatlanok:

az egytetemes egyes és kétvasu aczélekék, az egytetemes ekékhez alkalmazható összes felszerelvények, összes talajmivelő-eszközök és egyéb gazdasági gépek.

Képviselet és raktár:

DEBRECZENBEN:

Főpiacz 2146. sz. Szikszay ház

KLEIN JAKAB urnál.

Békés-Csabán: TEVÁN ADOLF urnál.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Gép-sodrony-szövetek, czinkezett szűrős kerítés-sodrony.

Kertek, erdőségek és vadparkok bekerítéséhez, ugyszintén mindenféle sodrony-szövetek, baromfi-udvarok, fázánásokhoz, tüzvédő-, sblak- és rostélyszövetek, homok- és kavics-szűrő, sodronyszövet, kapuk, sodronykötelek mindenféle szerkezetben és vasszerkezeteket általában szállít a legjutányosabban.

Vassodrony és gépsodronyszövet gyár és épület lakatos-műhely

Franz Schröckenfuchs

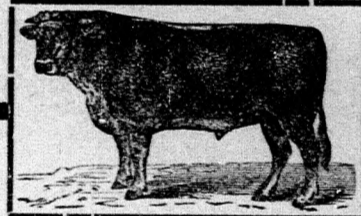
Waldhofen a. d. Ybbs.

Bekerítések gépsodrony-szövettel nem kerülnek többbe, mint jobb anyagból készült fakerítések, e mellett tartósak és minden téren csinos urias jellegűek. Költségvetések ingyen és bérmentve. 393

Gazdasági intéző,

30 éves, ref. vall. családos, elméletileg és gyakorlatilag képzett feltétlenül megbízható józan szorgalmas gazda, ki 6 évig mint önálló nagybérő is működött jelenleg is, mint azelőtt, egy hirneves gazdaságnak önálló vezetője, magán viszonyai miatt felmondatlan állását váltóztatni óhajtván, keres magának olyan helyet, ahol 1000 holdra való felcserélését, és ezenkívül több ezer forintot, mint biztosítékot elhelyezhetné, a hol, munkássága, és szakértelmének értéke és haszna szerint lenne dotálva. — egyelőre akár utólagosan is. — Megkeresések a kiadóhivatalba kéretnek, „Biztosított kezelés” ezimen.

3407

Árverési hirdetmény.

A fogarasi m. kir. állami ménésbirtok bivaly-tenyészetéből származó számfeletti

11 drb 4 éves hasas bivalyüsző és

15 drb 3 éves bivalyüsző

f. évi márczius 24-én d.e. 10 órakor

Sárkány községben (vasutállomás Fogaras vagy Homoród-Kőhalom) nyilvános szóbeli árverés útján készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Budapesten 1897. évi márczius hó.

Földmivelségi m. kir. miniszter.

Egyenest a szabadalom-tulajdonostól Magyarországon kizárólag és egyedül csak

MAUTHNER ÖDÖN

magkereskedésében

BUDAPESTEN, VI., Andrásy-ut 23. szám alatt
kaphatók a 88.000-ik szám alatti szabadalom által védett eljárással

impregnált

valódi északnémetországi

elite takarmányrépa-magvak

eredeti 50 kilós plombozott zsákokban, mely zsákok külsején a törvényesen bejegyzett

védjegy: a csillag jegy

fel van tüntetve. De kaphatók az impregnált csillagjegyű répamagvak 50 kilón aluli, minden kisebb mennyiségben is.

Ezen impregnált répamagvak rendkívül nagy horderejű előnyel, a nem impregnált közönséges répamagvak felett a következők:

Az impregnált répamagvakon meg vannak semmisítve a számos répabetegségeknek kuforrásai: a répamagvakon elősködő penészgombák.

Az impregnált répamagvak 2—4 nappal előbb kelnek ki, mint a közönséges répamagvak.

Az impregnált répamagvak jóval több és erősebb palántát fejtenek, az erősebb palánták pedig, mint tudjuk, nem támadják és nem is viselhetik úgy meg a balhák semmint a gyöngébbeket.

Az impregnált répamagvakból kelt palánták vegetációja sokkal gyorsabb s bujább és mintegy nyolc nappal előbb egyeltethető ki, mint a közönséges répamagból kelt palánták.

Az impregnált répamagvakról bebizonyították az összehasonlító termelési kísérletek, hogy a rovarok nem bántották s hogy a gyökériszög sem támadhatta meg úgy, mint a közönséges répamagot.

Kapható: Csillagjegyű impregnált vörös és sárga oberndorfi, vörös és sárga eckendorfi, sárga olajbogyóalakú, vörös Mamuth takarmányrépa, ára mindenik fajtnak métermázsánként 30 frt.

Napszámos,

6—12 erős munkaképes férfi 6—8 hónapra azonnali belépesre

keresztetik,

lehetőleg felvidéki vagyis tót nyelvet értők ajánlataikat:

Tisztartóság Jaska (Horvátország)

ezímen küldjék.

3485

KAINIT

nagyban és kicsinyben.

Megrendelhető az Országos Magyar Gazdasági Egyesület titkári hivatalánál (Budapest Köztelek).

Á r a k:

nagyban waggon-rakományként ab Leopoldshall-Stassfurt, ömlesztett állapotban 106 frt, zsáokban szállítva 130 frt. A vasúti szállítási költség a különböző távolságu rendeltetési állomások szerint 130—140 frt között váltakozik.

Kicsinyben mm.-ként zsákkal együtt budapesti raktárunkból egyesületi tagok részére 2 frt 80 kr., nem tagoknak 3 frt.

A megrendeléssel egyidejűleg a kainit árát egyesületünk pénztárához beküldeni kérjük, a szállítási költségek a küldemény át vételénél fizetendők.

Egyesült Budapest fővárosi takarékpénztár

Központi osztály: V. ker., Dorottya-utca 4. sz. Józsefvárosi osztály: VIII. ker., Kerepesi-ut 9. sz.
Budai osztály: II. ker., Fő-utca 2. szám. Terézvárosi osztály: VI. ker., Andrásy-ut 2. sz.
(Foncière-palota).

Befizetett alaptőke:

3.600,000 frt névre szóló 12,000 drb 300 frt névért. részvény felosztva.

Tartaléktőkék:

Rendes tartalékalap	3.372,202 frt 45 kr.
Külön	583,649 „ 33 „
Rendkívüli	200,000 „ — „
Összesen	4.155,851 frt 78 kr.

Kölesönöket ad telekkönyvezett (fővárosi) ingatlanokra és vidéki földbirtokokra készpénzben és záloglevelekben a becsérték 50 százalékáig.
A jelzálogkölesön iránti körvényekhez — melyeknek mintázatai a takarékpénztárnál díjmentesen átvehetők — következő okiratok melléklendők:

Földbirtokoknál:

- a) a legújabb keletű hitelesített teljes telekkönyvi kivonatot;
- b) a hitelesített katasteri birtokiv;
- c) az adókönyv vagy adóhivatali bizonyítvány a fizetett adóról;
- d) esetleg az ármentesítési költségek kimutatása;
- e) az épületekre vonatkozó tűzkárbiztosítási kötvény;
- f) az u. n. azonossági bizonyítvány, vagyis községi bizonyítvány az iránt, hogy a katasteri birtokivben felvevő birtok mely hiteljegyzőkönyvben van felvéve.

Kivánatos, hogy esetleg meglevő bírói becslések, adás-vételi vagy borszerződésnek mellékeltessenek.

Készpénzkölesönök rendszerint hat havi kölesönös felmondás és a kamatoknak negyedévenként előlegesen leendő fizetésének kikötése mellett adhatók. A kamatlab a takarékpénztár és a kölesönösök közti megállapodás tárgyát képezi.

A takarékpénztárnak 4 és fél százalékos záloglevelekben adott kölesönös után tőkétörlesztés és kamat fejében 45 éven át évenként 5 és fél százalék fizetendő fél évi előleges részletekben.

A 4 százalékos záloglevelekben adott kölesönök után tőkétörlesztés és kamat fejében 48 és fél éven át évenként 5 százalék összeg fizetendő fél évi előleges részletekben.
A záloglevelek kölesönösen megállapított áron vétetnek vissza.

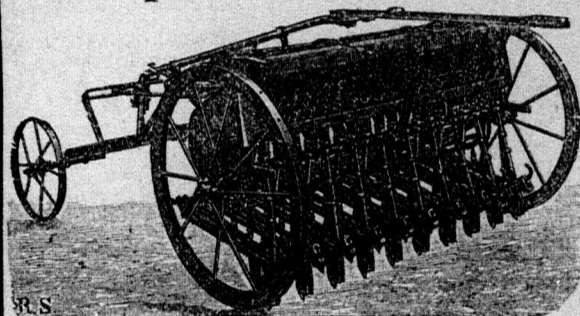
Az intézeti záloglevelek a tőzsdei napi árfolyamon a takarékpénztár mind a 3478 négy osztályának pénztáránál kaphatók.

SACK RUDOLF

egyedüli képviselője Magyarországon:

PROPPER SAMU

Budapest, V., Váci-körút 52. sz.

Ajánlja Sack Rudolfnak legújabb rendszerű sorvetőgépeit, melyek csekély vonóerősükséggel és nagy munkaképességgel mellett mindenféle vetőmagot akár a leghosszabb szemű zabot, valamint a mákot is, sík vagy domboos talajon tökéletes egyenletesen

vetik el, anélkül, hogy a vetőmag legkevésbé megsérülne és hogy merítő vagy fogaskereket kellene kiváltani. Ugyanilyen szorvetőgépek is vannak raktáron, valamint Sack Rudolfnak világhírű aczélekei minden fajtában, és az ezen ekékre szerelhető javított gruberei és extirpatorai nemkülönben aczélaboronái és egyéb talajmivelő eszközei.

Feltűnést keltenek és általános elismerésben részesülnek a raktáron lévő Deering-féle amerikai fiúkaszálógépek, marokrakó- és kéveköttő aratógépek, valamint acél gyűjtőgépek, melyek megejtett próbamunka után, ha be nem válnának, vissza is vétetnek. Legjobb „REFORM” rendszerű takarmánygyűjtők, szecskavágógépek és járgányok. Árjegyzékek és bármilyen felvilágosítások legnagyobb készséggel ingyen és bérmentve.

Tisztavérü simmentháli bikák.

Méltóságos gróf Stainlein Ottó ur felső-szemerédi birtokában eladó

3501

5 drb tisztavérü simmentháli tenyészbika

1½—2 éves, 200 frittól 300 frittig.

Bővebb értesítéssel szolgál Rosznáky Jenő uradalmi ispán, Felső-Szemeréd, Hontmegye.

Az első sorvetőgépet Magyarországon

KÜHNE E.

legrégibb gazdasági gépgyára készítő

(1856.)

MOSONBAN.

(1856.)

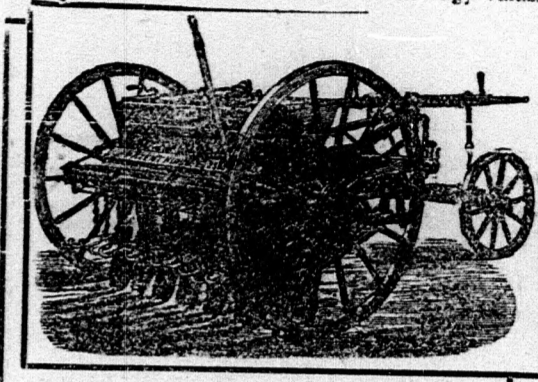
Az eddigi eladás több mint 17000 darab.

Ügynökök általi eladásoknál „HUNGÁRIA DRILL-RE“ szülő rendeléseknél követeljük mindig

KÜHNE E. gyártmányát.

A legjobb hegyisorvető KÜHNE E. „Mosoni Drill“ vetőgépe.

Uj! Moravek-féle répvető-műtrágyaszóróval. Trágyaszórók: Sack-féle ekék 2-3-4 vasu ekék nagy választékban. Hengerek extirpátorok

s. a. t. Laacke-féle híres szántó és rétboronai 25 féle nagyságban. Magtárrosták a vetőmag előkészítésére s. a. t.

Főraktár:

BUDAPEST,

VI., Váci-körút 57/a.

saját ház.

31.792. szám./CI-97.

Magy. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

Reexpedicionális kedvezmény az országos raktárházak részvénytársaság szegedi közraktáraiba betárolt gabona stb. küldeményekre nézve.

Az országos raktárházak részvénytársaságának Szeged állomással sinösszekötésben álló szegedi közraktáraiba vasuton érkező és onnan vasuton továbbítandó gabona-, hüvelyes-, olajmag-, olajpogácsa- és őrlményküldeményekre nézve teljes kocsirakományokban való szállítás esetén az osztrák-magyar monarchia tárházaiiban betárolt és onnan reexpediciandó küldemények kezelésére és elszámolására 1889. február hó 1-jétől érvényes határozományok fentartása mellett 1897. évi márczius hó 15-től a reexpedició kedvezménye, vagyis az eredeti feladási állomástól a végleges rendeltetési állomásig a továbbítás jdején fennálló közvetlen díjtétel alkalmazása az alábbi feltételek és módok mellett és pedig a m. kir. államvasutak állomásainak egymásközi helyi forgalmában engedélyeztetik.

A reexpedició kedvezménye általánosságban csak oly viszonylatokban elszállítandó küldemények után nyer alkalmazást, a mely viszonylatok forgalma a fennálló irányítási szabályok értelmében Szegeden át vezetettik.

A reexpedició kedvezménye csak akkor nyer alkalmazást, ha az illető küldemények az országos raktárházak részvénytársaság szegedi közraktáira ezimozvók és ez által a betárolás napjától számított 12 hónapon belül továbbítás céljából újból feladatnak. Meg van azonban engedve a fuvarleveleken azon czéget is megnevezni, mely tulajdonos, illetve közvetítő gyanánt szerepel.

A közvetlen díjtételeken kívül a reexpedicionális illeték gyanánt 100 kilogrammonként 6 fillér számítottik.

A reexpedició kedvezményéből kizárják oly küldemények, melyek utrányelőrissal ellátott fuvarlevelekkel adatnak fel.

A reexpedició kedvezménye rendszerint a küldeményeknek a közraktárakból való továbbítása alkalmával rovatolás után alkalmaztatik és pedig a Szeged állomás által a küldemények beérkezése alkalmával kiállított rovatlapkivonatok alapján, melyeknek a közraktári gondnokság azon megkeresésével kell ellátva lenniök, hogy a közvetlen díjtételek alkalmazása mellett továbbíttassanak. Egyebekben a küldemények betárolása, valamint a reexpedicionális kedvezmény alkalmazására és a szállítási díjak kiegyenlítésére nézve a tárházakban betárolt és ott reexpediciált küldemények kezelésére és elszámolására vonatkozó 1889. év február hó 1-től érvényes fentidézett határozományok mérvadók.

Budapest, 1897. évi február hó 22.

(Utánnyomás nem díjaztatik.)

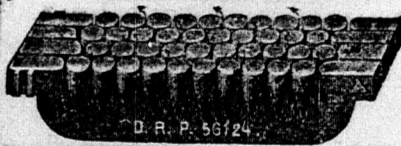
A m. kir. államvasutak igazgatósága.

Thost Ottó-féle

rostély-öntöde

Paris, Zwickau 1/2.

Szent-Pétervár.

Vezérképviselő Magyarország részére:

KÜHNEL ADOLF

mérnök

Külső Kerepesi-út 1.

1448

Felvilágosítást és költségvetést ingyen ad fenti

Füstemészto tüzelés, nagy szénmegtakarítás, a legnagyobb tartósság.

Eladó facsemeték.

Méltóságos gróf Stainlein Ottó ur százdi birtokán, Hontmegye,

1500 drb kórislevelü juhar (acer negundo) 2—2½ méter magas, drbja 20 kr.

600 drb hegyeslevelü juhar (acer platanoides) 2½ méter magas, drbja 15 kr.

2000 drb eperfa (morus) 2 méter magas, drbja 10 kr.

200 drb dió 2 méter magas, drbja 25 kr.

200 drb dió 1½ méter magas, drbja 12 kr.

12.000 drb fekete fenyő (pinus austriaca), 3 éves, 1000 drbja 4 forint.

Az eladással megbizatott:

3502

Klauzberger Károly, urad. erdész,

Százdon, u. p. Deménd, vasuti állomás Ipoly-Szakálás, Hontm.

Gulya árverés.

A mezőhegyesi m. kir. állami ménesbirtokon (Csanádvármegye, vasut, posta és távirida állomás) a következő nagyobbbrészt számfelüti, részint pedig kisorolt, tenyészítésre alkalmas,

magyarfajtájú gulyabeli szarvasmarha

folyó évi márczius hó 22-én

nyilvános szóbeli árverés után, készpénz fizetés mellett el fog adatni u. m.

- 4 darab idősebb tenyészbike,
- 18 „ hároméves „
- 24 „ öreg tehén,
- 8 „ négyéves tehén,
- 23 „ hároméves üsző (felfolyatva),
- 17 „ kétéves üsző.

Venni szándékozók a Szeged, Arad, Kétegyháza és Szarvas felől közlekedő vonatokkal közvetlenül az árverés színhelyére érkehetnek; megfelelő ellátásról gondoskodva van.

Kelt Budapeston, 1897. évi február hó 19-én.

Földmivélésügyi m. kir. minister.

3416

Luczernát, lóherét, fűmagvakat,

minden czélra és minden egyéb gazdasági czikket és vetőmagot a legjutányosabb áron és garantált jó minőségben

KRAMER LIPÓT,

Telefon.

Kocsikenőcsöt, Petroleumot

zsákokat, takaró- és szekrényponyvákat, kátrányfestékeket, fedéllakot.

MŰTRÁGYÁT.

Olasz szadonáriát, tisztán vastag gyökerekről örölve.

Szállit:

GÉPOLAJAT,

u. m. valódi tiszta olívaolajat, elsőrendű savtalanított repezoajat stb.

Szalonnát, Fertőtlenítő szereket,

u. m. karbolsav, karbolpor, creolin, zöldgálicz stb. rézgálicz karbololeumot, keserűsöt csudasót stb.

BUDAPESTEN,

V. ker., Akadémia-utca 10. sz.

Telefon.

Sürgőnyczim: „CERES“ Budapest.

Árjegyzékkel és részletes külön ajánlatokkal kívánatra szolgálók.

Közeledik a tavasz.

A minden irányban meginduló **gazdasági munkálatok** magukkal hozzák a mezőgazda közönség **számtalan szükségletét**. E szükségletek beszerzése, vagy az esetleg meglevő készletek értékesítése **a legkönnyebben, legolcsóbban és legbiztosabban**

a KÖZTELEK kishirdetése

által eszközölhető.

A hirdetés okvetlen eredményes:

tenyészállatok,

lovak, ökrök és egyéb haszonállatok,

használt gépek és eszközök, hordók,

takarmány-készletek.

Vetőmagvak, különösen lóhere, tavaszi buza, tengeri, bükköny- és borsófészeségek, köles, mohar, czirok, répa, bab, lencse stb. stb.

Kerti termények: gyümölcs-, dísz- és egyéb haszonfák, spárga-gyökér, zöldség-magvak és gyökök,

szőlővessző,

bármiféle czikk vagy eszköz eladása és vételénél, mely a tavaszi munkálatoknál szükségeltetik. Továbbá

földbirtok el- és bérbe adása, vétele

minden közvetítési díj nélkül eszközölhető a

„KÖZTELEK“ kishirdetéseivel.

Felhívjuk tehát a t. gazdaközönséget, hogy az üzleti előnyt, amelyet a

minden héten kétszer 6400 példányban

megjelenő elsőrendű lap olcsó hirdetési rovata nyújt, használja fel saját előnyére, s a hol lehet, kimélje meg a mindig méregdrága közvetítést.

Tanuljunk e téren is a külföldi gazdáktól.

Hazafias tisztelettel a „KÖZTELEK“ kiadóhivatala.

Fairbanks mérlegek

a legtökéletesebb mérlegszerkezetek.

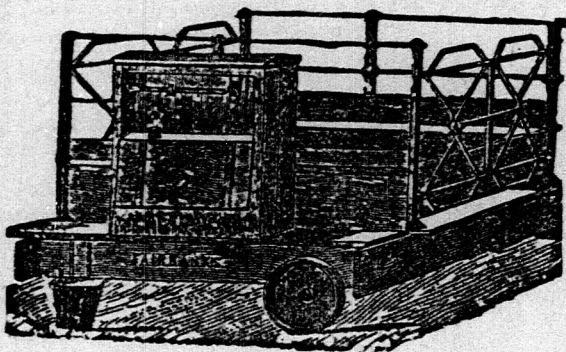
A szabadalmazott Fairbanks-mérlegek százados rendszerűek, tolosúlyos fémmérőkarral bírnak s a hidra tett terhet minden ponton egyenlően mérlegelik.

Tartósság, pontosság és könnyű kezelésük-nél fogva egy hazánkban, mint a külföldön a legelső díjat nyer. legkitűnőbb mérlegek.

Gazdasági, szekér-, marha-, zsák-,

és raktári mérlegeinket

célszerű és a céljuk megfelelő szerkezetük-nél fogva különösen a gazdák, gazdaságok és uradalmak részére a legmelegebben ajánlhatjuk. A jutányos árakban, melyek súlyokkal számított jobb kivitelű tizedes

mérlegek árainál nem magasabbak, a hitelesítés, csomagolás és loco vasutra való feladás költségei már befoglaltatnak. — Gazdasági egyesületi tagok árkedvezményben részesülnek. Gyártásunk állami

felügyelet alatt áll. Megrendelések közvetlen központi irodánkhoz, Andrassy-ut 12, ezimzendők. Árjegyzékkel, felvilágosítással szintén központi irodánk szolgál. 5005

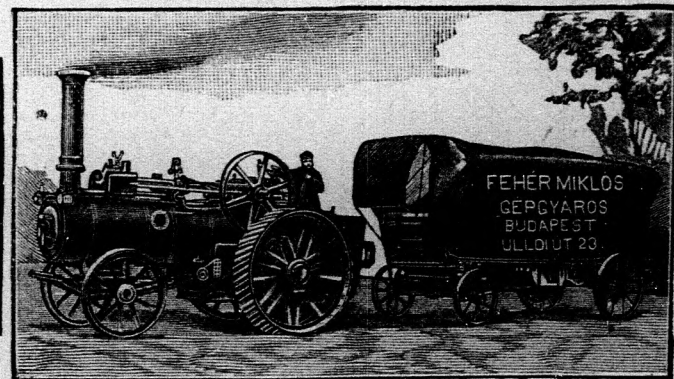
FAIRBANKS MÉRLEG ÉS GÉPGYÁR részvény-társaság,
BUDAPEST, Andrassy-ut 14. Gyár: Külső-váczi-ut 156.

FEHÉR MIKLÓS

gépgyáros ajánlja a

m. kir. államvasutak gőzeséplőkészleteit,

továbbá a legújabb szerkezetű magánjárókat és mindenemű egyéb gazdasági gépeket u. m.: ekéket, boronákat, hengereket, vetőgépeket, (cirkulár)-körfűrészeket, malomberendezéseket, trieurókat, darálókat, a legjobb peronospora-fecskendőket, szecskavágókat, bakkerrostákat stb. stb. kedvező fizetési feltételek mellett legjutányosabb árakon, hitelképes vevőknek több évre terjedő részletfizetésre.

Leégett m. kir. államvasuti cséplők keretei készpénzért beváltatnak, valamint régi gépek ujjakkal becsereáltatnak.

Cséplési idényre vevőimnek megbízható gépszekről szívesen gondoskodom.

Képes árjegyzék kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve.

Fehér Miklós gépgyáros 3475
Budapest, IX., Üllői-ut 23., (a „Köztelek“ mellett.)

Hirdetési ár 15 szög 30 kr. ezen felül minden szög 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdeményei vételnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Az ezredéves orsz. kiállításon kitüntetve.

Varju és társa

cs. és kir. szab. hangszer-ipar Budapest, VIII., József-körút 20. sz.

Minden fajta erdei csemeték

erdők és sötétyek alapításához szép és olcsó: fenyő, erdei fenyő, fekete fenyő, szomorú fenyő, Douglas fenyő, vörös fenyő, vörös-és fehér egerfa, jávor, bükk, fehér juhar, szilfa, nyírfa, tölgy, akác, fa és bodzafa csemetékét ajánl.

Aktuális napikérdések!

Paraszt szocializmus. Ára 1 ft. Kiegészítés Ausztriával Ára 1 ft. Mezőgazdasági Érdekképviselet. Ára 50 kr. Irta: Rubinek Gyula, az O. M. G. E. ügyvezető titkára. A három mű egyszerre megrendelve csak 2 ft. Mezőgazdasági érdekképviselet kiadóhivatal.

Mily elkerülhetetlenül szükséges a szőlők permetyezése, az elmúlt évadban bizonyult be, midőn csakis a permetyezeti szőlők nem mentek tönkre. Ennek elterjesztésére legjobbnak bizonyult a Mayfarth Ph. és társa szabadalmazott önműködő

"SIPHONIA" szőlővédő és növénypermetyezője, mely az oldatot szivattyúzás nélkül önműködően a növényekre permetyezi. Ezen permetyezőkből már sok ezer van használatban és számos dicséret bizonyítvány mutatja kitűnő voltát valamennyi rendszerrel szemben. Ábra és leírás rendelkezésre áll.

MAYFARTH PH. és társánál mezőgazdasági gépjárák, különleges selym gyár, borsajtok és gyümölcsértékesítési gépek roszerre. Bécs, II. Taborstrasse 76 sz. — Árjegyzékek és számos elismerő levél ingyen. — Képviselek és ismétlődő k. kívánatosak.

katonatiszti lópokrócaim

nyújtanak, melyek számtalan előkelő személyek, gazdák, lótulajdonosok, birtokosok és czirkusz igazgatók által mint meleg tartós, elpusztíthatlan, tehát mint a legjobb lópokróczok ismertettek el. A pokróczok igen nagyok, élénk színű sávok és bojtokkal ellátva és mint meleg ágytakarók is használhatók. Ára: A. minőségű 1 ft 80 kr. B. minőségű 2 ft. — Sárga szőrű fakerpokróczok 6 különféle sávval és rojttal teljes hosszúság és szélesség, 2 méter hosszú, 1 1/2 méter méter széles, igen finom, darabja 3 ft 50 kr. — Széküldés jótállás mellett utánvétellel. — Meg nem felelő árunknál az ősszeg visszaadatik. Egyedüli megrendelési hely N. R. und B. K. in, Wien II., Grosse-Platzgasse 25. Gazdagon illusztrált árjegyzék önköltséggel minden szállítmányhoz csomagolva lesz.

Vetésre kitűnően alkalmas,

válogatott közép nagyságú fajtisza

Magnum bonum burgonya

van eladó nagyobb mennyiségben is a turai gazdaságban métermázsája két fonton, wargon száma mma 1 ft 75 kr. a kemesei vagy nyiregyházi vasuti állomáshoz vevő zsákjaiba szállítva. Kívánatra zsákok is adtnak olcsón számítva. Megrendeléseket elfogad Nyír János Tura, (Szabolcsmegye) u. p. Nyírögdány vagy Propper Samu mezőgazdasági gépkereskedése Budapest, Váci-körút 52.

Czukorczirok

8 ft, csicsóka bőtermő 2 ft 50 kr. Hegyfalu vasutállomáshoz szállítva. Kapható Strasser Vilmosnál Ivánegrszegen, posta Hegyfalu. 3319

Egy

4 lőerejű Clayton és Shurtworth-féle gözcseplőgép teljes felszereléssel eladó. Czim a kiadóhivatalban 3491

Jó

cservágó gép 150 frtért eladó; értesít a kiadóhivatal. 3487

Vetőmag burgonya
Sugár Sándor bérbirtokán Csornán (Sopronmegyében) eladó jutányos áron három wargon eredeti mag után termelt «Dabers» burgonya. 3492

Megvételre

sürgösen kereseték 1000 drb. három méter magas, jó gyökérezetű, sorfának alkalmas akácza. Szíves ajánlatok Gróf Serényi Béla uradalmához Keményfy János tisztartóhoz intézendők Putnokra. 3482

Tejvétel.

Április 1-re nagyobb mennyiségű tej évi szerződésre kerestetik, ajánlatok melébb kérvetnek «Tej» jelű alatt a lapok kiadóhivatalába 3507

Óriás

és kitűnő minőségű spargagyökér 3 éves, kapható Tarnai Vilmos apostagi kertészetében Apostagon Pestmegyében. Száza 1 ft 50 kr. Ezre 12 ft. 3423

Akác

és Allanthus csemeték sorfának alá mas jegénye nyár, legjutányosabb árban eladó Bashalm posta és vasut Királytelek Liptay Jenőnél. 3394

Törleszt. kölesön földbirtokokra.

Legmagasabb kölcsön a valójai becserk alapján 30-60 év közti időre készpénzben. Birtokok felmondhat bármikor, pénzintézet nem mondhat fel. Csekély kamattal tölke is törlesztetik. Lebonyolítás 14 nap alatt.

Semmi előleges költség. Minden felvilágosítás díjtalan. Beküldendő csakis a telekönnyvi kivonat, kataszterív. Konvertálás bélyeg-és illetékmentes. Czim:

Ingatlan- és Jelzálog-Forgalmi-Intézet.

Budapest, Váci-körút 39. sz. Legnagyobb Ingatlan és Jelzálog-Forgalmi-Intézet a monarchiában egyedüli, mely hatóságok és a legtekintélyesebb földbirtokosoktól ajánlva van.

Vetésre,

tavaszi búkköny 100 kiló 4 ft 70 kr., búcskál kender-és muharmag 6 ft, Cinquantin tengeri 4 ft 40 kr. zsák nélkül Bellán Mátyásnál Bács-Csében kapható. 3147

Vetőmagvak.

A legjobb gazdasági, konyhakerti- és virágmagvak 3195

a világhírű erfurti Schmidt J. C.

Ő felsége a porosz király, ő felsége a bajor király, ő felsége a németalföldi régenskirálynő, ő felsége a meiningeni fejedelem és ő felsége a schwarzburg-rudolstadi herceg udvari szállítója magtermelő főraktárában Radwaner J. L.-nél, BUDAPEST, V., Fürdő-u. 4. szám alatt kaphatók. Eredeti mag, eredeti csomagolásban, eredeti árak. Árjegyzék ingyen és bérmentve. 5 kilós csomag bérmentve.

Szőlővessző

eladás. Csányi Ágoston immunis mirtaszőlőtelepén 200.000 drb különféle csemegre- és borfajú, sima és gyökeres szőlővessző jutányos árban eladó. Kívánatra árjegyzéket küld szőlőtelep közelsége, u. posta Csányi, Hevesmegye. 3303

Lenmag.

Gróf Andrássy Sándor molyvai gazdaságában (u. p. Málca Zemplén), rigai után termelt 85-10 métermázsája lenmag 10 frtért eladó 3475

Legkorábban

érő székelykukoricza vetőmag eredeti Székelyföldön termelt mag után termelve, minázsája 6 frtért eladó Ugron Akos uránál Tab, vasutállomás Siófok. 3396

A keményszemű alesúthi tengeri

tengeri fajták között: az a lesúthi tengeri

van általánosan a legjobbnak elismerve. 3493

A mult évi ezredéves kiállításon (versenyen kívül) a külföldi vetőmag nemesítőknél is osztatlan elismerésben részesült.

Gondosan kiválasztott esővekről kézzel morzsoltt ve őmag métermázsánkat 9-00 frt, legelsőrendű piaci árú mmázsánkat 6-50 frt, az árak B.-Bicske állomásra szállítva (zsákon kívül) értendő. A piaci árúból 5 q-nál kevesebb mennyiség nem szállíttatik. Megrendeléseket a pénz előleges beküldése mellett, illetve előjegyzéseket a vetőmagra míg a készlet tarl, elfogad: főhercegi gazdasági intézőség Fehérvár-Acsa.

Szabadalmazott tiz évig is eltartó portiókötelek

6 m/m vastag, 200 c/m. hosszú, egy posta csomag 100 drb 1 ft 60 kr. 1000 drb 15 ft. Ugyanily

kévekötelek

4 1/2 m/m vastag, 150 c/m hosszú egy próba posta-csomag 200 drb-ai 1 ft 60 kr 1000 darabot 7 frtért szállít utánvét mellett; ugyszintén más gazdasági kötelelmieket ajánl legjutányosabb árakon

Bellán Mátyás, Bács-Cséb. 3036

Homokszőlő telepítése.

Irta: Rácz Sándor. Ára 1 ft 50 kr.

Tej.

Kezeskedem a sovány tejnek literenként 10-15 kraj való értékesítéséért, annak új rendszer szerinti

prima tejszappanná való feldolgozása utján.

Szabadalom benyújtva. Utastást stb. jutányosan ad 2470

J. Hrdina, Prag-Weinberge, Machgasse 54.

Gyümölcsfák,

diszbokrok és bokrok, Rózsák,

Kertalakítások

terv és költségvetés szerint PECEZ ARMIN

budapesti műkertész és faiskola tulajdonosnál. 3381 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Világ legszebb regénye.

Hugó Viktortól, „A Nyomorultak” 12 kötet 12 frt, nálam kapható 5 forintért. Fiatal leányok részére legszebb regény Wernertől „Az oltárnál” 2 kötet 2 frt, nálam kapható 1 frtért. Zola regényei: „Mouret abbé vétke”, „Zsákány”, „Páris gyomra”, „A föld” mindegyik 3 kötetes; mind a négy regény 12 kötettel 12 frt helyett nálam 5 frt. A Zola regényekből egyes regények is kaphatók nálam 1 ft 50 kr-ával. A könyvek újak, tiszták, felvágatlanok. 4383

Millassin Vilmos

Budapest, IX., Üllői-út 23.

„KÁVÉ IMPORT”

Budapest, Andrássy-ut 79.

A legkisebb mennyiség is kiszolgáltatik nyers kávéból 1/2 kiló, pörkölt kávéból 1/4 kiló.

Kivonat a főárjegyzékből.

A faj megnevezése	I.	II.	III.	A „Kávé Import” által összeállított és kipróbált legjobb keverékek
	1 kilo			
Nyugot-Indiai	2.27	2.16	2.03	„Vatikán” Mélange non plus ultra, 4 és fél kiló 5 fajtából válogatott legjelesebb termelőkötől 11 ft 25 kr. teljesen költségmentesen.
Hollandi	2.32	2.22	2.10	
Ceylon	2.42	2.26	2.08	„Kávé Import” keverék 4 1/2 kilós csomag, a létező 3 legjobb fajtából 10 frt 50 kr. teljesen költségmentesen.
Portorico	2.27	2.16	2.02	
Neigherry	2.24	2.18	2.06	„Santa Clara” keverék 4 1/2 kilós csomag a létező 4 legjobb fajtából 10 frt teljes költségmentesen.
Guatemala	2.08	1.98	1.90	
Santos	1.78	1.70	1.62	Mélange pour la Hongrie a létező legjobb 3 fajtából 4 1/2 kilós csomag 10 frt 75 kr. teljesen költségmentesen.
Mocca	2.50	2.32	—	
Menado	2.65	—	—	
Arany-Java	2.22	—	—	

Ugyanezen keverékek naponta frissen pörköltve kaphatók következő árakban: 1 kilo Vatikán 2.80 Kávé Import 2.60 Santa-Clara 2.40 I. rendű 2.20.

ELISMERŐ NYILATKOZAT.

Ő cs. és kir. Fensége Lajos Viktor főng ur udvartartása Bécsben. A küldött kávé átvételét elismerve kijelentem, hogy az teljes tetszésemet kiérdemelte. Kiváló tisztelettel Bécs, 1896. május 22-én. Chwojan Johann, főhercegi főszakács. Az eredeti német nyelven irt elismerő levélnek szó szerinti fordítása.

Magyar tőzeg- és műtrágya-ipar részv. társ.

ajánlja losonezi gyárából, kitűnő minőségű

faecál

trágyáit

feltárt faecáliák, faecál-superphosphát, tőzegphosphorsav stb. stb.

Részletes árjegyzékkel és felvilágosítással készséggel szolgál az igazgatóság 3138

Budapest, VI., Andrássy-út 30. szám, II. emelet 8. ajtó.

Hirdetési ár 15 szög 30 kr., ezen felül minden szó 2 kr., feltűnő betűkkel 4 kr. Czim közlésénél minden beiktatásnál 30 kr. bélyegilleték.

KIS HIRDETÉSEK.

Csak mezőgazdák és a szakirodalom terményei, továbbá állást keresők és adók hirdetményei vétetnek fel e kedvezményes rovatban.

Csak oly levelekre válaszolunk, melyekkel válasza szükséges levélbélyeget vagy levelezőlapot küldenek.

Tisztelettel Kérjük mindazokat, kik valamely felvételre ajánlatukat kiadói-vatunkba küldik, azokhoz a megféleto levélbélyeget csatolni sziveskedjenek, mert a kiadóhivatal azt saját költségén nem továbbíthatja.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁS.

Gyakornok
jó házból való, felvétetik nagyobb bérgazdaságban. Felvilágosításokért a kiadóhivatalban megteudható czim alatt fordulhatni. 3472

Állásnéküli

gazdatisztek addig is, míg mint ilyenek alkalmazást nyerhetnek, tisztességes keresethez juthatnak. Hol? megteudható a kiadóhivatalban. 3399/a

Gazdasági

irnok kerestetik f. évi május hó 15-kére, ki a magyar és német nyelven teljesen jártas. Évi fizetés 200 frt, teljes ellátás mellett. Pályázók forduljanak Br. Baich Milos nagy-zsámi uradalmi tisztartójához. 3458

Szőlőkezelő

kerestetik 100 holdas mintaszőlőtelepre, ki kitűnő sikerrel végzett intézetet és önállóan nagyobb telepet már kezelt, rögtön alkalmazást nyerhet. Bizonyítvány másolatok beküldendők. Évi fizetés 640 frt, lakás, fűtés, Csányi Ágost mintaszőlőtelep intézősége, u. p. Osány, Heves-megye. 3488

Fehérmegyei

bérgazdaságomba gazdatisztek keressék azonnal való belépésre. Az állásra csakis érelyes és oty egyének pályáznak, a kik bérgazdaságban már hosszabb ideig voltak alkalmazva s erről, valamint megfelelő gyakorlati ismeretokről bizonyítványokat vannak ellátva s hadkötelezettségüknek eleget tettek. Fizetési feltételek személyes megállapodás szerint. Bizonyítvány vissza nem adatk. Czime a kiadóhivatalban. 3506

Gazdasági

irnok, ki már némi gyakorlati bir, azonnal beléphet a Vasvári uradalom főbérnökségénel Vasváron Vasmezyében. Fizetése leend kezdetben 200 frt és teljes ellátás. Ajánlatok bizonyítvány másolatokkal, melyek vissza nem adatkna fenti czimre kéretnek. 3505

Gazdasági

irnok, ki gazdasági intézetet végzett, lehetőleg gyakorlati, ki a magyar és német nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, ismeretait a könyvvelben is kibővíteni óhajlja, mielőbbi belépésre kerestetik. Kellően felszerelt folyamóványok küldendők: Zalabéri uradalom tisztartóságához, Zala-bér. 3476

Segédtszti

Állás jött üresedésbe Gróf Serényi Béla ur Ömeltóságá putnoki uradalmában. Pályázhatnak szakiskolát végzett, gyakorlati biró szorgalmas egyének. Pályázatokat elfogad Keményfy János tisztartó Putnokon, Gümörmegye. 3481

Szakértő

szorgalmas gazdasz kerestetik egy 550 holdas birtokra, ki teljesen korlátlanul gazdálkodni képes, a miért 10 ezer forint tökével bírnia kell a birtok kellő instruiálására, a mely összeg után kamatot huzna, ugy a befektetett összegből a szaporulat bizonyos része egyszé szertul öt illetné, a szükséges vetőmagot a tulajdonos adja, ugy a termények után is százálfokot huz megállapodás szerint, megfelelő uralakást és tüzelést kap, a gazdaságnak más egyéb jövedelmi forrásai is vannak, azért csakis tapasztalt szakértő, szorgalmas fiast érő, a ki könyvvezetést is érti, önnyben részesül. Czime a kiadóhivatalban. 3510

Gróf

Andrássy Gyula ur t. dobi uradalmában ápril hó elsején évi 200 frt és teljes ellátással javadalmazott írnoi állás jön üresedésbe. Ezen állásra pályázhatnak: magyarórái akadémiát vagy gazdasági tanintézetet jó sikerrel végzett nőtlen fiatal egyének, kik a magyar nyelven kívül a németet is bírják. Okmánymásolatokkal felszerelt folyamóványok, melyek vissza nem küldetnek Torday József tisztartóhoz nyújtandók T. Dob-ra (Szabolcs-megye.) 3527

Írnoki

állás betöltendő egy Békésmegyei urad-ban. Megköveteltetik több évi gyakorlat, szép írás és szakértelem a szőlőművelésben, fizetés 300 frt és élelmezés a tisztán. Czime a kiadóhivatalban. 3515

Folyó évi

április hó 1-ére keresek egy gyakorlatot igazoló megbízható, intelligens, nőtlen, keresztény-gazdasági iskolát végzett gazdasági segédet bérgazdaságomban. Évi fizetés 200 frt és teljes ellátás. Czime a kiadóhivatalban megteudható. 3517

Gazdasági

könyvvelben teljesen jártas, nőtlen ízr. fiatal ember, kinek ezen kívül a belső gazdaság ellenőrzése is feladata, márczius 24-iki belépésre kerestetik. Bizonyítvány másolatokkal felszerelt ajánlatok, melyek vissza nem küldetnek Berger Emil Baranya-Szt. Lőrincz küldendők. 3521

ÁLLÁST KERESŐK.

Gazdatiszt,

33 éves, róm. kath., nős, gyermektelen, kitűnő bizonyítványokkal és több évi gyakorlati bir, a magyar, német és tót nyelvet szóban és írásban tökéletesen bírja, erős, egészséges, szerény feltételek mellett azonnali belépésre hasonló állást keres. Czime a kiadóhivatalban. 3519

Gazdatiszti

állást keres egy felsőbb tanintézetet végzett, hosszabb gyakorlati és jó ajánlatokkal bíró 32 éves érelyes és szorgalmas gazdatiszt. Czime a kiadóhivatalban. 3434

Gazdasági

teendőben jártas, szerény igényű, keresztény fiatal ember gyakorlati vagy segédtszti állást keres. Czime a kiadóhivatalban. 3509

Ispán,

felsőbb gazdasági intézetet végzett, ki jelenleg is egy 1300 holdas birtokon hasonmínőségben van alkalmazva, 29 éves, nős, egy gyermek atyja, tart. honvéd hadnagy, 7 évi praxisal, melyből 2 1/2 évet mint önálló kezelőtst töltött, beszél és ír magyarul, németül és tótul, a gazdaság minden ágában, ugyszint a számvitelben is teljesen jártas, május elsejére állást keres. Czime a kiadóhivatalban. 3518

Több

évi gyakorlati, földmives és teigazdasági szakiskola felsőbb tantolyan képesítéssel, külföldi tanulmánnal bíró szakférfiu állást keres. Czime a kiadóhivatalban. 3531

Gazdasági

akadémiát végzett fiatal ember 1 1/2 évi praxissal április 1-ére állást keres. Czime a kiadóhivatalban. 3499

Gazdasági

szakiskolát végzett egyén, segédtszti állást keres, a ki a kishéri lötenyészeti intézetben 2 évet töltött s a gazdaság minden ágában jártas. Czime a kiadóhivatalban. 3420

Okleveles

codensációs stabil gépész, ki már nagyobb gőzmalomban és gőztégelyárban mint gépész volt alkalmazva, és azonkívül az akkumulátorvillanyvilágításkezelésben is teljesen jártas, jó bizonyítványokkal rendelkezik, azonnali belépésre állást keres. Czime a kiadóhivatalban. 3417

Gépész,

vizsgálói, 33 éves, ki az összes gép és gazdasági gépek kezelésében teljesen jártas, az összes javításokat, ugyszint a kazánkovács és esztérgályozási munkát önmaga szolgáltatja az elektrotechnika terén is némi ismeretekkel bír és ártézi kufurruásokat jó sikerrel eszközölt, jó számoló és a német, magyar, szerb és oláh nyelveket tökéletesen bírja, józan életű és megbízható, nagyobb uradalomban 4 év óta áll alkalmazásban, jó bizonyítványok és ajánlatokkal van ellátva, április hó 24-ére állást változtatni óhajlja. Czime a kiadóhivatalban. 3290

Egy

29 éves, (R. K.), nőtlen, jelesen végzett földmives, egyévi gyakorlati, jelenleg m. g. gyakorlati van alkalmazva M. gr. Teleki Arvéd ur uradalmában Drassón; helyét változtatni óhajlja, magyar nép közé s hasonló, teheneszetkezelési v. kisebb birtokba, mint kezelőtst v. nagyobb igénybevételű gazdasági állást keres április hó 1-re. Szives megkeresések Vasszorgalmusjelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 3489

Segédtszti

állást keres egy fiatal egyén azonnali belépésre, ki a földmives-iskola teli tantolyamát jó sikerrel végezte. Czime a kiadóhivatalban. 3480

Kertész,

nős, állást keres, ki a kertészetben jártas. Czime a kiadóhivatalban. 3499

ÁLLATOK.

Eladó

3 drb 3 éves, 165 cm. magas, XXI. Furiosotól származó saját nevelésű, hibánélküli méncsikó, melyek közül egy tiszta fekete, egy aranybárga és egy megyepi, kocsiban kitűnően járnak, párosak s tenyészigazolványokkal vannak ellátva. Bővebbet a tulajdonos Bakucz Tivadár, földbírtokos, Mezöberény. 3516

Eladó

Bácsföldenyében therezienfeldi bérgazdaság juhásztól 260 darab 6 éves anyabirka, jó egészséges állapotban állnak, márczius végével ellenek, nyírás után bárányakkal együtt. Bővebb felvilágosítást szolgá-Layer és Nöthig bérlő, posta Bares, Somogy-megye. 3512

Eladó

7 drb legidősebb 21, legfiatalabb 7 hónapos tisztavéri és jellegű simmenthali tenyészbika. Bővebb felvilágosítást ad ifj. Luczenbacher Pál urad. intézősége Szob (Hont-megye). 3529

Eladó

3 drb kitűnő faj nőtény kölykök-vizsla, 3 hónaposak, a 8 frt. Egy két éves nőtény vizsla, ára 30 frt. Továbbá egy 16-os lancaster-fegyver. Ára 35 forint. Czime a kiadóhivatalban. 3539/a

Eladók:

12 inthali hasas tehén, bikák négyes fogat, vadászó, igazs-lovak, ruganyos tejszűcsői, tejhűtő-tejesedények Zaleski Jenőnel, Állomás Tót-Györk. 3388

Eladó

50 darab 13 hónapos szőke mangalica tenyész kocza süldő, melyek a sertésveszen 8 hónapos korukban átmentek. Bővebb felvilágosítást ad Gróf Károlyi Gyula hagyatéka, Karulyi uradalmi tisztartósága Szaniszlón, Szatmár-megye. 3498

Eladandó

Hampshire tenyészkosok. Tisztavéri, egészséges 1-2 éves tenyészkosok eladatkna a szentegéri uradalom előnyösen ismert lúshúhászatából. Bővebb felvilágosítással szolgáLajos intéző, Hobol, u. p. Szigetvár. 3490

Egy

hatvan darabból álló tenyészgulya nyáj eladó. Czime a kiadóhivatalban. 3464

Eladó

egy kiválóan szép testállású tisztavéri egyéves simmenthali tenyészbika. Bővebb felvilágosítást ad Gróf Benyovszky uradalmi intézősége, u. p. Tengelic, Tolna-megye. 3445

Eladó.

A bábolnai simmenthali tehenészetből származott 3 éves tisztavéri, piros-tarka, igen szép tenyészbika beltenyészés kikerüléséből, jutányos áron eladatik. Gróf Bolza Pál, Szarvas, Békésmegye. 3473

Eladó

Zala Palini gazdaságban két drb 3 éves pingvau erőteljes kanca csikó. Felvilágosítással szolgáJeszenszky Árpád intéző, 3461

VEGYESEK.

Birtok

Borsodmegye legjobb vidékén 165 hold instrukcióval vagy a nélkül eladó. Czime a kiadóhivatalban. 3513

Eladó

30 métermázsza moharmag, 100 kiló 5 frt 50 kr. zsák nélkül Szász vasuti állomás szállításal Hofmann Ede Nagy-Németségháza, posta Bicske. 3523

Megvételre

kerestetik nagyobb mennyiségű krumpli vetőmag. Ajánlatok a faj, ár és mennyiség megjelölésével a Gyapolyi gazdasághoz, u. p. Bihar-Félegyháza kértnek. 3511

Nemesi-birtok!

1100 holdas, és pedig 600 szántó, 110 rét 100 legelő, 15 szőlő, 15 belsőség és park, 200 értékes erdő, 10 szobás modern uriak gazd. épületekkel, termékeny vidéken közel a vasúthoz, felszereléssel vetésekkel okvetlen eladó. Van rajta amortis. bankteher, mely átvethető. Belle-tans azonnal megtekinthető esetleg át is vehető. Közlel-bít ÖsterreicherBernátnál Nagy-Kanizsán. 3532/a

Eladó

amerikai szőlőössző, 9000 drb I. oszt., 12 drb II. oszt. Solonis. Csakói uradalom, posta Kondoros. Serli Kálmán kasznár. 3524

Millenium

kiállítási éremmel kitüntetett Wyandotte, ugy Plymouth fajtyuk tojások kaphatók drb-onként 20 kr-ért Miklóssy Lujzánál, Nagy-Kanizsán. 3530

2 szab. hidmérleg

4000 kg., 2 szab. marhamérleg, 1000 kg., mind a négy még új, valódi Bugányi-féle, az első minden nagyobb gyár, gazdaság, sörfőzde, szeszőzde, gőzmalomrésze 100 frt-ig terjedhető pénzbírság terhe mellett törvényesen előírt, hatóságilag megvizsgált, hivatalosan pecsételve, olcsón eladók. Solle v. H. magánzónó Bécs, IV., Panigl-gasse 3. sz. ajtó 5. (A szigorú vásár-rendőri felülvizsgálások ép most eszközlik mindenfelé). Továbbá új tizedes mérlegek 50-1000 kilóig egyenként olcsón eladók. 3067

Viktória

tavaszi takarmány borsó méter-mázsája 7 frt. Eredeti olasz mag után termelt bácskaiender-mag métermázsája 8 frt. Azon-kívül partvédelem és egyéb viziművek készítéséhez fonó és súlyosztó fű rózsze Vukovár és Borovo közt fekvő dunai szigeteken eladó. Venni szándékozók forduljanak Gróf Hunyady Imréné vajszkay uradalmi intézőségéhez posta Vajszka, hajó és vasutállomás Gombos. 3500

Oberndorfi répa-mag

1896. évi termés jótállással a fajtisztaságra és csiraképességre métermázsája 20 forintjával eladó ab vasutállomás Bicske, a csákvári gazdaságban. 4443

A m. kir. Államvasutaktól eredő teljesen használható jó karban levő tizedes-mérlegek sulyokkal együtt, minden nagyságban, ugyszint waggon-hidmérlegek, továbbá távirdai sodronyok, bekerítési célokra, valamint „Werndl“-fegyverek felette olcsó áron kaphatók

Kohn A. M.
vas és fém nagykereskedőnél Budapest, VI., Mozsár-u. 9.

Bérlet.

250 hold föld, egy órányira a fővárostól, vasuti állomás mellett, jó gazdasági épületekkel, f. évi Szent-Mihály napjától bérbeadó. Czime a kiadóhivatalban. 3474

Megvételre

kerestetik kisebb vagy nagyobb tőgyfaerdő műfákra alkalmas, esetleg már levágott fák is. Szives ajánlatok a feltételek megjelölésével «Tőgyfa» jelige alatt a kiadóhivatalba kéretnek. 2132/a

Igen szép, válogatott vöröstarca simmenthali jellegű 1-2, (3) éves 3430

növendék ökor és üsző borjakat

megvételre ajánlanak, Klein és Spitzer Kis-Czelli kereskedők.

Megrendelések egyezség szerint bármikorra is elfogadatkna.

Ki kifogástalan takarmány répamagot

jutányos áron óhaj beszerezni, forduljon 3428

Haldek

megkereskedéséhez, Budapest, Károly-körut 9.

Biehn

(szabadalmilag védte). szép tőgyfaszínű mázanyag és fatelitő-szer. Különösen gyalult fára mázolvá, pompás színt ad. Carbolineum-nál valamivel lassabban szárad, de a fát sokkal mélyebben és tartósabban conserválja.

Árlapokat, mintákat 3353/b díjmentesen küld

Biehn János

Budapest, IX. ker., Ferencz-körut 46.

Aszfalt- és kátránytermékek vegyi gyára.

Vetőmagyak

1000-ed éves kiállításon legmagasabb díjjal: díszoklevéllel kitüntette. Répamag. Sárga Oberndorfi állami ólomzár alatt, 50 kilonként 12 forintért 500 kilonként 100 frt-ért kapható

Gróf Teleki Arvéd

drassói uradalmában u. p. Kocsa. Szétküldés ab Alvincz és Szászrégen utánvétél. A pénz előre küldőjének áru franco megy. Továbbá lucerna mag, vörös lóhere mag, baltaczim, fehér paszuly, Heine-féle és Dupau zab kaphatók. 3047

Magról

nevelt gyökéres Riparia 3000 drb, 5 éves, ojtásra kiválóan alkalmas, 1000 25 frtjával eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal. 3454

Ó csász. és kir. Fensége József főherczeg és Ó királyi Fensége Fülöp Szász-Coburg-Gothai herczeg udv. szállítója

Dr. Lendl Adolf,

tanár 3040 praeparatoriuma és tanszerkészítő-Intézete

BUDAPEST,

II. Donáti-u. 7.

Legmagasabb és magas elismerések; aranyérmek, díszoklevél stb. stb. miniszteri ajánlások. 2036

Ajánlkozik emlősök és madarak természetthü.művészi és tartós kitömésére. Jutányos árak. Az állatok friss állapotban előleges praeparatio nélkül küldendők be.

Gőzekéket, Gőz-utihengereket

és Gőz-utimozdonyokat

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

John Fowler & Co.

Telefon 92—50.

Budapest—Kelenföld, a vasutállomással szemben,

hol is épített új telepükön gőzeke szerkezeteiről tárlatot rendeztek be. Ugyanott teljesen berendezett tartalékrész-raktárt és javító-műhelyt tartanak fenn.

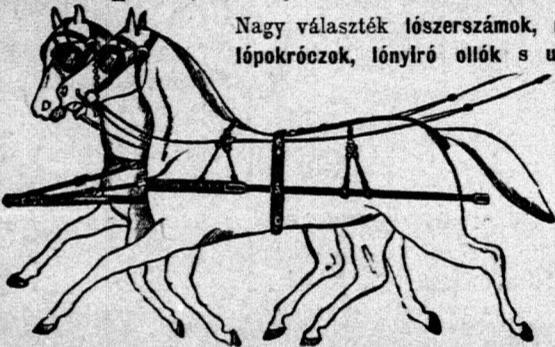
Budapestről a keleti (központi) pályaudvarról és a déli vasuton Budáról könnyen elérhető.

ALAPITTATOTT 1848-ban.

Freund A. és Fia

cs. és kir. szab. nyereg-, szij- és bőröndárak gyára

Budapest, IV., Koronaherczeg-utca 3.

Nagy választék lószerszámok, nyergek, ostorok, zablák, lópokróczok, lónyíró ollók s utazó czikkeken, legjobb

kivitelben jutányos áron. Előírással nyergeszerelések tényleges s tartalékos tiszt urak részére legolcsóbb árakon.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

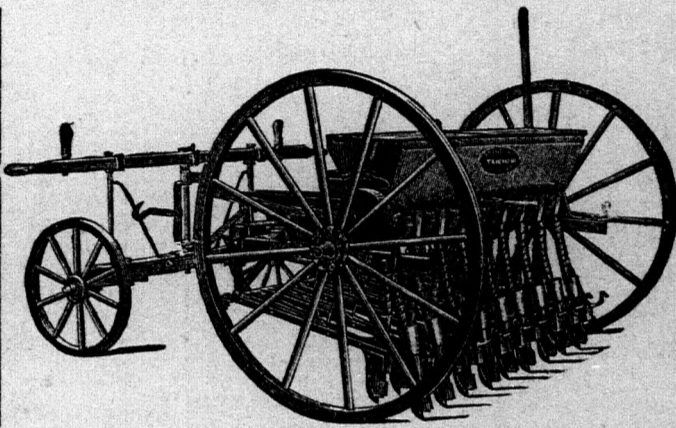
Állami részről történt kísérletezések alapján szikes talajok javítására és termőképesség tételére
kitűnőnek bizonyult az 4631
EGERESI TRÁGYAGIPSZ,
melyet, valamint mindennemű műtrágyát legjutányosabban szállít az
EGERESI MŰTRÁGYAGYÁR
KRAMER J.,
BUDAPEST, V. ker., Dorottya-utca 9. sz.

FRIEDLAENDER JÓZSEF

gépgyáros-, mérnök volt az első ki 1891-ben az ő

„TRIUMPH III.”

sorvetőgéppel, a gazdaközönségnek, egy új, a mai kor kívánalmainak megfelelő vetőgépet nyújtott, a kellemetlen váltókerekeknek és magtartó-szekrény állításának elejtésével.

„Triumph III.”

„Triumph III.”

a „TRIUMPH III.” versenynélkül, legolcsóbb és legegyszerűbb vetőgép, hegyes és lapályos vidékek részére:

Czím: 1897. Február 1-től, BUDAPEST, VIII., Külső kerepesi-ut I.
Kimerítő árjegyzékek ingyen és bérmentve.

18882/6/IV. sz.

Hirdetmény.

Új személydijszabás életbeléptetése a héjasfalva-székelyudvarhelyi helyi érdekű vasuton. A magy. kir. Államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a héjasfalva-székelyudvarhelyi h. é. vasuton folyó évi május hó 1-én új személydijszabás lép életbe, melyvel az 1891. szeptember hó 1-én életbeléptett hasonló dijszabás érvényen kívül helyeztetik, s melyben a menetárak részben fölemeltetnek, részben leszállítatnak. Ezen dijszabás a m. kir. Államvasutak dijszabás elárúsító irodájában (Budapest, Csengery-utca 33. sz.) 10 krért kapható.
Budapest, 1897. február 19.

(Utánnymás nem díjazatik.)

Az igazgatóság.

Sangerhauseni gépgyár és vasöntőde részvénytársaság

magyarországi gyártelepe.

Gépgyár, vasöntőde és iroda:

Budapest, Külső váczsi-ut 1443. sz.

Első és egyedüli magyar special gépgyár, a mely az összes mezőgazdasági iparágak számára szükséges gépek és teljes gyárberendezések előállításával foglalkozik.

Ilyenek különösen:

Czukorgyárak teljes berendezése és átalakítása.

Sörgyárak és malátagyárak teljes berendezése és átalakítása.

Szeszgyárak teljes berendezése és átalakítása, — valamint az ezen gyárakhoz szükséges egyes gépek szállítása.

Szaktekintély mezőgazdasági czukorgyárak

és mezőgazdasági szeszfőzdék terén.

Szövetkezeti alapon több mint 100 mezőgazdasági czukorgyárat létesített.

Mindenféle **gőzgépek, szivattyúk, felvonók** stb. stb.

Minden szaktávágó felvilágosítással, tervekkel, költségvetéssel készségesen szolgálunk.

Országos Magyar Kölcsönös Biztosító Szövetkezet

közgyűlése

1897. márczius hó 7-én.

Teleki Géza gróf, elnök: Mindenekelőtt kötelességszerűen bejelentem, hogy a mai közgyűlés a törvény rendelte módon kihirdetett a hivatalos lapban. Itt pedig 58 biztosított, 589.567 forint biztosított érték képviselőjében jelent meg a gyűlésen. Ennélfogva a törvényes kellek meg lévén, van szerencsém ezennel a közgyűlést megnyitni. (Éljenzés.)

A jelentés elmondja azt, ami történt és a hogy állunk. Én azonban mégis, ha megengedik, egy pár percze a t. közgyűlés szíves figyelmét igénybe óhajtom venni. (Halljuk! Halljuk!)

Hogy miért alakultunk meg, jól méltóztatik tudni; a közép- és kisebb birtokokosok javára alakult meg ezen szövetkezet. (Igaz! Ugy van!) Épen Magyarországon, melyről mindig azt hangoztatjuk, hogy gazdasági ország, ha valakit, hát a gazdát kinezza leginkább a pénz hiánya, és ha valakinek van baja Magyarországon, igazán a gazda az. (Igaz! Ugy van!)

A biztosításoknál is eddig úgy állottunk, hogy a pénz küzdött a földdel. Ezen akartunk segíteni, és ezen irányban indultunk meg. Számításainkra azt mondták épen azok, a kik leginkább lettek volna hivatalos bennünket megítélni, de sajnos, nem voltak hivatalos erre, mert ellenséget láttak bennünk, azt mondták eredetileg, hogy elítélendő a szövetkezeti eszme a biztosításnál. Azt mondták, hogy lehetlenség ezt keresztülvinni; díjainkkal annyira lemegyünk, hogy evvel mi ki nem jöhetünk. A biztosított tehát nem biztosítva, de veszélyeztetve lesz. Megkezdették ezt először olyan módon, hogy igyekeztek minket, a kik a dolog élére állottunk, felvilágosítani, a mint ők mondták. (Derűtség.) Szívesek voltak hozzám elküldeni, nekem megmagyarázni, hogy egy szélhámos csinált egy tervezetet és mi tudatlanok felültünk annak a szélhámosnak. (Derűtség.) Számokkal akarták nekünk beigazolni, hogy mennyire csalódnunk fogunk mi számításainkban és hogy milyen baj lesz ez; nemcsak hogy a biztosítottakat fogjuk megkárosítani, de nevünket is be fogjuk mocskolni.

Nálam és többi alapító társaimnál nem érvén czélt, a nagyközönséghez fordultak ijesztgetéseikkel. Hogy milyen hajszát indítottak meg ellenünk, azt, ugy hiszem, tudhatják az itt megjelent tagtársak. (Igaz! Ugy van!) Hiszen uraim! nézzék itt kezembem ezeket a bizonyos színes plakátokat, ezeket a bizonyos czédulákat, a miket minden házra felragasztanak, minden embernek az udvarába belöknek, ezeket jól méltóztatnak ismerni. (Hogyne!) Ezekben sok mindent elmondottak. És nem is volna olyan nagy dolog, ha csak azt mondanák el, a mit a számokból ki tudnak fürkészni; de elmondanak olyat, a mit maguk sem hisznek el; nagyon gyakran megírják, hogy mi már megbuktunk, felszámolunk.

Ilyen gyalázatos fegyverekkel szemben (Igaz! Ugy van!) az ember valóban nem tudja, mily fegyverekhez nyuljon. Egyes megyékben rávettek egyes, a megye élén álló tisztviselőket, hogy körlevelet adjanak ki, melyekben az mondatott, hogy sem községi, sem árva-vagyon nálunk nem biztosítható. A körlevél megjelent; igaz, hogy a belügyminister rendeletére ugyanaz a tisztviselő pár nap mulva újabb körlevéllel visszavonta a maga körlevelét. De mégis mi történt? Ők, a kik minket meg akartak rontani, az első körlevelet kinyomatták százezer példányban, megküldték az országba mindenhová, de mikor visszavonta azt a rendeletet az az alispán vagy főjegyző, azt nem nyomatta ki senki. (Egy hang: Szégyen rájuk! Derűtség.)

Azt kérdezhetné valaki, hogy miért törtünk mi mindezt; miért nem tettünk az ellen intézkedéseket azon az uton talán, a melyen ők járnak? Először is azért nem tettünk, mert méltóztatnának elhinni, annyira meg vagyunk arról győződve, hogy a jobbnak győzni kell, hogy semmiféle ilyen mesterséges fegyverekhez és legkevésbé olyan fegyverhez, a mely nem egészen tisztességes, mi nyulni soha sem fogunk. (Zajos helyeslés.) Hiszen ezen nyomtatványokra rendesen nem szokták rátenni, hogy hol nyomatik, tehát bajos is megfogni az illetőt; de tévedésből néha-néha egyre-egyre rányomatják. Meglehetett volna tehát indítani a sajtópört. De miért csináljuk mi ezt? Méltóztatnának elhinni, hogy sem nyomtatványokra, sem sajtópörökre, a melyek pénzbe kerülnek, nekünk nem érdekünk és nem szabad a biztosított tagok rovására a pénzt kiadni (Tetszés); nem szabad főleg azért, mert ma nem is úgy állunk, hogy rá volnánk erre kényszerülve. (Tetszés.)

Egy körülmény felette elszomorító és ez az, hogy ezen biztosító-társulatoknak élén épen a magyar gazdák közül nagyon sokan vannak. Az ember valóban elbámul, ha olvassa az igazgatósági tagoknak, elnököknek stb. neveit, a kik ott vannak, hogy ezeknek a neve alatt — mert hogy erről ők nem tudhatnak, az bizonyos —

hogy az ő nevök alatt intéztetik támadás egy valóban a gazdaközönség érdekében létesült szövetkezet ellen. (Igaz! Ugy van!) Nem csak a mi ügyünk szempontjából, de ha vesszük, hogy a magyar gazdának a szövetkezeti eszme az egyedüli megmentője, (Igaz! Ugy van!) valóban el kell keseredni a felett, hogy ezen uraknak a nevét felhasználják. (Egy hang: Szégyen rájuk!)

De amint egyrésztől mondtam, hogy nem szükséges a sajtóhoz, illetőleg nem is a sajtóhoz, hanem ezen ponyvasajtóhoz fordulni és nem szükséges sajtópört indítani, ugy másrésztől eljöttek láttam az időt arra, hogy a szövetkezet ezen uraknak, a kiknek a körlevele alatt dolgoznak bizonyos emberek, egy felvilágosító körlevelet küldjön és megmagyarázza nekik, hogy ime, milyen nemes czél ellen basználják föl nevüket. (Helyeslés.) Ennek, azt hiszem, meg lesz a maga eredménye. (Helyeslés.)

Hogy ezt előbb nem tettük, annak is meg van a maga oka. A szövetkezeti eszme, amint mondtam, ma egyedüli reménye a gazdának; de maga az az egyesület, a mely a legnagyobb súlyt helyezi ennek az eszmének az érvényesülésére, t. i. az Országos magyar gazdasági egyesület, eleinte egy bizonyos félénk tartózkodással nézte a mi vállalkozásunkat, mert minden olyan dolog, a mely a szövetkezeti eszmével kapcsolatban kezdeményeztetik és elbukik, mind hátrább szorítja a szövetkezeti eszme érvényesülését. (Ugy van!) Az Országos magyar gazdasági egyesület, nem látva akkoriban még biztosítva a mi jövőnk, bizonyos tartózkodással viseltetett irántunk. Ma már ez nincs így; ma már itt tisztelhetjük a gazdasági egyesület több vezérfőit igazgatóságunkban (Éljenzés); ez a legnagyobb bizonyíték arra, hogy ők is meggyőződtek vállalkozásunk életrevalóságáról. De hogy erről meggyőződhesse, arra bizonyos idő kellett, arra szükség volt a mi életünk bizonyítására, a mi könyveinkre, a mi előre remélt és könyveink tanúsága szerint beteljesedett eredményeinkre. (Éljenzés.) Ez meg lévén, ma a gazdasági egyesületek barátsága és testvéri magaviselete által újabb aerának nézünk eléje. Mondhatom, hogy e szövetkezetnek semmi annyira nem használt, mint a gazdasági egyesületek közöledése. (Éljenzés.) A magyar gazdát akarjuk mi segíteni, a magyar gazdát nekünk segítségünkre. (Éljenzés.)

A gazdasági egyesületnek országos szövetsége is, mondhatni, ezen eszmék gócpontja lévén, társulatunk szükségesnek és jónak látta oda is belépni. Be is léptünk és én azt hiszem, hogy az a esekély áldozat, a mit ezzel hoztunk, mindenkinek csak helyeslésével fog találkozni. (Helyeslés.)

Azzal végzem szavaimat, hogy, ha nem küzdünk is nemtelen fegyverekkel, ha nem hazudunk is, amint, sajnos, velünk szemben teszik, ha nem is ütjük meg a nagy dobót, de a tényeket, a valóságot méltóztatnának mindig ismerőseikkel, barátaikkal közölni. Az eszme ugy fog terjedni, ha a valót, az igazat, a mi itt történik, mindig megmutatjuk és látják azt, hogy először is *nem igaz az, hogy a bukás szélén állunk, másodszor nem igaz az, hogy valaki meg nem kapta volna az ő tényleges kárát*, mert hiszen a mi eljárásunk méltóztatnának akárkitől megkérdezni, a ki nálunk mint károsodott jelentkezett, mindig a leggyorsabb és legigazságosabb volt.

Ennélfogva még egyszer köszönetet mondva szíves megjelenésükért, van szerencsém ezennel a gyűlést újból is megnyitottnak nyilvánítani. (Élénk éljenzés.)

A jegyzőkönyv vezetésére felkérem Szőnyi Zsigmond vezérigazgató urat, a jegyzőkönyv hitelesítésére pedig Soós Elemér és Meskó Pál urakat. (Helyeslés.)

Kérem, méltóztatnának felolvasni az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentését.

Szőnyi Zsigmond jegyző felolvassa az igazgatóság jelentését. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Maszák Hugó, a felügyelő-bizottság elnöke felolvassa a felügyelő-bizottság jelentését. (Élénk helyeslés.)

Gróf Teleki Géza elnök: Méltóztatnának-e először is a jelentést tudomásul venni? (Tudomásul vesszük!) Felteszem továbbá a kérdést, méltóztatnának-e a zárszámadást és a mérleget elfogadni? (Elfogadjuk!) Méltóztatnának a felmentvényt is megadni? (Megadjuk!)

A jelentés tudomásul vétetik, a zárszámadás és költségvetés elfogadtatik s a felmentvény megadatik.

Következik a felügyelő-bizottság tagjainak megválasztása. Eddig tagjai voltak a felügyelő-bizottságnak Maszák Hugó, Birnbaum Imre,

Görgei Béla, Widder Henrik és Zsengery Manó urak. (Felkiáltások: Ujból megválasztjuk!) Ajánlatba hozom póttagul Orezy Dezső urat. (Helyeslés) Ennélfogva a nevezetteket a felügyelő-bizottság megválasztott tagjainak jelentem ki. (Eljenzés.)

Egyéb tárgy nincsen. Csak arra figyelmeztetem a t. közgyűlést, ha figyelmüket kikerülte volna, hogy jelen tésünknek van egy pontja, a mely leginkább bizonyítja életképességünket. Ez a kárány. Régi társulatok alig érik meg, hogy olyan jó kárányuk legyen, mint nekünk. Ez bizonyítja leginkább, hogy nem a levegőbe számítottunk és hogy a kétszer-kettő nem esalt. Ez az egyik.

A másik, a mire becses figyelmüket még felhívom, az, hogy nemcsak szídnak bennünket; kapunk mi oly iratokat is, a hol nem szídnak. Ezek a levelek nem valami mesterségesen gyártott, a nagy publikum elé szórt levelek. Többnyire jó földműves gazdáknak a levelei ezek, a kik hálájukat fejezik ki a felett, hogy milyen szépen működünk mi az ő javukra. (Eljenzés.) Ezekre a levelekre lehetünk mi büszkéek, mert ezek bizonyítják be, hogy a kisbirtokos, igenis, már kezd minket ismerni, és látja, hogy az ő érdekeit képviseljük. (Eljenzés.)

Meskó Pál: Tisztelt közgyűlés! (Halljuk!) A szövetkezeti eszme terjesztése, a szövetkezetek létesítése Magyarországon egyike a legnehezebb, a leghálátlanabb feladatoknak. Annyi akadály van ennek a más országokban igazán gazdasági esodákat művelő eszmének, hogy bizonyos hősi bátorságot kell éreznie a szívében annak, a ki a szövetkezeti zászlóval a küzdő terepre lép. (Igaz!) A mi népünk még a magasabb műveltségi fokon sem akarja vagy nem tudja felismerni, hogy micsoda óriási erőt képviselnek a szövetkezetekben a széthullva oldott kéveként csak parányoknak, porszemeknek mondható erők. Tény azonban az is, hogy nálunk a szövetkezeti csirát nem éleszteni, nem fejleszteni, arról a kishitőség és a bizalmatlanság kéréget nem lekaparni, hanem azt a rágalom és a gyanúsítás szennyével betakarítani szokták. Ezt a sorsot az országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezet sem kerülhette ki. (Igaz!) ezt is rögtön már első szerény fellépése alkalmával megrohanták az ellentábor lármás falkái és azóta folyton a nyomában vannak, és mintegy láthatólag szeretnék szétmarcangolni, mert biztos fejlődése s a kitűzött cél felé való nyugodt haladása, gyarapodása, izmosodása nagyon bősziiti őket. Az országos magyar kölcsönös biztosító szövetkezetnek nagy társadalmi és politikai összeköttetésekkel dicsekvő ellenségei felhasználják minden eszközt az ártani tudásnak, a megrontásnak, a bizalmatlanság szításának, hogy tönkre tegyenek egy oly intézményt, a melynek segítségével már most is milliókat takaríthatnak meg épen gazdasági életünknek sorvadásban szenvedő tényezői. (Igaz! Ugy van!)

Ha mindamellett az országos kölcsönös biztosító szövetkezet az élénk tornyosuló nagy akadályok, a bizalmatlanságnak permanens szítása, a konkolyhintésnek folytonossága, és a legnagyobb raffineriával kieszelt gáncsvetések daczára is a körüötté tomboló nagy viharban helyét megállani képes volt, ez tisztán azon kitűnő férfiak érdeme, a kik megvetve a capitalisták gonyolódásait, nem törődve a koneyok fogyatkozása miatt lármázók sokaságával, és azok áskálódásaival (Egy hang: Jól beszél) komoly munkát folytatva, nagy körültekintéssel minden esélyt megfigyelve, ezeltudatos kitarással, a szövetkezeti eszme hasznosságától áthatott lelkesedéssel, biztos léptekkel haladtak a kitűzött cél felé és így elérték azt, a mit a kishitőség az államok országába valónak tartott, hogy t. i. sikerült lerakniok Magyarországon is a szövetkezésen és a kölcsönösségen nyugvó biztosítási szervezet alapjait. (Élénk helyeslés.) Ezek a nagy fáradsággal nagy munkát teljesítő jeles kitűnő férfiak érdemesekké tették magukat az egész magyar gazdasági élet összes tényezőinek őszinte hálájára. (Ugy van! Eljenzés.)

Indítványozom, hogy az elnök ur ő Excellentiájának (Élénk éljenzés), valamint ez egész tisztelt igazgatóságnak (Eljenzés), a felügyelőbizottságnak, (Eljenzés) és a munka orozslánrésztét teljesítő vezérigazgató urnak (Élénk éljenzés) a közgyűlés jegyzőkönyvében is megörökítendő őszinte köszönetét tolmácsolja. (Élénk éljenzés.)

Dr. Halász Sándor: Nagyméltóságú elnök ur, mélyen tisztelt közgyűlés! Engedjék meg nekem, a szerény kálvinista, professzornak, hogy becses türelmüket pár percze én is igénybe vehessem. (Halljuk.)

Csak röviden kijelentem, hogy mindazokhoz, a miket a t. előtem szóló mondott, teljes szívemmel, lelkeimmel hozzájárulok, és egyuttal kijelentem azt, hogy a magam részéről életemnek hátralevő napjait annak fogom szentelni, és igyekezni fogok, hogy mielőbb abba a helyzetbe kerülhessek, hogy ennek a fenséges eszmének, a melynél szebbet a biztosítás terén képzelni sem lehet, teljes diadalra jutásához hozzájárulhassak. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Ifj. Kepes József boldogi földműves: Nagyméltóságú elnök ur! tisztelt közgyűlés! Én, mint a szövetkezet vidéken lakó szerény tagja, gazdatársaink szíves óhajának adok kifejezést, sőt egyenesen felkértek arra, hogy tolmácsoljam hálájukat a nagyméltóságú elnök ur és a tekintetes igazgatóság iránt azon szíves, nagybecsü önfeláldozásukért, a melyet mi értünk, kis gazdákért tanusítottak és bizonyára ezentul is tanusítani méltóztatnak. (Eljenzés.)

Pusztai Sándor komárom-szent-péteri gazda:

Nagyméltóságú elnök ur, tisztelt közgyűlés! Örömmel jöttem ide, e közgyűlésbe részt venni, mivel szentpéteri községben a részvénytársaságok nagyobb akadályokat akartak gördíteni a szövetkezet működése elé. Továbbra is a szövetkezet tagja kívánok maradni, mert átláttam, hogy szíves működésök sikerült, és kívánom, hogy a jövőben is sikerüljön, és mind nagyobb erővel fokozhassák azt, hogy a szövetkezetnek továbbra is minél nagyobb lehessen a virágzása. (Élénk éljenzés.)

Gróf Teleki Géza elnök: Tisztelt tagtársaink Meskó, Halász, Kepes és Pusztai uraknak mindnyájoknak köszönetet mondok. Méltóztatassanak elhinni, hogy nekünk azok, a miket mondottak, nagyon jól estek. Jól estek azokkal szemben, a mit oly régen, a szövetkezet megalakulása óta, nemcsak fülünkbe zúgnak, de a mi íróasztalunkra is feltévednek. Nem akarunk mi köszönetet, mert nem tettünk egyebet, mint azt, hogy köteleességünket teljesítettük. (Eljenzés) mert a magyar gazda érdekét védeni köteleességünk. (Élénk éljenzés.)

Desseffy Arisztid igazgatósági tag: Tisztelt közgyűlés! Mikor a magam és az igazgatóság többi tagjai nevében is elnök ur ő nagyméltóságának köszönetet nyilvánításához őszintén, melegen hozzájárulok, egy pár szóval felvilágosítani óhajtom az itt egybegyűlt vidéki társainkat a felől, hogy voltaképen a verseny részéről miért érnek bennünket olyan ádáz, kiméretlen támadások. Egyszerűen azért, mert vitális érdekeiket látják veszélyeztetve, mert keményen a bőrükre megy a szövetkezeti verseny. (Ugy van.)

Mi indította az alapítókat arra, hogy ezen országos kölcsönös szövetkezetet létesítsék? Az, hogy az a lelkes férfi, a ki ma ügyeinket vezeti, a vezérigazgató ur (Eljenzés.), hosszú évek tanulmánya alapján statisztikai munkálatokkal beigazolta nekünk azt, hogy a millióknak egész sorozata megy ki évente Magyarországból a külföldre, (Ugy van) a mennyiben a Magyarországon működő nyolcz nagy részvénytársulatnak majdnem valamennyi értékpapírja künn van.

Mindazok a milliók, a miket a részvénytársulatok a magyar gazdák zsiájából összeszedtek, nem csak, hogy a magyar gazda megrövidítéseül szolgáltak, mert még hagyján, ha magyar iparos, magyar töképezés vette volna hasznát, de a külföldre vándoroltak.

A másik szempont az, a mit beigazolt nekünk ma is vezérigazgatónk, hogy voltaképen a mezőgazdasági koczázat sokkal egészségesebb, mint holmi gyári, ipari, raktár-, bolt-, vagy ilyesféle koczázat.

Komoly, évek hosszú során át tett tanulmányok alapján állapítottak meg azon jelentékenyen olesőbb díjtételek, a melyekkel ma dolgozunk, és bebizonyult, hogy ezen sokkal alacsonyabb díjtételek mellett is 40%-os kárányért értünk el, vagyis a bevett díjtételeknek csak 40%-át voltunk kénytelenek a károk megtérítésére fordítani, a többi szervezésre, beruházásokra az igazgatás költségeire esik, és már ez évben **20.000 frt tiszta hasznot** voltunk képesek felmutatni.

A versenytársaságok látván azt, hogy az országos kölcsönös biztosító szövetkezet milyen mérsékelt díjakkal dolgozik, kénytelen volt mindenütt ott, a hol velünk versenyben állott, leszállani díjaival. Méltóztatassanak, uraim, elképzelni azt, hogy országszerte pénzben kifejezve hány millióra rug az a nem látható, de tényleg fenforgó közzgazdasági haszon, a melyet a nyolcz részvénytársulat díjleszállítása következtében a magyar földbirtokos tényleg élvezett. (Ugy van.)

Ezért követnek el a részvénytársulatok mindent ellenünk, ezért nem válogatnak fegyverekben, hogy megakadályozzák fejlődésünket; hiszen, ha el tudnák érni, hogy minket leöljenek, visszatérhetnének régi magas díjakra és régi garázdalkodásukat szabadon folytathatnák.

Még két dolgot kívánok kiemelni. Az egyik az, hogy a leghatalmasabb részvénytársulat: „az első magyar általános biztosító társaság” úgy tudom, egy millió forint alapítókével alakult, de esakis 30%-ot fizetett be, vagyis 300.000 frtot; nos hát a mi alapítóink áldozatkészségéből **a mi szövetkezetünk biztosítási alapja szintén 300,000 frt;** nem jogosult tehát az a nagy kiabálás, hogy mi nem rendelkezünk kellő biztosítékokkal. Igaz, hogy az első magyar általános biztosító-társaság milliókra menő rezervfondokat létesített; ha az Isten minket addig éltet — és éltetni fog — mint a mennyi ideje ők fennállanak, nekünk bizonyára ép oly jelentékeny tartalékalapunk lesz.

Nekünk mindössze négyezer ügynökünk van eddig az országban. Ezzel szemben nyolcz nagy részvénytársulat működik Magyarországon, ezen nyolcz részvénytársulat mindegyikének átlag legalább is 5-6000 ügynöke van. A mi 4000 ügynökünkkel tehát, legalább is negyvenezer ügynök áll szemben; vagyis tizszer annyi ember kiált kigyót, békát reánk, mint a mennyi lelkes férfi védelmezi igaz ügyünket. Ha ezt meggondolják tisztelt képviselőink, ez igazán kötelességökké fogja tenni, hogy szívvel-lélekkel legyenek szívesek a nemes ügyet továbbra is védelmezni.

Ajánlom t. tagtársainknak szövetkezetünk ügyét jövőre is szíves figyelmébe és jóindulatába. (Élénk éljenzés.)

Egyéb tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.